

Működés...
Fischer Világ...
Egy...
Lapunk...
Bélyeg

1876/1-52
Működés...
Bélyeg

MEGYEI É

ELŐFIZET

Z A

megyei érdeke, ké...
1876-dik,
Lapunk mai

lyamba lép Tekintv...
mely a rendelkezés...
detlen törekszik az...
sanyarúbb anyagi...
meg pályafutását, és...
pes volt magát fent...
nek adhatunk immá...
g-vel kifejezést, hog...
tott vendége lesz az...
bejutott, s hogy m...
vonandja meg anyag

Mi társadal

ujjászállásától sok...
javulása, ujjas...
Azért úgy mint edd...
fog fordítani arra...
kérdések megbeszél...
kintetben való tiszt...
sére szerény tehets...
szép és hasznosnak...
tekintetbe vétele n...
lői leszünk; s az ell...
is ostromozni fogjuk...
belső.

Közművelőd

az erre szolgáló eszk...
ti czél szerű felhaszn...
és szent feladatai k...
közművelődésünk te...
ket egy kiváló mo...
legszébb feladataink...
nak lelkiismeretes...
désünk bármely ágb...
engedi, s lapunk m...
leményeknek. Azt is...
sok idegen befolyás...
fejlődhetik jogosan...
goztatni és társadal...
mindent meg fogun...
hasábjain tehetünk...
iránti hő szeretetün

Nem fogunk m...
városainkat annyira...
szonyokról sem, és...
még kivíteni is fog...
hány munkatársunk

Lapunk többi...
iparkodunk tenni, s...
vadás közönységünkne...
közszínelőre em

A „ZALA

Egy ki...
Amolya

Jelége. A k...
és al...
most

Hölgyeim és urai...
voltaképen nem is a...
tánc csak háttérbe...
hogy a tánc maga m...
bizonyosan csatlakoz...
ga magában véve sem...
csop és még inkább...
táncról szöveg, akko...
szólnom. Azt tartom...
jól van megválasztva...
gyelmeztem a szives...
mozsanatokra figyeljen...
tán felszínre fogunk...
a közeli bálokra való tekintettel.

Az emberre nézve nincs érdekesebb tanulmány az embernél. Jobb alkalom az ilyen tanulmányra sehol sincs, mint a táncteremben, bár egy kis mélyebben kell tekinteni. A gyereket a játéknál, a felnőttest a táncnál.

Ne mosolyogj nyájias olvasóm 10 évi tapasztalásnak gyümölcsét vesszék a sorokban.

Ha végig tekintesz a táncteremben, még mielőtt a szeme bámulni haladna a táncosnő alakjára, nem látni semmi felháyt. Csak itt ott egy várakozástól serkent, állig unatkozik; csavargó mamá s a bekövetkező

Amerikában megmondó, ha a mesterségből egy fogást ért, ha az egész munka egy részletét képes megcsinálni, már akkor megéri Amerikában s meg is gazdagodhatik.

Hogy odaát egy mesterségből 10-ét sőt többet csinálnak, hogy egy darab munkának az elkészítéséhez nem mint nálunk, egy, de 10 ember is szükséges — az a kártyán alyó hitással van egész Amerika iparrázkonyára. És a munka felosztás rendszere emelte Amerika kézmunkáiparát gyári iparrá, ez tette azt hogy örökké egy részletet, egy fogást törvén az iparos, keze gépiessé lett s képzeltelen gyorsaságot képes kifejteni, ez tette azt, hogy amely iparcikkeket nálunk egy ember félnapon át készít, Amerikában 10 ember néhány perca alatt készíti el, — ami előtve teszi azt, hogy az európai munka árra nézve soha fog versenyezhetni az amerikaiéval, mert ott a „time ney“ elv teljes mérvben kitéjtetett s az idő kiméltetés gyors gépies munka által pótolja a gyáros azt a mi t. amivel többet fizet munkásának, mint az eurókiállítására.

segítségével szük ilyen felosztása még más áldó hitással A lap előfizetési viszonyaira. Egy mesterséghöz nem csu- ter szükségesítetvén, több ember kap- Egeáz évre 5 frt. — másrészt meg nem szük- l frt 50 kr. — manu actoriny-üzlet tel- Kelt Nagy-Kanizsán, 1876. s teljesen elkészítik a

A kiadóhatal. A szerkesztőség.

Nagy-Kanizsa, január 3-án.

(H. M.) Gyermekkoromban a legsajátosabb regék egyikét hallottam. Képzelmemet annyira felizgatta, hogy éjjel aludni nem bírtam, s mikor mégis elaludtam, képzelmem tovább fonta a regé szálait; ez sokáig tartott. Az ifjúkor réam nézve nem az a kor volt, melyről a költők és regény- írók oly szépeket tudnak mondani. Gond és bú- bánat voltak vezetőim éveken át. Ettem az árva- ság sanyarú kenyerét, s a fent említett regé egyes részletei gyakran eszembe jutottak még. A tanu- ságot csak most vagyok képes levonni. Tekiván- csi vagy szives olvasóm a regére? Elmondom.

A szentírás a közvetlenség és egyszerűség sa- játságos zamatjával írja le a paradicsomot, melyet az első emberek elveszítének, mivel Isten paran- csolatját nem fogadják, ki tiltta nekik, hogy a jó és roz megismerésének fájából egyenek!

Voltak a régi időben olyan emberek, kik a szentírás szavain elmélkedtek, s a paradicsomot, melyet másképen az éden kertjének is neveznek felkeresni szerették volna. Régi könyvekben fenn is maradt egy hagyomány, mely oktatást nyujt arra nézve, miképen lehet a paradicsomba jutni. Két jeles ifju egykoron a paradicsom felkeresé- sére indult el; de előbb egy ősz jámbor férfúhoz tértek be, tanácsát kikérendők. Ez ősz férfúról egyszerűságot azt is tudták, hogy az út mely a paradicsomhoz vezet, ismeri. Bementek tehát hozzá és szerényen előadták jövetelük czélját. Az ősz, jámbor férfú komolyan meg is hallgatta őket. Becsülöm nemes szándékokat, felelé nekik. A czél érdemes a fáradságra, és szivesen adom át nek- tek tanácsomat is. Hanem a paradicsomba jutás egy kis nehézséggel jár. Vizsgáljátok meg fiaim, sziveitek; tiszta e az minden szenvedélytől, mert ellenkező esetben nem indulhattok útra.

Mi mindig, — felelének önérzetesen az ifjak, az Úr Isten akarata szerint cselekedtük. Aljas szenvedély be nem mocskolta szívünket; felebará tunkat soha meg nem sértettük, mások hibái iránt elnézők, a mieink iránt szigorúak voltunk, — kér- jük tanácsodat szent férfú, nem érdemetlenekre pazarlod kegyelmedet.

Legyen! szóla az ősz férfú. Itt adok mind- kettőtök számára egy esomé fűvet: Erre nagyszük- ségtek lesz, mert a paradicsom ajtaját két tűzcs lehellétű fekete kutya őrzi, Dúgjátok el a fűvet

eshetőségekre kíváncsi leánykát. Nya ka fiatal embert, ki koponyája keményebb részére irogatja már előre is a trakk- jának bajjára tüzendő érdemrendek nagy sokaságát.

De mihamar a primás a jelt adja, azonnal más képet ölt az egész terem

Nini! ott egy kis leányka...
No de osztályozzuk, és foglaljuk tudományos rend- szerbe. —

A táncosnő, általános beosztás szerint kétféle.
1.) Olyan táncosnő, a ki ül.
2.) Olyan táncosnő, a ki nem ül.

Az első pont alatti táncosnők ismét feloszthatók.
A.) Olyanokra, kik az ülést megérdemlik.
B.) Olyanokra, kik az ülést nem érdemlik meg.

Ez utolsó felosztást bölcseszéptelleg így is ki lehet fe- jezni: vagyis:
a.) Olyanokra, kik azért ülnek, mert nem táncolnak.
b.) Olyanokra, kik azért nem táncolnak, mert ülnek.

A 2.) pont alatti lévő táncosnők felosztása már érde- kesebb.
Az lehet:
1.) Olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol.
2.) Olyan, ki szivesen táncol.
3.) Olyan, ki nem szivesen táncol.
4.) Olyan, ki azért táncol, mert nem ül.

Az alkalmazásra nézve ismét feloszthatók a táncosnők.
1.) Olyanokra, kik szivesen táncolnak, de nem tudnak.
2.) Olyanokra, kik tudnának, de nem akarnak.
3.) Olyanokra, kiknél a tudás és az akarat szép öss- hangzásban van, s ép azért legtöbbet is táncolnak.

Az alkara nézve (ja s fejem) a táncosnők:
a.) Olyanok, kik szépek is lehetnének.
b.) Olyanok, ki nem riták.
Az alkara néve vannak:
1.) Kővérek.
2.) Soványok.
3.) Rövidék.

iratunk az első tudományos vállalat hazánkban, mely a külföld jogi intézményeivel és törvényhozásával füzetesen foglalkozik. A francia, olasz német és angol iudicaturá kiváló érdekel bíró esetét ezental is ismereteln fogjuk. 4. Törvényzáki czarnok. Ezen rovatumk magában foglalja a m. kir. semmitözések, a legf. ítélőszék és a felsőbb fokú feyelmi bíróságok bírásokozását és a lehető legteljesebb döntvényárt nyújtja. A legközlelebbi életbe lépő kessakelmi törvénykönyvet érinő döntvényártára a szerkesztőségek kiváló gondja lesz. E mellett a jogesetek kráikal ismertetésének is tág tért nyujtunk. 5. Bel- és külföldi irodalom. Erdemesleg bírálatok mindig kitűnő szakfényre bíznak, ezen rovatumk értékét folyton emelni törekedünk. 6. Börtönügy, első sorban hazai börtönviszonyainak ismertetése. 7. Szemle a hazai és külföldi jogézet köréből kritikai szemleében. Budapest, 1876. deczember végén Zilahy Sámuel, kiadó, váci utca 9-ik szám. Dr. Löw Tóbia, a „Magyar Igazságügy“ szerkesztője.

(Beküldetett.) Érdekes id. Hekscher Sámuel Ham- burgban, lapunk mai számában foglalt szerencse hirdetés. Ezen ház az itt és a környéken nyert összegnek pontos, és diszert kifejtése által oly jó hirt szerzett, hogy annak mai hirdetésnyére mindenkit e helyen figyeleztetünk.

Felhívás.

Hazánk mai nemzeti sorsát látva, hogy az kis folyóra akadtok. E folyócska háborog, mint tők- tenger volna, csak egy napon pihen és sima tük- rében a ragyogó nap arany sugarai fürödnek. Ez az Úr napja. Hétköznap bajosan fogtok átjutni, de unneppan sem tanácsomam hogy átmenjetez rajta, hanem meg kell leantek azon perczet, melyben hirtelen a forrongásból a csendes nyu- galomba megy át, akkor gyorsan menjetez át, hogy unneppen ti is pihenhesetek. És most Isten legyen veletek és kísérjen utatokon. Az ifjak magukhoz vevek a fűvet és az ősz férfú áldásától kísérve útnak indultak a paradicsom felé.

Még a végét mondom el. Csak az egyik érte el czélját. Hosszú utazás után elértek a folyócskát, melyről az ősz férfú nekik beszélt. Hétköznap volt. Háborgott, zugott mikép a kenger. Mig ed- dig pusztá sivár tájékon mentek keresztül, a folyócska másik partján gyönyörű tájkép hívólag intett feléjük. Az egyik készült bevárni a pillanatot, melyben a folyócska zajongásból nyuga- lomba fog átmenni. A másik pedig mondá: A bátor nem fél a kis veszélytől, úgy látszik a folyócska nem mély, oda át virulóbb a tájék, én átmegyek és megvárlak a másik parton.

Majdnem életével fizette meg a bátorságot, a víz ereje mindannyiszor visszacsapta a parthoz, messze lefelé vitte, s zúzott, tört tagokkal fáradtan és ezerszer megbánva kísérletét ért át a másik partra.

A másik ifju megleste a pillanatot és a folyócska vízében veszedelm nélkül érkezett a iulso partra, hol barátját még betegen találta.

Tovább folytatták útjokat. Végre a paradi- csom kapujához értek. Kés irtózatos fekete kutya, melyek lehellette izzó tűz volt, láncokra kötöz- ve ott vonított a paradicsom kapujának két old- dal oszlopzatánál.

Vonitasuk irtózatos volt. A két ifju megszepp- pent. Fűvet kértek a kutyaq abból a gyógyfűből, melyet az ifjak zseboikben hordtak. Az egyiknek eszébejutott az öreg tanácsa, nem hagyta szívét meg- lágyítani; a másik ismét szetlenül cselekedett. Elő- vette zsebjéből a fűvet, s mindegyik kutyanak vetett egy részt belőle. Az ég eisötült. Rémitő villá- mok világitották be a sötétséget. Az eszeten if- ju földre borult, s a lánczaiktól felszabadult kut- yák, mint áldozatokra rohantak reá. A másik ifjú pedig az igazság és könyörület nagyalai fo- gadák a paradicsom kapuján belül, hol álhatos- ságának jutalmát élvezte.

4.) Hosszúk.
A tánc lényegére nézve vannak:
Odon táncosnők és
Ujdon (modern) táncosnők. Amaratok joggal lehetne nevezni szenvedélyes táncosnőeknek, — emezeket szenvedélyteleneknek. —

Most készen volnánk az osztályozással. Mégaz keményebb része volt a dolognak, hátra van még a jellemzés, de ez nem olyan könnyű ám. Igaz hogy a tapasztalás itt is meg- állapodott ítélre juttatott, de hiába, mindig nehéz dolog volt ilyen tudományos értekezést egy farsangi kis tárcza keretébe szorítani. De hát Szalamsander segít magán, ahány magyar költő csak termet mind körözött bönészta, és virágnyelv módjára, a bővebb jellemzés helyett inkább klasszikus rigmusokban szállaltatja meg sorba mindazokat, kik itt pontokba vannak szedve. A poésis itt is mutassa meg vizsgáló erejét.

Kerüdjék tehát újra és menjünk sorba:
Olyan táncosnő aki ül: azt mondja Vörösmartnyal:
„Kebeleben szenvedély hatalmi, rég nyugotra csillapodta- nak“ —

Olyan a ki nem ül, azt dúdolgatja magában:
Keblemben szim feszül, valóban borzadok,
Mert a küzdő gályák közt egyben én vagyok.
(Bajza.)

Olyanok, kik az ülést nem érdemlik meg. Vachott Sándorral együtt zengedezik:
„Bánatunk erdejébe
Nap világ nem hat;
Sűrű erdő, arany erdő,
Könycsepp ott a harmat.“

És olyanok kik az ülést megérdemlik, azt mondják Eötvössel:
„E árjakok egy könyvet“ a s „Borsú“ egyik sorával hirditva:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Az olyan táncosnő, ki azért nem ül, mert táncol, azt mondja Tóth Kálmánnal:
„Sötétben ül, egy búz emlékezet.“

Nagy hívat:

Fülső rész 3 frt. Felső rész 3 frt. Képes rész 1 frt 50 kr.

Egyéni ár:

Lapok 3 frt. Felső rész 3 frt. Képes rész 1 frt 50 kr.

Működési ár:

3 hónapra előre egyenként 1 kr. Három hónaponként 4 kr.

Bélyegdíj 30 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰ

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

"ZALA"

megyei érdeku, közművelődési, társadalmi és gazdasági hetilap

1876-dik, III. évfolyamára.

Lapunk mai számmal a harmadik évfolyamba lép. Tekintve azt, hogy e szerény közlöny, mely a rendelkezésére álló eszközökkel csüggedetlen törekszik az eléje kitzúzott cél felé, a leg-sanyarúbb anyagi körülmények között kezdte meg pályafutását, és terhes viszonyok között képe volt magát fenntartani, azon biztos reményünknek adhatunk immár a betöltött második év végével kifejezést, hogy ez továbbra is szívesen látott vendége lesz azon családoknak, hová eddig bejutott, s hogy művelt közönségünk ezután sem vonandja meg anyagi támogatását tőle.

Mi társadalmunk javulásától, illetőleg újászületésétől sokat várunk, mert a társadalom javulása, újászületése törvénytelen a közjó emelésének. Azért úgy mint eddig, lapunk ezután is gondot fog fordítani arra, hogy a különböző társadalmi kérdések megbeszélése által az eszméknek e tekintetben való tisztázására, ezáltal a közjó emelésére szerény tehetősége szerint befolyjon. A jó, szép és hasznosnak tovább is személyes érdekek tekintetbe vétele nélkül szószólói, meleg pártolói leszünk; s az előítéletes szűkkeblűséget tovább is ostorozni fogjuk az illem és a tisztesség határain belül.

Közművelődésünk folytonos fejlesztése, az erre szolgáló eszközök kimutatása szakszerű felhasználása — a hírlapirodalom nagy és szent feladatai közé tartozik. Ugy mint eddig közművelődésünk terén nem került ki figyelmünket egy kiváló mozzanat sem; úgy ezenül is legszebb feladataink közé fogjuk sorolni mindannak lelkiismeretes feljegyzését, ami közművelődésünk bármely ágban leendő fejlesztését remélnünk engedni, s lapunk mindig nyitva álland az ily közleményeknek. Azt is tudjuk, hogy közművelődésünk a sok idegen befolyások dacára csak nemzeti alapon fejlődhetik jogosan. Azért mindig ezt fogjuk hangsúlyozni és társadalmunk magyarosodása érdekében mindent meg fogunk tenni, a mit szerény lapunk hasábjain tehetünk, a mit hazánk és nemzetünk iránti hő szeretetünk sugall.

Nem fogunk megfélemezni a megyénket és városainkat annyira közel érdeklő gazdasági viszonyokról sem, és e tekintetben lapunk tartalmát még bővíteni is fogjuk, bírván e tekintetben néhány munkatársunk szives ígérését.

Lapunk többi tartalmát is minél érdekesebbé iparkodunk tenni, s így bizvást ígérhetjük t. olvasó közönségünknek, hogy lapunkat minél inkább a kor színvonalára emelni folytonosan buzgólkodunk.

A „ZALA” TÁRCSÁJA.

A táncz.

Egy kis farsangi beközönlés.
Amolyan elmesztatás-féle

eldudolja

Szalamander.

Jelge. A ki nem olvassa el, az csalatozik és aki elolvassa, az is csalatozik; már most szeretném tudni, ki váliatozik rá. Szalamander.

Hölgyeim és uraim! En a tánczról akarok szólni és voltaképen nem is a tánczról. Szelleműs mondókámnak a táncz csak háttérre lesz. Sokan azon véleményben vannak, hogy a táncz maga magában is valami. A kik est hiszik, bizonyosan csalatoznak. En azt tartom, hogy a táncz maga magában véve semmi, lényeg nélküli fogalom — a táncz és még inkább a tánczoson nélkül. Már most ha en a tánczról szólok, akkor a tánczosról és tánczosnőről kell szólnom. Azt tartom is, hogy beközönlésű tárgyam eléggé jól van megválasztva. Ennyi legyen elég bevezetésül. Figyelemzetem a szives olvasót, hogy különösen a lélektani mozzanatokra figyeljen, melyek e mélyeseg tanulmány folytán felszínre fognak jönni, talán valamelyiket fel is használ a közelgő bálókra való tekintettel.

Az emberre nézve nincs érdekesebb tanulmány az embernél. Jobb alkalom az ilyen tanulmányra sehol sincs, mint a tánczteremben, bár egy kis mélyebben kell tekinteni. A gyereket a játéknál, a felnőttet a táncznál. Ne mosolyogj nyájas olvasóm 10 évi tapasztalásnak gyümölcsét veszed e sorokban.

Ha végig tekintesz a tánczteremben, még mielőtt a szem hangja talpra említték a tánczolni akarókat, nem látom semmi felitűt. Csak itt ott egy várakozástoljes arcomot, s állig unatkozik; csövegő mamát a beközönlésű

a mi t. kiállítására segítségével s.

A lap előfizetése egész évre 5 frt 1 frt 50 kr.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1875.

A kiadóhivatal.

A szerkesztőség.

Nagy-Kanizsa, január 3-án.

(H. M.) Gyermekkoromban a legsajátságosabb regék egyikét hallottam. Képzelmemet annyira felizgatta, hogy éjjel aludni nem bírtam, s mikor mégis elaludtam, képzelmem tovább fonta a regé szálait; ez sokáig tartott. Az ifjúkor reám nézve nem az a kor volt, melyről a költők és regényírók oly szépeket tudnak mondani. Gond és bánat voltak vezetőim éveken át. Etem az árvaság sanyarú kenyerét, s a fent említett regé egyes részletei gyakran eszembe jutottak még. A tanúságot csak most vagyok képes levonni. Te kíváncsi vagy szíves olvasóm a regére? Elmondom.

A szentírás a közvetlenség és egyszerűség sajátságos zamattal írja le a paradicsomot, melyet az első emberek elveszítének, mivel Isten parancsolatját nem fogadták, ki elülték nekik, hogy a jó és rossz megismerésének fájából egyenek!

Voltak a régi időkben olyan emberek, kik a szentírás szavain elmélkedtek, s a paradicsomot, melyet másképpen az éden kertjének is neveznek felkeresni szereték volna. Régi könyvekben fenn is maradt egy hagyomány, mely oktatást nyújt arra nézve, miképen lehet a paradicsomba jutni. Két jeles ifjú egykoron a paradicsom felkeresésére indult el; de előbb egy óz jámbor férfúhoz tértek be, tanácsát kikérendők. Ez óz férfúról egyszeremind azt is tudták, hogy az út, mely a paradicsomhoz vezet, ismeri. Bementek tehát hozzá és szerényen előadták jövetelük célját. Az óz, jámbor férfú komolyan meg is hallgatta őket. Becsulóm nemes szándékatokat, felelé nekik. A cél érdemes a fáradságra, és szívesen adom át nektek tanácsomat is. Hanem a paradicsomba jutás egy kis nehézséggel jár. Vizsgáljátok meg fiaim, szíveitek; tiszta e az minden szenvedélytől, mert ellenkező esetben nem indulhatok útra.

Mi mindig, — felelének önértetesen az ifjak, az úr Isten akarata szerint cselekedtük. Aljas szenvedély be nem mocsokolta szívünket; felebarátunkat soha még nem sértettük, mások hibáit iránt elnézők, a mieink iránt szigorúak voltunk, — kérjük tanácsodat szent férfú, nem érdemtelenségre pazarlód kegyelmedet.

Legyen! szóla az óz férfú. Itt adok mindkettőtök számára egy csomó füvet. Erre nagyszükségtek lesz, mert a paradicsomajtáját két tüzes lehelletű fekete kutya őrzi, Dújátok el a füvet

esetőségekre kíváncsi leánykát. Nya, ki fiatal embert, ki koponyája keményebb részére írogatja már előre is a irakjának balfjára tűzendő érdemrendek nagy sokaságát.

De mielőtt a primás a jelt adja, azonnal más képet ölt az egész terem.
Nini! ott egy kis leányka.
No de osztályozzuk, és foglaljuk tudományos rendszerbe.

A tánczoson, általános beosztás szerint kétféle.
1.) Olyan tánczoson, a ki ül.
2.) Olyan tánczoson, a ki nem ül.
Az első pont alatti tánczosonok ismét feloszthatók.
A.) Olyanokra, kik az ülést megérdemlik.
B.) Olyanokra, kik az ülést nem érdemlik meg.
Ez utolsót felosztás bűléscsészettel így is ki lehet fejteni; vagyis:
a.) Olyanokra, kik azért ülnek, mert nem tánczolnak.
b.) Olyanokra, kik azért nem tánczolnak, mert ülnek.
A 2.) pont alatti lévő tánczosonok felosztása már érdekesebb.

Az lehet:
1) Olyan tánczoson, ki azért nem ül, mert tánczol.
2) Olyan, ki szívesen tánczol.
3) Olyan, ki nem szívesen tánczol.
4) Olyan, ki azért tánczol; mert nem ül.
Az alkalmazására nézve ismét feloszthatók a tánczosonok.
1) Olyanokra, kik szívesen tánczolnak, de nem tudnak.
2) Olyanokra, kik tudnak, de nem akarnak.
3) Olyanokra, kiknél a tudás és az akarat szép összhangzában van, s ép azért legtöbbet is tánczolnak.
Az alakra nézve (ja s fejem) a tánczosonok:
a.) Olyanok, kik szépek is lehetnének.
b.) Olyanok, ki nem ritak.
Az alakra nézve vannak:
1) Kévérek.
2) Soványok.
3) Rövidék.

kis folyóra akadtok. E folyócska háborog, mint tenger volna, csak egy napon pihen és sima tükreben a ragyogó nap arany sugarai fürödnek. Ez az Ur napja. Hétköznap bajosan fogtok átjutni, de ünneppan sem tanácsolnám hogy átmenjétek rajta, hanem meg kell lesnetek azon percet, melyben hirtelen a forrongásból a csendes nyugalonba megy át, akkor gyorsan menjétek át, hogy ünnepen ti is pihenhessetek. És most Isten legyen veletek és kísérjen utatokon. Az ifjak magukhoz vevék a füvet és az óz férfú áldásától kísérvé útnak indultak a paradicsom felé.

Még a végét mondom el. Csak az egyik érte el célját. Hosszú utazás után elérték a folyócskát, melyről az óz férfú nekik beszélt. Hétköznap volt. Háborgott, zúgott miképen a tenger. Míg eddig pusztá sivar tájakon mentek keresztül, a folyócska másik partján gyönyörű tájkép hírvőlag intett feléjük. Az egyik készült bevárni a pillanatot, melyben a folyócska zajongásból nyugalomba fog atmenni. A másik pedig mondá: A bator nem fél a kis veszélytől, úgy látszik a folyócska nem mély, oda át virulóbb a tájkép, és átmenyek és megvárak a másik parton.

Majdnem életével fizette meg a bátorságot, a vize erejé mindannyiszor vireszacapta a parthoz, messze lefelé vitte, s zúzott, tört tagokkal fáradtan és ezerszer megbánva kísérletét ért át a másik partra.

A másik ifjú megleste a pillanatot és a folyócska sivatara keresztül veszedelm nélkül érkezett a julsó partra, hol barátját még betegben találta.

Tovább folytatták útjukat. Végre a paradicsom kapujához értek. Két irtózatos fekete kutya, melyek lehellette izzó tűz volt, láncokra kötözve ott vonított a paradicsom kapujának két oldal oszlopzatánál.

Vonításuk irtózatos volt. A két ifjú megzsepent. Füvet kértek a kutya abból a gyógyfűből, melyet az ifjak zsebjeikben hordtak. Az egyiknek eszébejutott az öreg tanácsa, nem hagyta szívét meglágyítani; a másik ismété sztetlenül cselekedett. Elővette zsebéből a füvet, s mindegyik kutyanak vetett egy részt belőle. Az ég elsötétült. Rémisítő villámok világították be a sötétséget. Az esztelen ifjú földre borult, s a lánczaiktól felszabadult kutya, mint áldozatokra rohantak reá. A másik ifjút pedig az igazság és könyörület a gyulai fogadák a paradicsom kapuján belül, hol állhatóságának jutalmát élvezte.

4.) Hosszúk.

A táncz lényegére nézve vannak:
Odon tánczosonok és
Ujdon (modera) tánczosonok. Amazokat joggal lehetne nevezni szenvedélyes tánczosonoknak, — emezeket szenvedélyteleneknek.

Most készen volnánk az osztályozással. Mégis könnyebb része volt a dolognak, hátra van még a jellemzés, de ez nem olyan könnyű ám. Igaz hogy a tapasztalás itt a megállapodott ítéltre juttatott, de hába, mindig nehéz dolog volt ilyen tudományos értekezést egy farsangi kis tárcza keretében szorítani. De hát Szalamander segít magán, ahány magyar költő csak teremt mind köröskörül böngészte, és virágnyelv módjára, a helyesebb jellemzés helyett inkább klasszikus rignusokban szálaltatta meg sorba mindazokat, kik itt pontokba vannak szedve. A poésis itt is mialtas meg vigasztaló erejét.

Kerüdjük tehát újra és menjünk sorba:
Olyan tánczoson aki ül: azt mondja Vörösmartyus: „Kebeleben szenvedély hatalmi, rég ayugotra csillapodának.”

Olyan a ki nem ül, azt dűdolgátja magában:
Keblemben szűm feszül, valóban borzadok,
Mert a küzdő galyák közt egyben én vagyok.
(Bajza.)

Olyanok, kik az ülést nem érdemlik meg. Vachott Sándorral együtt zengedezik:
Bánattimnak érdejébe
Nap viága nem hat;
Sűrű erdő, ámyas erdő,
Könycsepp ott a harmat.

És olyanok kik az ülést megérdemlik, azt mondják Eötvössel:
„E sűrű erdő egy könyvet.” s a „Buzsák” egyik sorával fordítva:

„Sötéten ül, egy bús emlékezet.”
Az olyan tánczoson, ki azért nem ül, mert tánczol, azt mondja Tóth Kálmánnal:

Nem rég még alkalmas jó gazdasági szokások...
 A szappan főzést és házi gyertya mártást is elhagyták!...
 Ő térjünk vissza a régi jókra — amik jók voltak...
 Az irás azt mondta régebben: „Elvesz a nép, mely munkát nélkül való.”
 Az élet azt kéri most: „Elvesz a nép, mely munkát nélkül való.”

CZIGANY KAROLY.

Csipp-csepp.

Ne! itt az új év. Jobb vagy rosszabb lesz-e, miut az elmúlt? Jobbra semmi kilátásunk, rosszabbra igen, a menyiben a mult hibáinak áradata mindég közelebb-közelebb emelkedik szánkhoz...
 Még deák gyermekkoromban volt nekem egy sügörcsem. Igen gyakran megtörtént, hogy mindkettőnkél elfogyott a kendermag. Versenyt koptalagattam kis madarammal, és én azt tapasztaltam, mielőtt éhesebbek voltunk, kis madaram annál vigabban, élesebben csicseregett, s én annál nagyobb élvezettel hallgattam, azon tanúságot vonva belőlem, az anya természet egy rendelt, minél szenedőbb állapotban van az állati rész, annál inkább túlsulyra emelkedik a szellem, a pótólia, vagy feledtetni bírja az anyagi hiányt. Persze, hogy mégis mindennek meg van a maga határa. Az én kis madaramnak egyszer csak mégis az lett vége, hogy a hűvösti szünnapokban haza utaztam, barátom pedig kire stíglizsem etetését bízam, erről megfelekedezvén, stíglizem nem bírva magát nyolcz napig csicsereggéssel fenntartani, ötöt hazatértemmel halva, a számára visszahagyott kendermagot pedig érintetlenül találtam.

No ha mi elveszünk, azon vigasztalás sem marad számunkra, hogy a kendermag megmarad mert bizony azt is elpoptattuk az utolsó szemig. Folyamodjunk tehát szent Jób filozófiájához és nyugodjunk meg abban, „az Ur adta, az Ur eivette, aldassék az ő neve”, csak hogy mit az Ur nekünk adott, azt nem ő vette vissza, hanem önmagunk alkottuk el. De ha a világ kezdete óta úgy volt, hogy a legkisebb halat felfalta a nagyobb, ezt a még nagyobb, végre így fokoztat mindannyit a legnagyobb. Persze, hogy azért, midőn a tóban csak a legnagyobb hal egyedül szokott lenni, az csak csufolás képpen lehetett halastónak mondani, sőt, nem lévén több einyelűtől kisebb hal a tóban, a tó összes népségét felmészélt, a nagyobb hal is kénytelen volt magát az éhhalálnak megadni és ekkor a tavat többé nem neveztek halastónak.

Csak most veszem észre, hogy ezen haszontalan szószaporításnak morálja is van.
 Első moral: Ha azt akarod, hogy tavad halastó maradjon, ne emészted fel az apró halakat, hanem engedd növekedni, hogy népesítsék, értékben emeljék tavadat, az nek nevé fenntarthatassák, mert nem a víz, hanem a gyökerek lakóinak ősszege teszi azt halastóvá; az egyesek elpusztulásával pedig elpusztul a tó is.
 Második moral: A mely sorost magad erőszakokkal nyakadra, annak következményeit tünd békével, viseld jó képpel, nehogy nyomorúságban a szomszédok még ki is nevesselek. Tartsuk meg tehát vidám kedélyünket, míg adóvégrehajtó azt is el nem — ezegualja.

De e nőnek, kit barátság szerettem s tiszteltem, fáj dalmas és tövises multja lehetett; — miért? Elmondom röviden: —

P... városában valék az 18... évben, hogy ott némi sürgős teendőmet végezzem s melléklégsen néhány jó barátomat meglátogassam. Teendőm végezése után egy nap a város utcáiban járkálva, nagy néptömeget láttam, kik kíváncsián s részvétellel néztek valamit, oda sietők, borzasztó látvány vala az, mely szemem elé tárult. A következő egy fiatal, körülbelül 18—20 éves leányka vérebén feküvők; gyorsan sietők a szerencsétlenhez, mert láttam, hogy itt orvosra is szükség leend.

A szegény több nagyobb sérüléseket szenvedett, melyeket gyorsan mint lehetett, bekötök.

A körülállókól megtudtam, hogy a szegény a második emeletből ugrott le, s mint ez közönségesen történni szokott a cselekvés okát is mondogatták, az egyik állítá, hogy a leány szerelme, de kedvesétől a szere em nem viszonosztatik; a másik az atyát okozta, ki nem akára kedvesének adni, a harmadik a negyedik szegénységét hozott okát elő, szóval mindegyik iparkodik mást mondani.

Miután a szükséges orvosi segélyben s erencsment részesitem, a körül állókhoz fordulva, kérdeztem vajjon hol lakik e nő s ki lenne hajlandó őt lakásába szállítani?
 Az elvívésre ugyan sokan ajánlkoztak, de hogy e nő hol lakik, azt senki sem bírta megmondani s csak azért most mutatkozott, mily biztos forrásból merítették azok, kik e nő öngyilkossági szándékának okát oly fennen hirdették. Különböznőkben meg van azon gyenge, hogy mindenről akarnak szólni és hová a tudás nem ér, oda a képzelet viszi őket.

A z o n b a n elhatározám, hogy e nőt minde nek előtt egy vendéglőbe vitetem, míg lakását meg tudom avagy számára egy oly családot keresek, mely hajlandó volna őt némi fizetés mellett ápolás alá venni.

Lakása vagy családjáról nem tudhattam semmit, mert e nő minden kérdésémet lelelet nélkül hagyta és tö ytonos szemrehányásokat tett, miért nem hagytam őt meg-

... iparkodjék. De ez csak egyetemes erővel és az eszközök kellő, egyöntetű felhasználásával lehetséges.

Zalavölgy, 1875. deczemb. 31.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Zala” 52-ik számában „Philanthrop” aláírással egy levélke jelent meg, melyben a zalavári községi tanoda siralmas állapota adatván elő, arra nagyságos Modrovits Gergely zalavári apát urnak s a tanfelügyelőségnek figyelme felhívatik.

Ugy látszik Philanthrop nem ismeri a zalavári iskola körülményeit, s akkor hibázott, ha oly úgyszólván szól, mely előtte ismeretlen. Ha pedig ismeri, azon esetben szándékosan rosszul cselekedett, mert ki valaha Modrovits Gergely apát urnak csak nevét is hallotta, igen jól tudja, hogy ő nagyságát a nevelésügy pártolására, előmozdítására sem közvetlen, sem így közvetve buzdítani nem kell. A jelen esetben éppen nem, mivel a tüzi szerencsétlenség utáni napon, a helyszínen megjevenve, ő volt az első, ki a községet az iskolához helyreállítására ösztönözte, az apátság részéről, — mely pedig az iskola irányában semmi kötelezettséggel nem tartozik, — minden kitelhető segílyt felajánlv. *)

Még a boldogútt Gottwiczi apát életében, annak meghatalmazottja ugos Bója Gergely akkori tanfelügyelő urnak buzgó közbenjárása folytán, a zalavári iskolára ezerekig terjedő adakozást tett, telkeket, házakat cserélt hozzá, apátsági pénzeket bontatott, építtetett, hogy a tervezett új iskolának szélesebb helyet szerezen: részben már az anyagokat is beszerelte, a kézművesek kifizetését megajánlotta, s hogy mind ennek daczár a zalavári iskola el nem készült, az a zalavári nép indolentiájából ered, mely a községre esett teendők teljesítését megakadályozta, habár jelenlegi apát ur kinevezetése után is azonnal legelső teendői közé sorozta, Zalavárban személyesen megjelenni, a községet új iskola építésének a megálapított tervezet és egység szerinti megkezdésére felszólítani, arra bővebb adományozásokkal is őket buzdítani. Eddig mind hiában.

Hogy az augusztus 18-án történt nagy mérvű tüzi szerencsétlenség alkalmával az iskola ház is leégett, s az óta más alkalmas helyiség hiányában az apátság ezen épületében, mely leégés előtt korcsma volt, adatott ideiglenesen hely a tanításra, ezért apát ur csak köszönetet érdemel, mert hisz az nem volt kötelessége, s kinek ez nem tetszik, varázsolja: elő egy díszes tantermet, vagy kónyszerítse a községet, hogy az apátság részéről felajánlott hatalmas segílynek igénybevételével az iskolaházat minél előbb felépítsék, és addig Philanthropnak talán inkább térszeni

*) Lapunk akkoriban hozott is erre nézve tudósítást: de úgy hisszük Philanthrop célja nem az volt, mintha sorok által az oly köztisztületben részesülő apát urat oly valamine akarta volna figyelmeztetni, a miért éppen az apát oly általános üstetlet és nagyrabecsülésben részesül. — Ugy hisszük Philanthrop inkább a községre akart hatni.

Nem menne a dal, mese, a dolog.
 Ah, csak az együgyűek boldogok.
 S a ki szivesen tánczol, Tóth Endrével éneklí:
 „Megyek, megyek, addig megyek,
 A míg el nem érek.”
 Az olyan, ki nem szivesen tánczol, azt mondja Lisznai Kálmán „Szereltem virasztó.” jával:
 „Egész falu megyen, de én nem mehetek.”... Mig az olyan, ki azért nem ül, mert tánczol azt mondja Tóth Lőrinczel:
 Est vadászása fáradszalan
 S homlokán az izzadás
 Eltörölhetlen nyomot hagy;
 Es ha végre feltalálta,
 Ot ragadja meg vezérül
 Hátralevő utain
 Lankadatlan érzakarokkal.

Bizony vannak olyanok is, kik szivesen tánczolnának, de nem tudnak, azt se jég Pap Endrével!
 „Ebredésed késő!”

A kik tudnának és nem akarnak, azt mondják Lauka Gusztávval:
 „A játézi képzelet, s ábrándozás helyett
 Előáll a komoly, eszámító gondolat,
 Mely nem jár az élet regényes utain...
 Olyanok a kik sokat tánczolnak, mert tudnak is, akarnak is, azt mondják Zalárral:
 „Előre ott az ut... te látod azt?”
 Olyanok a kik szépek is lehetnének a jó Tompa Mihályt idézik, ki egykor azt mondta:
 „A mikor jött üdvösöltük;
 A mikor ment jót kívántunk;
 Erkezésed, távozás;
 Napot jegyzett már mindlunk.”
 S olyanok kik nem rútak; Gyulai Pállal dúdolják:
 „Jól illik, hogy ide ültünk.”
 A kövérek, kik kést igaz sokszor igen jó táncosnók vannak, azok meg Petőfivel dalolnak;

...yedésünk...
 ...szkából előáll...
 ...zál a házi-ipar

...tisztaságában karolta...
 ...de egyesületek és isko...
 ...széla, a kezdet neherés-

...felelődni; a pesti vassz. ipar egye...
 ...veben vidéki kisugárással — alföldi...
 ...sági a magyar alföldön gazdasági egyesü...
 ...de kisebb városaink — még talolva is a ta...
 ...tulóknak szalma fonásra, kosárkötésre sat. képesítéséve...
 ...kezdik, — mozdítják az ügyet

Ha így felérezzük és így sietünk gyógyítani a bajt; mentve leszünk.

Igy majd elmondhatjuk a számunkra már-már halottí szemföldöt készítő jó szomszédoknak a decz. 1-iki „Vasárnapi Újság” egy versének önérzetes titakozását, hogy:

„Ne ássatok még sirt e Hon-nak
 Nincsen itt még Nép halott.
 Am azért, hogy fénye sáppad,
 A tűz el nem hamvadott.
 Bárha vér-sebvel szerezte
 Multja van — nagy és dicsó,
 Es ha multja van, felette
 Nem csap által a jövő!”

Hanem ideje is volt az ébredésnek.
 Keleti véralkatunk, ugys hajlandó „az édes mit sem tevés”-rel! Főleg télen. Főleg földmívelő magyar vidékeinken. Ráfogtuk, hogy télen nincs és lehetetlen a munka, — hogy csak „mészteni” — élvezni kell, a nyáron ösztöktakarított isten áldását.

A korábbi multban még csak jobban volt. Azelőtt magyar városainkban, de nem még Somogy, Baranya megyékben is, főleg a nő nem annyit azótt, font, vart, hogy maga állítá elő egész házi népének öltözetét — aztal es ágyneműt, — ponyva, pártódeli s pokrocz neműt. A termelt kender száz féle babrálásával betölté teli hosszú estőjét! Az erdélyi magyar fejedelmek házában maguk által is használt és kezelt butor volt a rekka, guzsaj közepszerű nők utczán uenve is szőttek, fontak. Most már kevés tudna rökkát hajtani, — már már derogált is nekik.

Csak husz évvel ezelőtt még szorgalmas fonóházak ablakai házi gyártmányu olaj méccsikkel világosították ki magyar falvaink téli estőleit — barátságos fényáragy lávalva a hideg, havas néma falusi utczákra — Eber „bakterok” térték be meledödni ily nyájas fonóházakba, — mik a falusi élet teli költőiséget képeztek, mert oda jártak tonóba, nemcsak a falu vénei, de a falu szépei is, ezek nyomába persze a falu ifjusága is, — és volt nyájas tréfa, enyelgés az öregek szemé előtt, — dal, játék, demunka is! — Még pedig verseny munka, mert amely leány elejté orsóját, a ráleáó legény felkapta, az pedig nyilván büntetést kapott, nem ugyan halálósát, de szegyenlőt, vagy zálog váltót, mint népdalaink szépen megörökíték!

Ne vedd fel az orsót, mert ki nem várthatom,
 Ugy fáj az én szívem, hogy ki sem mondhatom!
 Hanem utóbbi időben elhittük a németnek, hogy az ő gyári vászna szebb és fehérebb és olcsóbb, — vétek volna a kender termelés száz féle bajával bibelődni?! — A rokkák felkerültek a padlásra — így az esztorgálasok buktak, a fonóházak kimentek a divatból. Később észre vettük, hogy hamis a német, mert abrossza, lepedője csak 1—2 évig tart — mert a lelket benne csak a magyar buzából készült keményítő tartja, mely kimosódván: elmállik (míg a házi vásznat még a harmadik unoka is viselte) de már késő volt, — mert a házi-ipar kiment a divatból.

A rónára halvány ködök települnek
 S csak félig mutatják
 A tánczos alakját...
 A soványok pedig Dalmady Győzővel iparkodnak maguknak megnyugvást szerezni, ájtatosan mondván:
 A nyugodtan ömlő énekeknek árján
 Belsejét egészen fenlebegni látám
 Egy kibékítő kép egy vonzó tünemény
 Az ábrándok ködén.

De most már elég is volt. A szerkesztő megharagudnék talán és az egészöböl semmit sem venne fel.
 Majd a többiről alkalomilag máskor.
 No úgy-e, igaz a jelégem!
 Adieu.

Egy barátnóm története.

Bezályko.

Dühöngött kúln a szél, s hordta a sűrűn eső hópelyheket, midőn P...ben M. barátnóm egyszerűen, de izléssel bebutorzott szobájában, a kandalló mellett, melyben élénk tűz lángolt, mely jótékony meleget árasztott szét, élék. Csendő uralkodék a szobában. En és M. barátnóm, ki egy széken állenenemben ült, nem zavarók e csöndet; barátnóm, ki minthogy 30 évvel fiatalabb lehetett nálam, s kinek arcán a bú és fájdalom látszék, az elmúlt időn merengett s nem akarám készakarva az ében álmodót fölzavarni; mert hisz boldogtalan életünkben az a legfőbb jó, hogy az elmúlt időkre, a lefolyt napokra visszamelékezhetünk; hogy vissza helyezhetjük magunka: azon időbe, melyen a földet ödennek találtuk, vagyha kevésbé irigylendő életünk vala, akkor ott véljük magunkat s küzdelem helyén, reszkedünk a veszélytől — s e félelem kist magunkhoz térünk, s még elégetlen sóhajtok: — hála Isten megált a vihar, diadalmasan küzdöttem a sors csapása el len —

X. u. Vasvárában született és jó baráti asszál sokáig beosztani, hogy Vasvárában sok a számar X. u. végre a sokat megvárva, ekképpen németül el a költököt: „Igas, hogy Vasvárában sok a számar, de az előtettek csak azért feltűnő, mivel Vasvárában minden számar kénder hámban jár, nálatok pedig kaputban.”

Patikurus.

Helyi és vegyes hírek.

(T. olvasóinkhoz.) Lapunk mai száma az első ez évben. Ezen első számot régebb előfizetőink közül mindnyájan megkapták. Kellemtelenségek elkerülése tekintetéből tiszteltelteljesen felkérjük mindazokat, kik a lapot tovább jártni nem óhajtják, hogy az elhatározásukat egyszerűen a lap szolgálatára írva, azt visszaküldjék. — S kik az előfizetési pénzekkel még a múlt óvrl hátrálékban voltak, kárjuk ezek szives beküldését és előfizetéseik megújítását.

A kiadó hivatal.

A főgymnasiai tanuló ifjúság is mozog. A meghívók azéjjel küldettek már a táncvizigalom január 15-én fog megtartatni. A főgymnasiai ifjúság táncvizigalma még eddig mindnán esztendőben kivirta magának a egri nevet. Egyike azon táncvizigalmaknak szokott ez lenni, melyeknél a siker mindig meghaladja a várakozást, s a mi a fész telen jó kedvet illen mindenestire ritkítja pártját. Kíváncsisággal várjuk az idén is, és figyelemetjüket róá közönségünket. Reméljük, hogy az idek nem fog háttérbe szorulni elődei előtt.

(Meglepetés.) A nagy-kanizsai kisednevelő egyesület választmányának hölgyei Bátorfi Lajos urat, az egy-let egyik titkárat az utolsó választmányi ülés alkalmával értékes ezült tintatartóval lepték meg, az egyesület érdekében kifejtett buzgalomának elismerésül.

(Hol az idek Sylvester?) A helybeli dalárdának rendez Sylvesteri estélye az idén csakugyan elhalasztatott. De a mi késik nem mulik. A dalárda az idén oly élvezettel fog kedveskedni közönségünknak, hogy még Sylvesteri estélynek is beillik, még pedig duplán.

(Jótekönyvcélú arczos táncvizigalom.) Nyent fog alapítókéje gyarapítására rendezni a kisednevelő egyesület. A rendező bizottság, mely huszonegy tagból, 11 hölgy és 10 férfuból áll, már megválasztott és azonnal megkezdé működését. E táncvizigalom vagy február 1-én, vagy február 12-én fog megtartatni, és híhetőség — szép összeggel fogja gyarapítani az egyesület tőkéjét.

(Előjárásági választás.) A helybeli izr. hitközség előjáráságiának új választása vasárnap ment végbe. Az előjáróság elnökül ismét a köztisztvisletben álló Geisei Hutmánn Henrik választatott meg.

(Őszi vetéseink állása.) A hivatalos lap ezt illetőleg meggyékről a következőket írja: Buza és roza jó, repce: középszerű; egerszegi és alsó lendvai járásokban az ősi vetések középszerűek; a vetéseket tégek rongálják, melyek, ha e tél folytán el nem pusztulnak, tavaszra nagyobb részét az ősi vetéseknek ki kell szántani, a kezezhelyi járásban esős időjárás is bekövetkezett fagyok miatt nem fejezhették be a vetést.

Zala Egerszegről írják, hogy az ottani és vidéki fiatalok álta Sylvester estejére rendezett zártkörű táncvizigalom kitűnően sikerült. A közönség számos, és fényes, a mulatság majd virágidő tartott.

Hibaigazítás. Lapunk múlt évi utolsó számának táncvizigalmában, a „Ciceró család című részben „Austria áll „Austria” helyett.

Időjárásunk az utolsó napokban ismét komolyabb színt öltött. Szeles zivataros, havas, mely a forgalmat ismét megakasztotta. Há a kalendáriumnak híhetünk, akkor még februárban is igen kemény időre számíthatunk. No de a kalendáriumnak nincs mindig igaza.

Lapunk mai számának azon példányai melyek postán küldetnek széjjel a roz időjárás követezőben ké sőbb jutnak rendeltetési helyükre.

(Uj zenemű.) Taborszky és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten megjelent a hozánk beküldött: „Ave Maria” de Stan. Moniuszku. Ára 80 kr.

Vasvárában iparos ifjúság körében érdekes elővasat tartott Kompholy Tivadár az északamerikai ipar- ifjúságokról. A következő részletet közöljük belőle:

Amerikában azért járhat könnyebben a fejlődő gyermekek keresetforrásához, mert ott az iparviszonyok a munka-felosztás folytán könnyebben alkalmazásba vehetők, mint itt nálunk. Itt a gyermeket egy mesterség foadják, tegyük fel csipészhez s aztán addig van nála éveken át, míg fel- szabadul, azaz meg 4-től 6-ig nem képes a cipőt elkészíteni. Itt meg kell tanulnia okvetetlen a mesterséget

halni, úgy hogy féltem, hogy e nő oly órában, midőn vizsgálást nélkül van, ügyilkossági szándékát végrehajtja, azért feltevéim magamban, hogy azon család megválasztásánál, hová átápolás végett adandom, nagyon óvatos leszek.

Egy hete volt már, hogy védenem a város egyik vendégüljében, hová öt szállítottam, gyógyulás felben volt, úgy hogy minden baj nélkül lehetett őt más helyre vitetni. Ez idő alatt orvosi látogatásaimat rendeztem nála megtevéim és azon meggyőződésre jutottam, hogy e nő mint kezdetben véltém elméje zavart, hanem nagy bú fekszik szívére.

Hosszas keresés után egy özevgyöntőt találtam, ki hajlandónak nyilatkozott, védenemet magához fogadni. Miután a fizetés végett az özevgyógyel tisztába jövök, betegemet hozzá vitettem.

Csak még néhány napot tölthetem a városban, mert sürgős családi ügyekben haza kellett utaznom s így nem várhatam be, mint ezt tenni akarám, védenem felgyógyulását. Elutazásom előtt a beteg hölgytől búcsút véve, megmondam neki, hogy S... barátom orvosi gyógykezelésére bízom. A öt apól özevgyöntő pedig meghagyom, hogy a betegre ügyeljen, és fe gyógyulása után csak egy böcsésés el, ha az szüleihez akarva vissza menni, vagy ha pedig szülei vagy rokoniak nem volnának, akkor tartandó mindaddig magánál, míg sikerülend neki életfentartási forrást keresni, fizetését S... barátomnál föl veheti, ki bármi ügyben helyettem tanácsot adandó.

Vannak bizonyos személyek, kik iránt különös érdekeltséggel annélkül, hogy tudók miért viseltetnek. Es e nő bizonyon ezek közé tartozott: hajlandó lettem volna érte sokat áldozni.

Egy barátom kit, erre különösen felkértem, időnő időre védenem hogy létét tudatja velem. Leveleiből láttam, hogy enő felgyógyulása után semmi szin alatt sem akart mint mondá az özevgy terhére maradni, szolgálatba kívánt lenni s csak azáltal lehetett őt e lépéstől visszatartatni, barátom bizonyos női késimunkát adott neki el- zele, hogy ez által szűkegletét fedesi.

Amerikában elegendő, ha a mesterségből egy fogást ért, ha az egész munka egy részletet képes megcsinálni, már akkor megel Amerikában s meg is gazdagodik.

Hogy odaát egy mesterségből 10-ot sőt többet csinálnak, hogy egy darab munkának az elkészítéséhez nem mint nálunk, egy, de 10 ember is szükséges — az a körülmény áldó brtással van egész Amerika iparviszonyaira. Ez a munka felosztás rendszere emelte Amerika kézmunka- iparát gyári iparrá, ez tette azt hogy örökké egy részletet, egy fogást tevén az iparos, keze gépiessé lett s képzeltel- lenen gyorsaságot képes kitéteni, ez tette azt, hogy amely iparozókat nálunk egy ember félnapon át készít, Ameri- kában 10 ember néhány percz alatt készít el — ami érte- hetővé teszi azt, hogy az európai munka árra nézve soha sem fog versenyezhetni az amerikaiéval, mert ott a „time is money” elv teljes mérvben kitéjteti a az idő kímélés- sel, ajgyors gépies munka által pótolja a gyáros azt a többletet, amivel többet fizet munkásának, mint az euro- pai gyáros.

A munkának ilyen felosztása még más áldó hatással is van Amerika belviszonyaira. Egy mesterséghez nem csu- pan nyunkát s foglalatosságot, — másrészt meg nem szük- ségeteltek odaát annyi töké, egy manuactoring-üzlet tel- állítására, mint nálunk, hol a munkát teljesen elkészítik a gyárban, ott pedig annak csak egy részét, egy darabkáját.

Tény, hogy ez a körülmény emelte az amerikai üz- let- s iparvilágot arra, a szívalonára, melyen ma áll — versenytárs nélkül.

(Irodalom.) E öfizetési felhívás a „Magyar Igazság- ügy” jogtudományi havi folyóirat harmadik, 1876. évi foly- lamára (V és VI kötetére). A bírói, államügyési, ügy- védi és közjegyzői kar több kitűnő tagjának s közremű- ködése mellett szerkesztő és kiadja Dr Löw Tóbiás kir. fő- ügyési helyettes. A „Magyar Igazságügy” ára: Egyszerre 8 frt. Félévre 4 frt. (Ngyedővre nem fogadunk előfizet-ést). Az előfizetési pénzek postautalvány után a „Magyar Igazságügy” kiadóhivatalához (Zilahy Samuel könyvkeres- kedése, váci-utca 9. sz.) küldendők.

A „Magyar Igazságügy” megjelenik minden hónap elején sűrű nyomatu három egész öt ivnyi füzetekben. Hat füzet egy kötetet képez. A díszes kiállításról a „Pesti könyvnyomda-részvény-társulat” gondoskodik. Pótfüzetek- ben vagy rendkívüli mellékletekben közöljük a törvényke- zésre vonatkozó törvényjavaslatokat. Törvényeszkü Csarno- kunk magába foglalja a magy. kir. semmitőszék, a legf. ítélőszék és a felsőbb fokú fejeleli bíróságok bírásokodá- sát és a lehető legteljesebb döntvénytárt nyújtja. A legkő- zelebb életbelépő kereskedelmi törvénykönyvet érintő dönt- vénytárta, a szerkesztőségnek kiváló gondja lesz. A „Mag- yar Igazságügy” szellemi részét illető közlemények a „Magyar Igazságügy” szerkesztőségéhez (váci-út 7. sz.) küldendők. Az első kötet teljesen elfogyván, az ebbeli megrendeléseknek nem tehetünk eleget. A második, harmadik, valamint a negyedik kötet teljes példányai 4—4 firtjával még mindig felvásárolhatunk.

Az előfizetési felhívás tartalmából a következőket adjuk:

A „Magyar Igazságügy” megindulása után azonnal és azóta szakadatlanul oly széles olvasókör rokonszenvét nyerte meg, minővel hazánkban hosszabb pályafutás után is kevés tudományos vállalat dicsekedhetik. Nem más okból emlit- jük fel e kitüntetés, mint hogy kijelentjük, miszerint e kitüntetésben a megkezdett munka folytatására újabb buz- ditást a lankadás nélküli kitarásra. Törvényeink eddigi méltatását, érdemeinket messze meghaladó méltatást első sorban annak tulajdoníthatjuk, hogy sohasem feledtük szá- zadunk legnagyobb jószágának ama intelmét, hogy jogtu- dományunkat gyakorlatiasabbá és gyakorlatunkat tudomá- yosabbá kell tennünk. A tudományos buvárlatokat és elméleti tejtégeket vonatkozásba hoztuk az igazságszól- gáltatás gyakorlati kérdéseivel; s gyakorlat eredményét a jogtudomány javára igyekeztünk értékesíteni. Ezen szem- lem fog ezentul is irányt szabni fáradozásainknak, midőn a jogi disciplinák különböző ágainak műveléséhez hozzá- járulunk, és midőn a gyakorlati gazdag bányájából felho- zott anyag tekintetében az értéket a s... előtáraz- juk. Csak így számíthatunk arra, hogy tudományunk s... den gyarapodása igazságszolgáltatásunk javulását fogja je- nenteni és jogi gyakorlatunk erősbödésével tudományunk lg haladni.

A „Magyar igazságügy” tartalmát képezni fogják: 1. Jogtudományi értekezések a magánjog, a kereskedelmi jog, a polgári és büntető eljárás, a közigazgatási és nem- zetközi jog köréből, 2. Coeficiatio: törvényjavaslatok, bi- zottsági és parlamenti tárgyalások, Folyóiratunk a törvény- kezésre vonatkozó kérdések teljesanyaggyűjteményét fogja nyújtani. 3. Külföldi törvényhozás és jogszolgáltatása. Folyó-

Néhány nap mulva S. barátom tudatta velem, hogy azon özevgy asszony, kinél védenem volt, ezt leányul fogadta s így további tartásért fizetést el nem fogad.

Sok idő mult el azóta, sok évet, nyelt el a semmiség örvénye s én egykő-i védenem már már fejeletni kez- dem, midőn a véletlenség újfol összehozott vele.

A falusi magányos életfeltölkeltem megván, hogy P-re költözöm és már jó ideje, hogy itt lehettem, de egykő-i védenem nem láttam, sőt ászintem megválvá, vele találkozni sem kíváncsoztam, mert nem kel-e attól tartanom, hogy e nő engem látva, vissza fog emlékezni azon rajnos körül- ményekre, melyek közt megismerkedtünk, azonban az ég másképp rendelé.

Egy napon egyik külvárosban beteghez lettem hívá készséggel indultam orvosi kötelességem teljesítésére; de ki írja le esodálkozozomati, midőn a már említett özevgy házához vezettek és a folyosón egykő-i védenem fogadott.

— Orvos ur! rimázkodék, begúsen anyámon, mert oh ő nagyon beteg! Megkönyülten érzém magam, hogy e nő nem ismert reám: de hisz a felismertetésül való féle- lelem is hiúság volt, mert első találkozásunk óta hajam is megőzött s az életviharainak jele nagyon meglátszott rajtam.

Bemenék a beteghez s mi az orvónál nem ritka az élet mulandóságának jele volt előttem. Az asszony, kit életrejelek legfőbb virágzásában ismertem meg, most az elszányuláshoz közel volt. A hála lebegott feje felett s arca minden vonásán visszatükrözött.

„Távozzatok!” szóla a hátom mögött álló leányhoz és a szogálhoz „Orvos ur!” úgy kezdé meg beszédét miután egyedül maradtam, engedje, hogy megköszönjem azt, hogy ez angyal házához vezetett, sok keserű órámat édesít meg ő, engedje, hogy megköszönjem azon részvétet melyet leányom iránt tanúsított, igérje meg, hogy hallám után öt pártfogás alá veszi, igérje meg, hogy anyja lesz, ha már anyja nem leand többé az elők között.”

Lab igaza.

iratunk az első tudományos vállalat hazánkban, mely a külföldi jogi intézményivel és törvényhozásával teljesen foglalkozik. A francia, olasz, német és angol irodalom kiváló érdekek bíró cseleit ezental is ismerteti fogja. 4. Törvényeszkü Csarnok. Ezen rovatunk magában foglalja a m. kir. semmitőszék, a legf. ítélőszék és a felsőbb fokú fejeleli bíróságok bírásokodását és a lehető legteljesebb döntvénytárt nyújtja. A legközelebbi életbe lépő kereske- delmi törvénykönyvet érintő döntvénytárta a szerkesztő- ségnek kiváló gondja lesz. E mellett a jogesetek kritikai ismertetésének is tág tért nyújtunk. 5. Bel- és külföldi iro- dalom. Erdemleges bírálatok mindig kitűnő szakfőnökre bízva. ezen rovatunk értékét folyton emelni törekedünk. 6. Börtönügy, első sorban hazai börtönviszonyaink ismer- tetése. 7. Szemle a hazai és külföldi jogtörtéte köréből kriti- kai szemlemben. Budapest, 1875. december végén Zilahy Samuel, kiadó, váci utca 9-ik szám. Dr. Löw Tóbiás, a „Magyar Igazságügy” szerkesztője.

(Beküldetett.) Érdekes id. Heckscher Samuel Ham- burgban, lapunk mai számában foglalt szerencse hirdetése. Ezen ház az itt és a környéken nyert özevgek pontos és diszert kifutése által oly jó hirt szerzett, hogy annak mai hirdetésnyére mindeukit e helyen figyelemzetünk.

Felhívás.

Hazánk lapjai már egyelőre hirdették, hogy az „östoréneim és embertani congressus” 1874-ben Stock- holmban tartott VII-iki nemzetközi üléseben augusztus 16-án Budapestet választotta összejelvetele székhelyül, engem pedig a szervező bizottság, valamint az 1876- ban nálunk tartandó gyűlés elnökeül.

Indítatván azon kívánságtól, hogy ezen a gyű- léseben hazánk mind tudományilag, mind pedig azon al- kalomra rendezendő ösrégi kiállításban a nálunk, szer- tesztét az országban található, s a nevezett szakokba vágó gyűjtemények értéke és gazdag voltához képest fel legyen tüntetve, időszerűnek és szükségesnek tartot- tam ezen felszólításomat már most köröztetni, miszerint középpontban működő „szervező bizottság” jó előre tudhassa, kikre és mikre számíthat, hogy nemzetünk művelődési foka, és az európai culturnozgalmakban való tetteges részvétünk az összes tudományos világnak il- lően legyen bemutatva.

A mi legtöbb időt, készület és a több oldalról való serény öszmüködést igénybe venné, és valamit az említett téreken tett tudományba haladásunkat nap- fényre hozza, úgy ennek méltó bemutatását elősegíti.

1-ór. Egy alapos szaktérkép, melybe hazánk ed- dig ismert lelhelyei, ösrégi sáncai, árcai, pozánvárai, halotti helymai és temetkezési területei a rómaiak ural- máig be legyenek vezetve. E célra felkéretnek közmű- köpásra a megyék monographusai, mérnöki hivatalai, muzeumi és egyes lelkes gyűjtői, miszerint biztos ada- takkal, részletes jó térképeikkel egy általános térkép készíthetése elősegítsék.

2-ór. A congressus tartalma alatt a fővárosban olyan kiállítás fog a történelemelőtti tárgyakból szer- veztetni, mely nemcsak a nemzeti muzeumnak összes effélé kincseit foglalja magában, hanem a magyarbani vidéki muzeumok és egyes szakférnak ösrégi tárgyak gyűjteményeicél tünteti fel a legtanulságosb példányo- kat természetben, vagy teljes okadatolt lajstromokban, rajzokban vagy gypsöntvényekben. Szándékunk a szom- széd ország társulatiával és gyűjtőivel is érintkezni, fel- kérvén ezeket, hogy a náluk előforduló példányokhoz az illusztráló parallélakat ideiglenes kiállításra átengedjék.

3-ór. Minthogy még eddig ilyen csekély azon jegy- zetek száma, melyek szakértők által rendezett ásatások alkalmával készültek, de aránylag kevés azon lelet is, mely hitelesen constatálva volna, szükségesnek látszik, hogy a készületi idő alatt, alkalmas helytken, kellő felügyelet mellett tudományos ásatások történjenek, és azoknak pontos jegyzőkönyvei a nemzetközi congressus nak a talált tárgyakkal együtt bemutattassanak.

4-ér. A fémeknek és ásványoknak, arany, ezüst, bronz, kőtrágyának vegytani kémletei, az emberek szer- zészeimával talált állatcsontok meghatározásai eddig el levén hanyagolva, hivatatos, hogy a congressusig e té- ren, az ország vidéki egyletei közt nagyobb terékeny- sége mutakozzék.

5-ór. Pedig a jó hírvén, melyet ezen alkalommal a világ előtt ki akarunk vinni, igényli azt is hogy a congressusnak értekezéseiben, illelőség az általunk vi- szonyaink tekintetével, kitűzendő kérdések fejtegetésé- ben részt vegyünk, tudományos munkálatainkban vezé- szerepét vigyük és lehetőleg kalanzolójag befolyjunk. Ezen értekezettél és közléseknél a congressus fenálló határozatai szerint a francia nyelv van hivatalosnak el- fogadva, mit azért sietek nyilvánossá tenni, hogy szak- társaink munkálataikat, a mennyire lehet, e nyelven készíthessék el.

Ezeknek következtében tisztelettel hívom fel (ci- medet), sziveskedjék nyilatkozni, vajjon akar-e az előbbi öt pontnak teendőiben és melyikében részt venni? le- het-e kiállításunk lelhelyi adatakra? remélhetők-e vi- déken szervezendő ásatások? részt tetszik-e venni az értekezésben, a kérdések kitűzésében? stb.

A kívándó tudományos jó vélemény tekintetéből kérjük (címedet), a lelkes, élénk, kitartó részvétre és öszmüködésre; mivel azonban nálunk az ilyen elő- készületek hosszabb időt vesznek igénybe, a közép- pontban levő szervező bizottságnak pedig jó korán kell mindentől tájékozottnak lennie, kívánatos, hogy fennebbi kérdéseinkre, vagy a bármily ide tartozó mozzanatokra nézve legalább folyó év april 30-áig határozott felele- teket kapjunk, és azokkal, kik közreműködésre vállal- koznak, folytonos érintkezésbe legyünk.

Az eddig a külföldi előtt is ismeretes késület és azon készület, melyet nálunk a nemzeti öszi- sas tagjai föltételtek, meg nem egodó- e gyűlést csupa szerényeségből társam) anna tudósok bizottság és a...

Kiadó hivatal:

Fiszhall Páló könyvtárszkolája, Ujvárosban utca 513 szám

Előfizetési ár

Egyet évre 5 ft. Félévre 3 ft. Negyed évre 1 ft 50 kr.

Hirdetmények:

3 hasabos példány egyszer 7 kr. 10 napra hirdetésért 5 kr.

Bélyegdíj 30 kr.

ZALA

Szerkesztői iroda:

Hova a lap szállítani kívánják? Kérjük megírni a címzettet!

Ujvárosban utca 513. sz.

Bérmunkásoknak csak ismert munkások fogadjanak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Nyitni:

Pénztára 10 kr.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egylet hivatalos közlönye.

Meghívás.

A zala megyei gazdasági egyesület tagjai tisztelettel felkérnek, hogy

1876-iki évi február délutáni 3 órákor

Zala-Egerszeg, az egyesület helyiségében megtartandó tavaszi számláló közgyűlésre minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Előforduló nevezetesebb tárgyak:

- a) Az elnökök megválasztása.
- b) A pénztár állapotának tisztázása.

Zala-Egerszeg 1876 január 10.

Árvay István
ügyvezető elnök.

A nemzeti nyelv,

mint a nemzeti öntudat és hazafias érzület ébresztésének eszköze.

Bevezetője egy ily című később megjelenő füzetnek, írta: Hoffmann Mór.

Vannak olyan dolgok, melyeket, hogy általános érvényre juszanak, szüntelen kell emlegetni, hogy meggyőződéssé váljanak még azoknál is, kik különben elég jó hajlammal bírnak a jó megértésére, de felületes áttekintésnél fogva vagy nem bírják teljesen felfogni az ily dolgok valódi értékét, vagy sokkal csekélyebbeknek tartják, mintsem, hogy érdemesnek találják velök foglalkozni.

Az első pillanatra igen természetes, hogy a tárgy, melyről e kis füzetke szól, csak szűkebb kört látszik érdekelni; de azt tartom, hogy az ily dolog, ha nem is általánosságokban forgóldok, és különleges szempontból is látszik irottnak, mint kiváló hazafiai érdek, minden hazafit, kinek nemzete java szívén fekszik, egyaránt érdekli.

És mely hazafit ne érdekelné nemzete nyelve, azon palladium, mely dicsőségét és hírnevét fenntartani képes, sőt fenntartani egyedül képes.

Kopott szójárás az, hogy nyelvében élt a nemzet, de nem kevésbé való. Csak az kár, hogy e kopott szójárás értelmét még eddig nem is fogta fel teljesen mindenki, mert nemzetiségünk dolgában bizony másképp állnánk mai napság. Eltekintve attól, hogy nyelvünk fentartása és fejlesztése nálunk még kiváló politikai szükséglet is, és nélküle nem csak megszűntünk állam lenni, de még nemzet sem vagyunk, már azon egy körülményre való tekintet is, hogy sok nyelvű hazánkban kétszeres szükség nyelvünk fejlesztése, elég volna arra, hogy ösztönt adjon és buzdítson ennek terjesztésére és meghonosítására ott is, hol tőle különféle okokból idegenkednek.

De nekem még más, nemzeti életünket terjedelmesen befolyásoló okom is van.

En nemzeti öntudatot a nemzeti nyelv alapos értése, a nemzet nyelvén írott művek ismerete nélkül nem képzelhetek. Már pedig a valódi hazaszeretet a nemzeti öntudat biztos és megindíthatatlan alapja nélkül csak pillanatra felhevülő szenvedély, sokszor a hazaszeretet köntöse mögé rejtőző aljas önzés és használat. De a nemzet fennmaradását nem lehet és nem szabad a pillanatra felhevülő szenvedély nagyon is kétes támaszára bízni. Nemzeti öntudatot kell teremteni, és ébresztetni azután tovább fejleszteni s ez által megvetni alapját az oly hazaszeretnek, mely a nemzet jó és rossz napjaiban egyaránt nemes, egyaránt nagy és egyaránt utánzásra méltó.

Nemzetünk jobbainak művei a legkisebb részben ismertek még ott is, a hol ezt bátran feltételezhetné az ember, pedig sok gyöngy, sok drága kő van e művekben lerakva. Ez nem jól van így. A Schwajcz gyönyörű hegyei, Chamouni pompás völgye elbájolhatják a magyart, de ha több ideig külföldön járt és ismét hazafelé tér, a hon bércei és völgyei mégis megdobogtatják szívét. Nem a jobb külföldi irodalmi termékekre mondog anathemat, hanem azokra, melyek elárasztják hazánkat évről-évre jobban, s a mellett, hogy a rosz izlést terjesztik és az erkölcsöket rongják, nemzetiségünket is lassú, de biztos pusztulással fenyegetik. Ez ellen csak egy, de biztos óvszerünk van. A nemzeti öntudat ébresztése a mindkét nembeli ifjúságban, ennek eszköze pedig nem lehet más mint a nyelv és irodalom oly módon való oktatása, mely szerint ez biztos nyomokat hagyjon hátra az ifju kebelében.

Ez eszköz felhasználására soha jobb alkalom nem kínálkozott, mint most a mikor a számos fiú és leánypolgári iskola megnyitásával a kereskedelmi vagy az iparos szakmára készülő ifjúságnak és az életbe lépő leánynak jobb kiképzése által csiráját vetjük meg egy majdan keletkezendő műveltebb polgárságnak.

Nem akarom azt mondani, hogy eddigelő polgárságunk talán szegény volna hazafiai érényekben, de bizony azt se mondhatom, hogy ebben valami nagyon gazdag, hiszen a nemzet java előmozdításával csak a saját maga ügyén is lendít. De nem fog talán igazságtalansággal vádolni senki, nem fog talán vádolni sőtét nézetű felfogással sem, ha azt mondom, hogy nemzeti öntudata kellőleg kifejtve nincs, hogy a nemzet jobbainak irodalmi, művészi egyáltalán szellemi törekvéseinek kellő felfogására elegendő érzéke nincse. Innen van az, hogy irodalmi és művészi haladásunk a nemzeti jogosult követelmény mérlegével mérve, oly szomorító lassú és csekély.

A nemzete sorsáról gyakran gondolkozó honfű előtt nincs edesebb pillanat, mint mikor az egyik vagy a másik téren annak haladását tapasztalja. De nincsen vétkesebb közöny sem, mint mikor bármi okból polgári kötelességeink teljesítésétől akár szerénységéből, akár a kényelem iránti

szerelethöz magát kivonja. A polgári kötelességek közé pedig nem csak az adó rendes megfizetését számítom. Mint valamely nemzettestnek tagja az egyszerű polgárra is azon kívül más kötelességek is hárulnak, feltéve, hogy az ilyenek teljesítésére hivatást érez magában, s a szándok, mely őt a felszállásra bírja, nemes, tisztá, önzetlen és a magánérdektől ment.

En is bátran bizhattam volna ezt a munkát másra. Talán jobban megtette volna, s talán szava jobban meghallgatattik. De úgy hiszem, ha más különben szándékom tiszta, az még nem ment fel a munkától. Az is mellettem szól azonkívül, hogy valamit a parányi erő is segíthet olykor, s úgy mint a természetben, az emberi társadalomban is a parányi erők sem nélkülözhetők.

Levelezés.

Tapolca, 1876. január 7-én.

Tisztelt szerkesztő ur!

Négy napja, hogy borzasztó hófergeteg szakítja félbe a közlekedést. — Magas hótorlaszok zárják el az utcákat, oly annyira, hogy nagy nehezen lehet a szomszédokkal közlekedni. — Akik kedden a szomszédfalvakból betivására jöttek Tapolcára, most már negyed napja, hogy a csunya idő miatt itt vesztegelni kénytelenek.

Különösen hatott valómra egy szegény szomszédfalvi pórasszony esete, ki kisdéd csecsemőjét, azon reményben, hogy a betivásár után azonnal hazamehet, 5 éves kis lánykájára hagyta, és most a szegénykét minden segély nélkül, hó fagy és éhségnek kénytelen átengedni; mert habár anyai szeretete haza felé kergetné is, a bizonyos halál torkába történnek az. — Bizonyítja ezt számos esete, kik a fergeteges időben a betivásárról hazamenő, sárjokat az uton lelék. Ily borzasztó kemény télre, a legidősebb emberek sem emlékeznek. Különösen itt a balatoni hegyvidéktől környezett völgyben szenvedünk sokat az időn, a most már harmadszor ismétlődő borzasztó hófergetegektől.

Szombat óta folyton havazott; elég anyagot talált a roppant szél, mivel a házak ablakai és ajtóinak legkisebb résein behatolva a szánandó helyzetet még szánandóbbá tegye.

A finom hó, mit a szél így a házakba bordott fagyasztó hideget okozott; és alig lehet egész napi tüzelés mellett csak tűrhető meleget is létrehozni. — A kályhában ropogó tűz dacára érzékenyen hatott a falakon át utuló szél idegeinkre; gondolatunk a mult eseményivel foglalkoztak; lelki szemünk előtt lebegett egy különösen minket tanferflakot érdeklő tárgy, mit, mivel éppen a ross idő által okozta szabad idő miatt foglalkozhattam vele kizárólag — zivres engedelmével becses lapja t. olvasóival is közölni elhatároztam magamat. — A hazai tanügyi az, mi gondolkozom tárgyát képezte. A mult tanügyi eseményei, melyeket híven felszoktam jegyezni, nem bírták reményeinket azon mértékben betölteni, mint amily mértékben eltölték a tanférfi kebelét. Az 1875. év egyike volt a sőbb ilyenű éveknek és biztató reménynevei nézünk a jövő elébe, kérdve: vajjon teljesülnek-e majd ezután tanügyi óhajaink? — A tanfelügyelet, új szervezeteiben megtermie az óhajot sikert? és ha a tanfelügyelet új szervezetében fellelhető tanügyi egyetemes felvirágzása, mit mi erősen hiszünk, lesz-e a kivétel sikerbiztosító? A siker biztosítását alatti azt értjük, hogy a megyei és kerületi tanügyi részletesen csupán tanferflak referáljanak. A minster rendeleteinek a tankötelezettség keres.

A „ZALA” TÁRCZÁJA.

AZ olasz nyelv és irodalom.

Az olasz nyelv vegyüléke a latin nyelvnek s különféle északnyelvi nyelvek vegyülékének; eredet tehát a latin nyelvből s az ugynevezett lingua rustikából. Krisztus után a 10-dik században lett foismerhető, s a 12-dik században lépett az irodalomba. Az olasz nyelv különféle tájszólamai közül a sicíliai túnt legelőször fel az irodalomban, Ciallo nevű költővel. A toscániai 100 évvel később Ricordano, Malespini és Brunetto Latini nevű írók fellépésével, és maradt egészen mai napig az irodalomban használt nyelv.

A mindinkább magát fejlesztő és tisztuló nyelv, a középkorban kevés eredetiséget mutat fel az akkori irodalmi termékekben. Az e termékek alkotó középpont a klastromokban s a több olasz városokban szép számmal felállított görög latin tanuszékekben lehetett fel. Dacára ennek, Olaszország, mely mind jó latinját mind pedig nemzeti nyelvét felhasználta a középkor vége felé mind a történelmi irodalomban, mind pedig a költészetben, a többi Európában előtt áll, és minden tekintetben kitűnő műveket mutat fel. Dante Alighieri 1265—1321 La divina Comodia (Isteni comédia) című nagyszerű költeményével, mint hirdetője az olasz népköltészet hajnalának lépett fel. De nagyszerű költészetek iakolának alapja a nem válhatott, mert utánaokra nem talált. Nem lesz azonban érdektelen e nagy költő életéből néhány vonást közölni. Dante május 27-én 1865-ben született, Florénczben, neve tulajdonképpen Durante volt, a Dante az előbbiek florenczi rövidítése. Elődei is Florénczben származottak voltak. Dante anyja jogtudós volt, és quelfek pártjához tartozott, s e párt a hohenstaufi császári háznak esküdtt ellenfele. Atyja második nevével Donna Bella-val nemes Dantét. Dante 5 éves korában veszté el atyját, de minthogy jelentékeny vagyont hagyott özvegyére, a derek anya minden kitalható

módon iparkodott fiának gondos nevelést adni Dante egyik jelentékeny tanítója volt a köztársaság államtitkára, az itt e helyütt már egyszer említett Brunetto Latini, ki igen tudós ember volt. Így növekedett Dante a legjobb és legkényelmesebb viszonyok között, ügyes lett, szépen és jól írt, s a szépművészetek iránt finom ízlése volt. A Provenca (Délkeleti Franciaország) költőt ismerés és becsülé, már korán maga is kezdett kísérleteket tenni a versköltésben, különösen lelkesíté őt egy florenczi előkelő polgár Portinari leánya, kinek neve Beatrice volt, kit csak ritkán látott s ki 1290-ben el is halt. E leányt ünneplé mint angasztista tüneményt műveiben, jól lehet ő később megismült. Dante viszontagságteles életet élt keresztül, s még azon édes örömben sem részesülhetett, hogy szülőföldjén meghalt volna. Miután a quelfek és Ghibellinek egymás elleni harczaiban részt vett volna, tudományos foglalkozásai folytatása végett Padua — és Bolognába ment, hol a bölcsészeti tanulmányokra fordított legnagyobb figyelmet. Dante rövid idő alatt szülővárosában oly hírt szerzett magának, hogy fontos követségek elintézésére alkalmazták, egyáltalában, szeretett őt használni az állam szolgálatában és 35 éves korában az ugynevezett priork tanácsába választott. 1302-től kezdve élete hajóhoz hasonlított, mely a szelek által felkorbácsolt tengeren ide s tóra hanyatlik, a nélkül, hogy nyughelyre találna. Ő száműzetett, miután háza feladatott és kiraboltattott Majd Arezzóban majd Forliban, Padua, Mugello és Luignában találjuk őt ide s tova kóborolva nyugtalanul Olaszországban 1310-ig. 1310-ben Milanóban találjuk őt, hol több más száműzöttel együtt VII. Henrik császár bevonulását üdvözli. De a szegény költőt a sora üldözé. Midőn 1311-ben több száműzetettnek visszatérése hazájokba megengedettet, egyedül Dante záratott ki, s hazája földjét nem volt szabad látnia, pedig mint vágyott, mint égett látni azt. Midőn utolsó reménye csillaga is elenyészett, a császárnak, mint mondták méreg által bekövetkezett kimultával Ravennába fordult 1312-ban, hová gyermekeit hozatá, neje már előbb meghalt. Itt oktatá gyermekeit és élt a költészetnek, és itt készíté nagy-

szérű költeményét az „Isteni comédiát“, mely körülbelül 1320-ban készülhetett el. E költemény nagyszerű s majdnem egyedüli a maga nemében. Le van ez fordítva a világ minden művelt nyelvére, és május 27-én 1865-ben ünneplé a dicső korszak költő 6 százados születése napját Szük keretünkben mértén ecseteltük e ferfi életet, legyen szabad egy pár rövid szót jelleméről is mondani. Dante jelleme nemes volt: Gyűlölt minden rosszat és alacsonyít, szeretett minden szépet és nemeset. S ezért megérdemli, hogy tisztelettel megemlékezzünk róla. — Meghalt Ravennában 57 éves korában, 1321 évi szeptember 14-én, s kellő pompával temettetett el. Dante nagyszerű költészetében azonban iskolát nem alapíthatott, s utánaokra nem talált; azonban valódi nemzeti színezetűvé váta provencaली lyrai költészet nemesítése a nagy korszakú költő Petrárka által, ki 1304-ben született és 1374-ben meghalt. Petrarka működésétől kezdve a szonáta a canzona költészet dal-faj lett, melyben a nagyobbak, mint a kisebbek tettek kísérletet. Majdnem hasonló nemzeti jelentőségű lett Boccacio Decamerona. Az 15-ik században a nemzeti költészet iránybani érdek a nép minden rétegeiben általánosan ébredett és a rögtönzésnek legkitűnőbb tehetségei fejlődtek a tömeg középeben.

Mint az olasz epos mestere első helyen áll Ariost, „Orlando furioso“ eposával, ő kedvence volt a nemzetnek; 1475—1533; „A pánsztori költemény” Sannazaro (1458—1533) vette tárgyul költészeti munkásságának: Aradia. A szini irodalmat az olaszok egyáltalán nem tudták megkedvelni, nem volt inyókra. Az olasz fejedelmek és nagyok mindig pártolói voltak a szépirodalomnak még újabb időben is. Elmozdították a nyelvteni területet alakítását, mőködtek maguk is a nemzeti nyelv tisztítása és nemesítése körül. E tekintetben nagy befolyással volt az „Accademia della Crusca“, mely 1682-ben egy szótárt bocsátott ki mely alapulvá a nyelv szép hangzásának minél nagyobb mértékben való terjesztését tűzte ki magának feladatul. A hangszaka (sonett) kedvence költő formája maradt az olasznak. Tommaso Tasso ki a 17-ik században „Magyarbadított

tülvite tárgyában, és a törvényben meghatározott szorgalmi tanidőnek szoros megtartására nézve a közigazgatási közegek lelkiismeretesen közreműködni, szoros kötelezettségüknek tartanak. — A tanfelügyeleti ilykét alkalmazása, a törvény saigoru keresztülvitele, a remélt sikert biztosítani fogja; nem leendő közleg, hol a szász meg azaz tanköteles gyermek kszül, csak itt ott szölongva fog egy-egy iskolába küldetni; holott az iskolába járatás helyett, pasztorokdás atb van most sapirenden. Ha mindezen mondotak lelkiismeretesen keresztülvitetnek tanügyen új szervezetében, megbozandja az ezrek által ön öhajított sikert. Tehát: tanférék, tanügyi referenseknek a megyei bizottságokban! Hogy ez úgy lesz az újászervezés mozgalma reménylendünk engedli.

Jól tudom, hogy egyet mást bővebben lehet kifejteni, amit csak mellékesen érintettem; mindezeket annak idején (nem én ha még egyszer ily anyagot szolgáltató hófergetag lesz; neml minél előbb) szives engedelmével bőven fogom becsapni hasábjain tárgyalni, addig is fogadja baráti üdvözlétem, melylyel vagyok ószinte barátja:

FRIEDMANN ALAJOS.

Lélek naplója.

A szép honatyák.

Tára Kámán a „Hon” — ik számában a főrendek decz. — ki téséről igen elmés referátú irván, mondja, hogy ritkán láthatni oly sok szép öreg urat egy csomóban, mint mennyi akkor ott látható volt. — Ezünkbe jut erről egy angol utazónak nyilatkozata, aki 1848 előtt egy poonyi országgyűlésünket megnézvén, azt mondá: hogy szinte megdöbbsent, mert a római világba képzeld magat visszavarszolva lenni, mert a honatyáink mé tóságjellesen szép alakjaiban a Róma fénykorabeli daliás senatorokat és világ kormányzó patriciusokat látta maga előtt. — A szépség testi erény — mondják a psychologok. És nagy rekomendatio — mert szép formában előre is szép lényeket hisz az ember. — Jól esik: hogy a mit az angol utas 1848 előtt látott és mondot, az még most is látható és mondható honatyáink csoportjára. — Vajha sokáig lehessen ezt mondani! Vajha ne csenevészüljön korunk és fajunk! Vajha ne ritkulnának azok a kegyessen komoly — nyájassan parancsoló — humanitástól olvadó — nyilt becsületűtől ragyogó arcok és tekintetek — a ne kelljen ily látományt csupán a mult század szűltőneinél keresni és kölesön kéri. Pedig így járunk ha ifjaink — mint nem rég kezdtek dandy divatba hozni — kaukazi kerek szép arcukat bajszatlan angolságu szakállal ontják: (mely jól állhat az angolnak, de nálunk kecskét mutat) hajjukat közép választékkal, kezüket kas kőrmökkel sat. formálanitják. „Lenhossek” pesti egyetemi bönctanáir pedig a mult hónapokban azon fáradságot vette magának, hogy „koponya isme” kiadásra tekintetből több száz egyénnek — főleg hírhedt tudósainknak fej — homlok és arc szögelléseit megmérvén: a hazaiak közt a magyar fejét találta legfejlettebbnek és a szellemi képességek viszonylatára is legszabályosabbnak

Téli fecske.

A miskolczi szabadelvű kör rendkívüli közgyűlése nagyon aggodalmasan járdult roz állapotunk miatt. Hangoztatá, hogy az országus elszegényedésből következik testi lelki nyomor, ezzel vesz az elhívású sőt a gondolat szabadság is — nő a szolgálalkúség — (mert élni csak kell a szellemiek árán is). — mondá hogy kevesen vagyunk az országban, de sokan az országgházban sat. sat. és kezdett már a kormány iránt is türelmetlenkedni; de az éppen jelen volt helyi derék képviselő nagyon tapintatosan megnyugtató ágot, hogy túlságos honzerelműnk megbocsátható az aggodalom — mert ki mit szert félti azt, de időt — türelmet kért a zaj és kárnélküli haladásra, átalakulásra és gyógyulásra.

Bizony ezekte idő kell, de még áldozat is — kiki belátja. Hanem mégis jobb lesz, ha a gyűlés marad csak mint „egy fecske” és nem jönnek utána társai Sok függ a kormánytól is, hogy ne jöjjenek!

Előélet.

Egy angol egy egész könyvet irt a kecskehasznáról, egy német a házi nyul tenyésztés hasznos voltáról — hogy mindenik minő kevéssel élemezhető a mégis hányféleképp használható. Hanem hát a mi gazdánk nem egy könnyen karolják fel ezt és főleg türes előítéletből, vagy kicsinylik, vagy plane ellenszenvenvel vannak irántuk, éppen mint a lóbus, ürge-, és kányabus iránt, pedig a tapasztalatok mondják, hogy az előbbiekből igen élvezhető pecsenye, emeb-

Jeruzsálem-e által nagy hirre vergődött több mint ezer szonátát irt. Az ódában, tankölteményben, műdrámában kevés kísérlet tetetett, annál inkább virágzott az opera seria, melynek Metastasio volt mestere.

Az olasznak legkedvesebb költészeti faja a novella, a hőni fájdalmat lehellő regény, a satira, a sonett, a szerelmi dalek és a mese. Az olasz írók és költők együttes törekvése pedig oda irányul, hogy az olasz irodalom nemzeti jellegét fentartsák és emeljék, mely mostani tisztaságban a művelt szomszéd államok által nem kevéssé fenyegettetik. Dicsérőleg említsere méltók újabb időben Machiavelli, Adriáni s. a. t. mint történet írók; Rolli, minti Mylon fordítója; Alfieri 1803 mint tragikus — Gozzi Carlo 1802 mint a mű-komédia költője; — Pignotti költői elbeszélések szerzője, — Nicolini mint dramaticus végre Manzoni. Ki ne ismerné a „Jegyesek” című classikus regényét? Manzoni Sándor, e valóban szeretetre méltó regényíró, ki „Promessi sposi” című regényével az olasz történeti regény új iskoláját nyitja meg, Alfieri sikertelen kísérletei után, mint az új (modern) olasz szin reformatora is lép föl, és pedig a következő történeti színműveivel: „Il conte di Carmagnola” és „Adelchi” Az utánzók elég bosszu sora következék most, kik több kevesebb szerencsével az olaszoni középkor minden eseményeit dolgozzák fel. — Szükséges még néhány szót az eposzról is szólanunk. Az epos helyébe ez időben, hősiess nemzeti események hiánya következtében egy faja a költői regénynek lépett, mely tulajdonképen sem regény sem epos, hanem sajátosság ve-gyülékét képezi mindkettőnek. E tekintetben eddig legjobban adott Tomaso Grossi „Lombard alia prima crociata” című költeményében, mely 15 órában van írva, és érdekes hasonlításokra adott alkalmat Tasso megzszab. Jeruzsálemével. Nem tartjuk fölételesen néhány kiválóbb költői névnek itt helyet adni: lyenek: Benedetto Sestini; Jacopo Bianca, Ricci, Silvio Pellico, Parrini, Pindemonte, a nagy műveltségű korán elhalt gr Giacomo Leopardi meg. 1837-ben. Olasz költőnek válogatott munkái-ból egy gyűjtemény jelent meg 1836-ban, kiadta Vedova Giuseppe. Az olasz irodalom dacára ennek hanyatlak. A

ből igen isletes leve készíthet. De hát ilyen az „bedi”, természet. — Inkább kopial, mint ezekre hanyarodnak. — argumentuma hogy apja, aija se sokta. Hanem orró kellene népünkét lezoktatni; mert sokat meg szokunk már, mit apáink nem szoktak — és sokat meg ér az ember ha azt éri, — és a mai praktikus világ s az ebből megélhetésük megíránja, hogy ósdi szokásaink helyett praktikumokra szokjunk.

Szigetvár ostroma.

Egy nem régiben Tapolca tájáról Szigetvárra áttett (hogy többet ne mondjunk) ulszaguru és jobb tudalma ellen is leletozú adótiást áthelyztetése alkalmából, ama vidékiek, örömlükben azon roz? éicet csináltak, hogy Szigetvár ostroma 2-ik bővített kiadásban fog megjelenni.

Az élet és az alföldi szür.

Boldogult Kuthy Lajos úrnak írja tréfásan egy helyen: hogy az élet és ennek folyása olyan, mint az alföldi szür sora, — hányódik/vetődik, mind a kettő. A szür ugyanis eleinte — virágzó szallagos új éveiben pompázik. Búcsú és lakodalmi ünnepekét dísz-jelmez, télen kályha nyárban hűsöl, esténként szépány takaró. — Utóbb kocsvánkos — és ha a lakó izzad: lótararó. Kesőbb a hét-köznap szántásnál nyugagy vagy kenyértakaró. Aztán marhalegelgetéskor előkapja a fü ... esőben az anyós ... Sári pedig felül a kura menében... Végre így kiizenvedve megújja életét elkallózik, azott k... szagot kap és elemeire oszlik. Ekkor aztan szíjjait, csatjait, olómpitykeit gondosan lezedik, hogy ezeket, mint maradék hasznos caesebecsüket más ruhához vagy butorokhoz használják ékítésül. Maga pedig a szür mégégyzer a másvilágban: a kukoricza földön vagy szőlőben, mint rázsze-repel — madár jészótló, vagy túrge gyermekek lapdájából pislog ki, mint megvirult tölték.

Az emberi élet is így hányódik, vetődik. Eleve virágzik (melyik tanak ne volna virágja?) Azután használ és használtatik ezerféle uton-módon. Közben pompázik, de szenved is, — enyeleg, de sir is, — csügged de remél is. Mindeközben küzd, fárads és gyötörődik, de folyást tapasztal! Utóvégre ez is elkallódik és elemeire oszlik.

De a maradandó és másra felhasználható pitykék nála a tapasztalás — a szellemi bányá ékszerai, — ezeket le-írja, lebeszéli utódainak, mert sokszor csak tapasztalásból lehet sok olyat megtanulni, mit könyvekből soha.

Mi jó lenne, ha egy 80 éves agy — ennyi év keserű (vagy akfr édes) tapasztalásaival lehetne mégégyzer ifju! S kezdhetné életét újra? ... Vagy végrendelkezhetné tapasztalásait is örökösének?!

Furcsa is: hahogy a szülő gyűjtött pénzecreit hagyja és hagyományozhatja: miért is nem hagyhatja tudása és tapasztalása drága kincsét gyermekeinek?!

Miért is kell a leszármazó a gyermeknek is éppen ott kezdeni, ahol apja kezdte? — Miért nem kezdhet ott a szellemekben is, ahol apja végezte?!

Látszik, hogy mily elidőgeníthetlen kincs a szellemi kincs.

De „el esni” lehet belőle egy részt. Ez elléses: a másokoni tapasztalás. Boldog aki más káran tanul, más hasznán okul! Szedjük össze hát az előttünk lefolyó és kialvó élet szellemi pitykeit önszellemlünk ékítéséhez.

Czigány Károly.

Tanügy.

A nagy-kanizsai polg. iskolai tantestület a következő körözvényt bocsátá szét:

A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter új által engedélyezett **rendkívüli tanfolyam** serdülő leányok számára.

A tisztelt szülőkhöz!

Általánosan és mélyen érzett hiány városunkban oly tanintézet, melyben a serdülő leány kikerülve a népiskolából, a kor kívánalmainak megfelelő magasabb kiképzetést nyerne oly ismeretekben, melyek mai napság már a leányokra nézve is elkerülhetlenül szükségesek és általános műveltség elengedhetlen kellékei és föltelei képezik. A gondos szülők, kik leányaik jobb és czélszerűbb kiképzetéséért a legnagyobb áldozatokra készek, az ily tanintézet hiányát ugyan a mennyire lehet magánoktatással pótolják, de ők maguk tudják, és érzik, hogy a legjobb

hanyatlásnak oka a kiváló vesérszellel hiánya, s az egész ország politikai kuszáltsága, mely utóbbi ok azonban az utolsó években elesik. A — Z.

Oh ne vedd azt rozsz néven...

Oh, ne vedd azt rozsz néven, ha néha Fáradt lelkem most is hozzád téved, Mint a madár a tavaszi tájat, — Oly hó vágygyal keres az föl téged.

Szép emléked a multnak ködéből, Széliden int a ragyog most is felem, Hol melletted a menyország a éden Boldogságot, örömet ízelem.

Hol imádó áhítattal néztem Tündér oroszlát hajnal mosolygásod, S vágyó lelkem édes álmodással, Ábránd-szárnyon fel az égbé szállott.

Álmodtam én, oly tündér szép volt, S olyan boldog a szerelem álma: Akkor szivem minden titkos vágyát, És reményét teljesítve látta.

Te voltál e tündér álom képe, Téged rajzolt az színtelen életem; Feled szárnyait lelkem minden vágya, Hozzád hívtat a bizató remény.

Eltűnt immár az ábránd, az álom, — Csaldós lett fájdó ébredésem: Tudom, tudom, hogy nem lehet ez enyém, Elérhetlen csillag vagy te nékem.

De bár földed örökre száműzött, S elválasztott a mostoha végezt: Bolygó gyanánt búsán kísér mégis, Árva lelkem örökösben téged.

Kelefy Gy.

magánoktatás is a kellő tananyagot az ószese tantárgyakban fel nem ölhelheti, és ez okból, valamint egyéb okok mellett a szükséges taneszközök teljes hiányánál fogva is, a rendszeres, mindan tantárgya: a kellő mértékben figyelembe vevő szakoktatás számtalan előnyeivel még csak megközelítőleg sem rendelkezhetjük elétkintve atól, hogy az hasonlithatóan kevesebb költséggel jár.

Ezen általán érzett hiányon ezen égető szükségen több t. szülő egyes felszólítására szándékoznak az alólítottak segíteni az által, hogy serdülő leányok számára a nagyméltóságú vallás és közoktatás m. kir. miniszter által engedélyezett, a helybeli tekintetes közlegi iskolásköz alatt álló rendkívüli tanfolyamot nyitnak, melyben mindazon tantárgyak fognak az illető szaktanárok által előadatni, melyek magasabb női tanintézetek számára elő vannak írva.

A t. közönséggel szemben a kellő ikékozhatás szempontjából kötelezettségüknek tartjuk részletesen elősorolni azon tantárgyakat, melyek e tanfolyamban előadatni fognak és pedig:

a) Magyar nyelv: Szép- és közönséges irály elmélete: bevezetés az irodalom és irodalom történetbe.

b) Német nyelv: Irálytan: bevezetés az irodalom és irodalom történetbe. Hetenkint 3 órá előadja: Hoffmann Mór.

c) Szám és Mértan: Méter-mérték, tizedestörtek, kamatszámítás, terület és köbszámítás.

d) Egyszerű könyvvitel. Hetenkint 3 órá előadja: Rosenblüh Lajos.

e) Történelem és alkotmánytan.

f) Művelődés-történet.

g) Földrajz és statisztika. Hetenkint 3 órá előadja: Schmidt Károly.

h) Természettan.

i) Természettan (télén állat- és ásványtan)

j) Vegytan. különös tekintettel a házra és konyhára. Hetenkint 3 órá előadja: Morgenbesser János.

k) Rajzolás

1) Díszítmények, virágok.

2) Fejrajz. Hetenkint 3 órá előadja: Schulz Károly.

l) Francia társalgás.

Hetenkint 2 órá előadja: Rózsavölgyi Ilona asszony.

Előadási nyelv magyar és német.

Ezek azon tantárgyak, a melyeket tanterünkbe felvettünk, s a melyek szakaszerű, a körülményekhez képest beható tanítása a várt sikert bizonyára eredményezni fogja. Elégségesnek tartjuk, ha az értelmes szülőket a tantárgyak tettebbi sorozatára figyelmeztetjük.

Atérezve a kötelezettség sulyát, melyet nemcsak a szülőök irányában, kiknek bizalmával egyszerűen fordulunk hanem részben a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi miniszter ur irányában, ki az engedélyt számunkra megadta részint a tekintetes iskolások irányában, melynek morális támogatásával vissza nem élhetünk, — magunkra vállaltunk; de egyszersmind teljes tudatában hivatásunknak, ellenkezik, elveinkkel, hogy a megnyitandó tanfolyamot szifra, de úres szavakkal ajánlgassuk. A városunkban tett eddigi tapasztalatok bizonyítják, hogy az úres szavak semmit sem érnek s rendszeren csak ámitásra számítják.

A leányöndvédek erkölcsi magaviseletének ellenőrzésére a tek. iskolászeki elnökség jóváhagyása mellett Rózsavölgyi Ilona asszonyt kértük fel, ki egyszerűen az előadások alatt is jelen leend.

A tanfolyam június hóban nyilvános vizsgálatall fejeztetik be.

A beiratások f év 11-én kezdődnek a polgári iskolai igazgatóságunk napoként.

A tanfolyam e hó 16-án veendi kezdetét. —

A havi díj, mely előre fizetendő minden hónapban 8 o. e forintban állapítottat meg.

Alább közöljük egyszerűen az óratervet, melyet a beiratkozott leányöndvédek használhat.

Nagy-Kanizsán 1876 január 9.

Teljes tisztelettel
Morgenbesser János s. k.
Schmidt Károly s. k. Hoffmann Mór s. k.
Schulz Károly s. k. Rosenblüh Lajos s. k.

Helyi és vegyes hírek.

(T. olvasóinkhoz.) Lapunk január 4-ikén megjelent első számát régebb előzetünk közül mindnyájan megkapkák. Kellemetlenségek elkerülése tekintetéből tiszteletteljesen felkérjük mindazokat, kik a lapot tovább járítani nem óhajtják, hogy az elhatározásukat egyszerűen a lap színlapjára írva, azt visszaküldjék — S kik

Farsangi elmékedés.

Huzd rá cigány! —
Ne gondolj a gondnál! —
Mindig így volt a világi élet
Egyszer fanott, másszor lánggal égett,
— Huzd: ki tudja meddig húshatód?

Farsang, charneval — bachanaliák, bútemetők — gondtemetők! ... Miért ne volnátok hát „vivat”?! — Hisz minden bú, minden gond egy egy virágját lopja el életünknek. Fojsuk belő hát e tolvajt amibe lehet. —

Ön magát lopja meg: ki milyén érzi a bajt. —
A jó lsten jó kedvéből teremt e világot; tehát jó kedvre s öröme teremé.

Minden évszaknak van élve. — Ósznek gyümölcsös, nyárnak fűrdő idénye, tavasznak ibolyája, téinek jég hóvirága. — Mind annyianak öröme, azonban szivünkben fakad vagy hervad — mint a felhő kebelében, mely szivárványt vagy villámot mutat —

Öröm ujjongó násznép hangos zenével lépdel vidám esküvőre, fel a templom felé, szől fehérr koszorúkkal fejükön, csinált virág bokrosákkal dolmányukon — s nem csinált piros rózsákkal arczukon, — de mellettiük szérlől húsdik a néma setét üvegnyi gyász, lsten házig 5 se mohet... felejtkezni vagy mutjáról elmékedni! — Hátul — mögöttük pedig kullog az éhes Koldus — rongyai közt dideregve szedgeti a dobzódo legényiség elhajigálta perocs darabokat!

Mindig így volt a világi élet —
Egyik faszott, másik lánggal égett!

Az életkorok is határozzák a kedvet, az örömet. A gyermekéhez kevés kell. Búzálan — gondtalansága már magában is öröm Nem is tudja, miért ne örülne az éden léte? Nem tudja még, oka is lehetne, vagy oka is lesz ellenkezőre. Az ifju már tudja. kapott már kóstolót tormából, epéből; de nem instál belőle — könnyedén larása hogy mert írzi, élvezni az ó monopoliama! Azért báfeledten dalolja hogy:

En az élet minket illet,
Nem a koros örökélet!

az előzetési pászkekkel még a múlt évről hátralékban voltak, kéjük ezek szives bekküldését és előfizetésük megújítását.

A kiadójvétel.

(Fáklyás-zene.) A helybeli kir. tanoda real-ostályának névnapjának f. hó 7-én este fáklyászenével megtették meg igazgatótanácsuk, Eichberg Adolf urat. A kis ünneplő rendezés számos közönségtől kísérve zenezenével indultak meg a 70 éves, érdemes tanfőúr lakása felé, s ott tanuló társai nevében Leitner nevű tanuló üdvözölte, melynek végével a kicsinyek és nagyok zajos éjszékében törték ki. Eichberg igazgató ur melynek megindulva választott. Ez alkalommal osztályosokkal is lepték meg haláluk jelölését, mely osztályosán áll, és művészileg van dolgozva. A nagyok sem szalaszthatván el az alkalmat többben Eichberg ur szobájába mentek, hol a nagyobbak nevében Walbach Mór ur, meleg szavakkal üdvözölte az ünneplőt, 70-ik születésnapja alkalmából. — A kicsinyek még folyton tartó zajos éjszéké meg messziről hangzottak vissza. Mi is kívánjuk, hogy a veterán-tanfőúr tartas meg az ég még soká.

— A nagy-kiszácsi kaszinóknak 1875. évi december 26-án tartott közgyűlésén a következő igazgatóság választotta meg: Elnök: Ebenspanger Lipót; alelnök: Mészáros Mór; titkár: Dr. Szukits Nándor; pénztárosok: Pollák Vilmos könyvtárosok: Hirschele Ignác. — Választmányi tagok: Bettelheim Győző, Eisler Miksa, Gelsei Gúntman Henrik, Hirschele Ede, Löwinger Israel, Löwinger Ignác, Ollop Imre, Stern I. Mór, Stern Károly, Szukits Zsigmond, Tschauer József, Weismayer Mór. — Pótlagok: Blau László, Ebenspanger Leo, Lengyel Ignác, Richter Mór, Reichensfeld Mór, Weiss Samu.

— A zala-egermegi torna-tűzoltó-egylet bukótesztet ültöltő csapata a felállítandó zászlóhoz költéségeinek fedezésére f. hó 1876. évi január hó 22-én Kovács Gábor zenekarának közreműködésével a kaszinó termében tartandó táncvigalmat rendez. A balányai tisztet Skubics Istváné Tolnay Iréné 6 nagysága volt kegyes elfogadni. Személyjegy 1 frt. Családjegy 2 frt.

— Elhalasztott közgyűlés. A n.-kiszácsi torna-egylet ez évi közgyűlést és hó 9-ikén volt megtartandó. Miazán az alapszabályok értelmében a tagok felének megjelenése szükséges, ennyi pedig meg nem jött, a közgyűlés megátartása és hó 16-ára halasztott: mely gyűlésre a tagok újlag külön meghívót kapnak.

— A keszthelyi városi tanács 1876-ik évi február hó 5-ikén a „szegény alap” javára az „amazon”-hoz címzett szálloda nagy termében sorolással összekötött táncvigalmat rendez. A rendezőség a meghívóban külföldi felkért a t. urhölgyeket, hogy az estélyen egyszerű öltözködésben jelenjenek meg. — A bal rendező bizottság tagjai a városi tanács a következő urakat kért fel: Pleszky Antal, Poloncz L. Eril Károly, László Ede, Pölitz Pál, Harányi J. Zitterbarth K. Rissa József, Mándl P. és Nagy Pistát. Lev.)

— Karneval. A keszthelyi m. kir. gazdasági tanácsvezető hallgatói által segély-egylettük javára f. hó 15-én tartandó zártkörű táncestélyre már nagyban folynak az előkészületek. A rendező bizottság balányának tők Hannya A. né urát nyerte meg B.-Magyaródról.

— A keszthelyi képviselő testület által megválasztott köz. isk. szék tagokat, Kulter Nándor város bíró f. hó 8-án alakuló közgyűlésre hívta érde. A tagok a városi tanács előtt az esküt letévén, elnöké Balás Árpád, gazdasági tanácsvezető igazgató tanács, alelnöké Vértessy Ivánt, jegyzővé Bíró Józsefet, gondnokká Nagy Sándor, pénztárnokká Sulek János urakat választá. Az iskolaszék új módon való megalkulásának minden városi polgár, kinak a helyi kultúr viszonyok előbbre vitele csak egy kicsit is szíven fekszik, üdvöndhet; mert e szent ügy vezetésével megbízott urak szakértelme, hazafias ügybuzgalma elég biztosított anyit arra nézve, hogy hűhasznú munkájukat a közönség elismerése s a legjobb siker koronázza.

— A keszthelyi műkedvelők kör-ének alakuló közgyűlése, minthogy f. hó 6-án a nagy fergeteg miatt nem tartatott meg, ugyan és hó 16-án az „amazon” szálloda nagy termében leend, melyre mindazokat, kik a kör tagjai lenni óhajtanak, tisztelettel meghívja az id. bizottság elnöke.

— A borkereskedés iránt érdeklődő körökben mindinkább élénkült a mozgalom. Így a budapesti borkereskedők kijelentették, hogy tagjai lesznek a felállítandó bor-

Tehát benn van az élvek korszakában. Könyveden síklik egyik gyönyörűről a másikra. Át is ugorja néha — meg az becsült sokszor — mert rá se gondol: nem lesz mindig. Eletét is legkönyvebben oda veti az ifju. Azt hiszi feltámadt már — mielőtt meghala, (azért szerette nagy Napoleon a gyerkőc katonákat.)

E közben férfiuvá lesz. Munka... tettvágy — vagyon, szükség, hir — dicsőség egyelőre el is felejtetik vele az élet idylli örömeit... De idővel kezd kifáradni a prózában! Az életkor delező tetőpontján — az izzó nap sajtoltá verejtékét aggódná törli és vissza néz multjára: „az arnyas úd völgybe; az ifjúkor édes titkos románcos, dodona berkeire,“ mint Bajza „vándora“ a kedves hon határáról:

„Bércsől vissza néz a vándor —
Vigan int kies hazája:
Ott mosolyg a róma táj;
De a messze távozonak
Szió vértük — szive fáj!”

Éppen így az ember — a hajlott kor első gradicsánál — meghökken — vissza néz az örökre elhagyandó ifju élet örömeire — főleg ha nem kapta ki beülsé elöreges osztály részét! Fellobban benne (mint kialvó mécs lángja) az emberi nemes élvek jogos vágya — most vagy soha többé! — Viszálát még a virányos multra és rá lát már az enyészetre! — Ilyenkor mondja aztán csinált jó kedvében — mintegy ellegyezni akarandó a gond és enyészett sötét fátyolának pókhalóit: —

„Huzd rá csigány —
Ne gondolj a gondol! —
Huzd — ki tudja meddig buzhatsz?”

No de — „ugy élünk, mintha örökké élénk” mondja a moral. Hagyjuk meg minden kornak, minden évszázadnak tisztes örömet — Aztán dologra!

Hazánkban Ausztriával szomszédos német falvaiban (Sopron táján) hushagyó kedde, bohózatos, de jellemző népünneppel úgy temetik el a farsangot: hogy egy tityornya — iszákosnak öltöztetett szuhancot, dal gyűj és titkek közt kiérnek egy gödörig, ott bele taszítják, — agókkal pernyével föligre be is temetik. De az életmettet lehányva ágról szakadt rongy meszt, kis idő múlva, mint munka bíró férfi lép elő!... A tityornya farsang hamvából újra kél a munka korszaka! — Mintha csak egyik kélőnek láng szavai kiáltaná, hogy:
„A tavasz meg jön messzinkre s minket —
Árva találjon!”

százezer és azon külön egyenként is foglank tartani — A borkereskedés felállítását már csak az a fugg, hogy a borkereskedők aláírják a kérvényt, melyben a zászló alóknak felkötöttetik, miszerint az újkor életbeillesztendő az üzleti szokások közé vegye fel a már kidolgozott borkereskedési jogokat. A borkészítési jury már szintén befejezte működését. A borkereskedők a hetenkint (kedden) lemeleődő borkereskedés iránt a legnagyobb közönségszámot vonják el, nem jellemegek meg azokon — s így a vásároknak nincs kiválóletet kéteni. Midőn a borkészítés művésze Fróm Antal ur útleltében (Károlyiaktanya épületében) a borkészítés kiállított borokból mintegy hetven termelő bora van mintapalackok által képviselve és itt a termelők részére egy főlk-kiállítási-üzemény van berendezve.

— Rövid hírek. Belgiumban a munkások fegyverkeznek; a fegyvervételek nyugtalanító kiterjedést vesznek. — A londoni báró Rothschild Antonin meghalt. — Egy bécsi lap írja, hogy a kragujeváci fegyver gyár számára Dél-magyar országból munkásokat fogadtak fel — 1875-ben Osztrákországban 27.500 hivatalnok volt. — A legelső udvar báli, január 16-án lez. — Egy gazdag ház ur halt meg legközelebb New-Yorkban, s híres milliomos W. B. Austr. Csak 720 hazát hagyott hátra örökségében. — Bécsi lap hozza a hírt, hogy Tisza Kálmán gróf rangra fog emleltetni. — Szatmárnémetiben január 8-án 30 C fok hideg volt. Az ottani lap írja, hogy a hévízforró, mely ezt mutatta kifogástalan — A kormányknak 38.000 csomó dohányja Kis-Marján elégett — Az egyesült amerikai Államokban 32.500 gyakorkló ügyvéd van. — Az Alföldi Iparlap” január 1-je óta ívret alakban jelenik meg. — Keresztesen a legzsebb hus ára is 10 kr. — A bochniai sóbányaségének 12 emberelet esett áldozatul. — Az egy margitási had Budapesten és hó 15-én nyitatták meg és adták át a közlekedésnek. — Egy philadelphiai vendéglős leköltöztet magat, hogy a kiállítás folytan naponként 50.000 ember számára készít ételt.

— (Beküldetés.) Erdélyes id. Hecker Samuel Hamburgban, lapunk mai számában foglalt szerencse hírdetése Ezek ház az itt és a környéken nyert összegek pontos és diszert kiíratása által oly jó hírt szerzett, hogy annak mai hírdetéseire mindenkit e helyen figyelemztetünk.

Különfelek

(A „bécsi magyar egylet” mult vasárnapi estélyén) már igen is meglejtett: az egyletnek újabb időben vett örvendefes lendülete. Megjelenés számos új tagja s magasabb polgári s katonai tiszttség köréből — majdnem valamennyien családostól — ugyancsak érezhető volt az egylet gyarapodása a helyiség szűkösében; pedig a ki ismen az „Albrecht Dürer”-féle terem, az tudja, hogy biz abban sokan elférnek egymás mellett! A rendezőség is különösen kitett magadért, egy izléssel válogatott műsorral élvezetelt élvezetre vezetve vendégeit. Czelegdi ur nyitá meg zongorán a zene előadásokat; játékokban nem tudjuk mit dicsérjünk inkább: leeganciáját, érzésű kifejeztét vagy pompá technikáját-e? Utánna következett az egylet egy új barátja, Nagy Kissz ki, Zimay László dalából meglehetősen iskolázott alt-hangon énekel, majdan megta psolttva. Elragadtatva halgatta erre a közönség Szakács hegedűművész ur. Városi induló-ját melyet Czelegdi ural keztében játszott vala. Eme mélabus longyel zene után, melynek taktusál sokszor mint egy haladókló nemzet végzőhajú hangzattak vala felülnekbe telvillanayzólag hatott Hannig Cornelia k. a keringője (Gumberlöl). Ugy talp alá trillázta azt a „walzer”-t, hogy akar rög tön fölcsopott volna a „bécsi magyar egylet”-nek nem egy tagja „cultúr-nemzet”-nek s járta volna lehet-fogytást azt a „rund-um a tum”-nótát. Csak hogy még idején visszatartoztatta öket az „ez a világ a milyen nagy —” s a melylyel megta d előadását a kedvelt énekesnő, s inkább igaz-magyar tempóban lelkesült éljenkiáltásban farszattuk tudó-jöket. Az estély fénypontját Schubert „Ave Maria”-ja képezte, melyet Cornelia k. a anyja Hannig asszonya szö-maga által zongorán, s Fröhlich ur által gondonkán kísérve művészi ihlettséggel énekelte va, továbbá Beethovennek egy triója-melyet Fröhlich, Rosenthal és Stackheil urak (gondonkán, hegedűn és violán mesterileg előadának. Szólni nem akaró tapsvihar s éljenzés követé a két előadást, mely valóságos orkánummá fokozódék, midőn az utóbb nevezett művész urak a „Rákóczy”-t ránták elő ráadásul. A zene és ének mellett berüdtellett helyt állottak a szavalók is. Gyökér ur Lisznyai Kálmán „Vadász kaland”-ját szavalá vönzó egyszerűséggel, zajos tetszést aratának Barát és Uagár Sándor urak humoristikus szavalmáyai, kiválkép az utóbbinak quodlibetje, s a melyben megmutatá, miként találná elszavalni külön-különfeleképen a pap, a jogász, az orvos, asztut meg — Knaak, s Károly-színház kömikus a „Szózat”-ot Kristó ur, egy fiatal gyalogalstist, valamint Schön ur, orvosüvendék az előbbieket után sikeresen pályáztak a vig-deklamatio terén. Végre, miután a csatlados vendégek eltavoztak, a finalság egy kedélyes kis csárdás-mulatságra csoportosult vala, énekeszó s jó bor mellett előldögélvén késő éjfélt utánig.

— Hindu házasság. A walesi herceg indiai utazása alkalmából több külföldi lap érdekes leírásokat küldt a hindu népeletről. Így egy alkalmi levelező Bombayből többi közt a következőket írja: X. ur, az indiai törvényhozó testület egyik becsültöltő tagja, meghívott ma delutánra, hogy legyen jelen két fia házasságán. Igen nyájasan fogadták és azt monda, hogy mutat olyasmit, s mihez fogható még sohasem láttam. El is vezetett egy folyosóra, s melyről szét-névtém az udvarban; itt eszer-zerkeltetés nót láttam, kik arany és ezüst cafranggal díszített fehér, kék, sárga, piros és zöld ünneplő ruhákban ültek, vagyis inkább guglitak és hosszú sorban. Ejöttek talak és függetlenebből készült csészek, megnakva a hindu konyha csémegeivel, minők: leves, curry, cukorsütemény stb. Evészerszámunk asztalkendőkönk teremtészetes, hogy nyoma sincs; de a hölgyek a természetadta evészerszámunk pompásan pótolják azok hiányát. A sorok között övig melexlen cselődék járnak, kik nagy kanzakkal hordják körül a levest vagy curryt, és az üresedő talakat azonnal megtöltik. Ez az a lakmározás két-három óra hosszat tart, aztán a férfakra kerül a sor kik esti 5 óráig 8-ig lakmároznak. Így megy ez napról-napra a házasságot megelőző hetén. Egy-egy személyre napjában csak egy rupi-t (mintegy 60 krajczár) számítva, elképezhető; mily roppant költségre kerül a hindu házasság. — Másnandú fényűzést a hindu nép nem igen enged meg magának, de ez s a azian a kevésbé tehető családakat egyszerre is tönkre teszi. Elannyira, hogy sok szűk megölt leányát, csak hogy megtakarítsa a menyegző költségeit. — Házgazdám két fia meg-igen fiatal az egyik 18 s másik 17 éves; de a hinduk rendezése ennyi idősé sem szoktak vágni és gazdám azt monda nekem, hogy polgar társai sokan vették tőle, hogy ily későn házasítja fiait és onan az európai szokáshoz közeledik. — A házassági ünnepély egyik hányagos mondanak a bayader-ano. Ennek

száza csak annyiban érdekes, s mennyiben az tünk ki beülsé, hogy a hindu bayader-ano távoztól sem oly érdekes, mint a hogy a kíváncsi európai várná. Különbben vannak oly táncosnők, kik estenkint 4-500 rupá-t kerestek.

Csarnok

Egy barátóm története.

Bezeilyka.
(Folytatás.)

„Igerem! de hisz én nem fog meghalni, ezse el e keserű a gondolatot magától!”

„Hogy életem örök megemlékélv, azt én jól érzem, de hisz én most orvos tudhazta azt, különben a halálra való gondolás nem keserű, sőt nagyon édes, mert hisz menekülés ez az élet kínjaitól menekülés egy zsebb s jobb hazába és most hogy tudom, miszerint leányom nem marad pártfogó nélküli, oly örömet halok meg; mert hisz sokat, nagyon sokat szenvedtem az életben. Isten bünel!”

Hervadt kezemt nyugtá felém, melyeket megfőtöttan szoritottam meg, „örök vagy rendelni fogok egy kis egyhító italt, asszonyom.”

„Oh hagyja azt, orvos ur, küldje legyen szives, inkább leányom hozzá, őh nagy enyhülés az, ha nyájas szemébe nézhetek, s oly sok mondaní valóm van neki, pedig érzem, hogy életem fonala rövid.”

Távoztam, künn a folyosón egykori vendécszemmel találkoztam, ki könnyes szemmel kérdszé, vajjon anyja felgyógyul-e?

„Oh igen, ő bixten felgyógyul, különben nemjen hozzá ő bezeilyni akar önnel.”

Midőn másnap az özvegyet megakarám látogatni, az már ravatalán feküdt. Feketébe öltözött leánya fogadott. „Orvos ur!” kiáltá midőn beléptem, térdre hullott előttem, miként haláljam meg jószívűségét, őh életemet mentette meg.”

„Igen én megmentettem, de e kedves halott tartotta fenn s mi az amit én tevék, ahhoz képest, mit e nő tett önnel, azért ne gondoljon többé erre, hanem mondja meg, vajjon mivel lehetek szolgálatos?”

Haugosán kezdett és nő zokogni, mondani akart valamit, de szavai a zokogás miatt nem valánk érthetők.

Nemsokára távoztam, magára hagytam a nőt, mert jól tudám, hogy nincs kínosabb, mintha fájdalomnak közepette idegenek által zavartatunk. Ementem s a temetésre való intézkedéseket megvettem.

Örök nyugalomra helyesztük az özvegyet, keserű könynyeket hullatott leánya sírjánál, csak erővel lehetett őt a sírtól eltávolítani, azonban a jótékony idő-lassanként fájdalomát, mely kezdetben dühöngő viharhoz hasonlított, enyhíteni kezdé.

Az özvegy egész vagyonát egykori vendécszemre hagyta; nem volt ugyan a vagyon nagy, de elég arra, hogy tisztességesen megélhetett belőle. Azon házat melyben az özvegy lakott, vendécszem hosszas unólások következtében elhagyá és egy kényelmeseb lakást vón, hol én gyakran, ha teendőim engedék, felkeresém.

Hirtelen, mintha gondolatát elakarná önni magától, megrázta e nő fejét és sóhajta monda: „Orvos ur, ma három éve, hogy e kedves nőt eltemettük három év, mily kevés annak, ki boldog, de mily vegtelen sok annak, ki mindenesetre sóhajta monda: „e nap sem szabadított meg földi kínom a fájdalomtól!” Oh, én borzasztó sokat szenvedék, de legnagyobb fájdalom az, hogy atyám sorsáról mit sem halhatok.”

„Atyja sorsáról?” kérdezém kíváncsian.

„Oh igen, atyám sorsáról, engedje meg orvos ur, hogy titkaimba avalhaszam, mert őh vannak titkok, melyek ha csak egy kebelben vannak, azt szétreperstik, fájdalmak, melyek oly nagyok, hogy résztvevő kebel keresnek, engedje meg, hogy búmról szólhaszak.”

„De kedves barátóm, ki tiltotta meg, hogy eddig nem szóllott, ki kényeztette arra, hogy búját el ne beszélje?”

„Oh orvos ur, mindig oly szives volt-irántam de attól tartottam, hogy terhe esnék, s így hallgattam.”

„Szóljon, kedves barátóm, ha lehet szívesen segíték, ha pedig nem, szavakban enyhülni fog fájdalma.”

„S. megyében születtem, atyám jó módú földbirtokos volt, anyámat alig nyolcs évek koromban vesztettem. Oh akkor nem tudtam, mily nehéz, és mily fájdalmas élete van annak, ki anya nélkül nevelittek, nem tudtam, mit tesz az, egy anyát veszteni. Kíváncsian néztem a pompás hintókat és gyönyörű nőket, kik anyám temetkezésére üszegyltek és csak akkor fogtam fel vesztésememet, midőn anyámat a sírba eresztették s a nehéz hantokat rávetették. Sírní kezdtem; de csak jövőm mutatta mily sokat vesztettem.

Atyám, mint később megtudám, anyámmal a legboldogabb házasságot élte; de ő azon férfiak közé tartozott, kik könnyen tudnak felejtetni, csak hamar az élet mámorába vetette magát, anyámat felejtve a házon kívül mások karjaiban keresett enyhülést, velem egyetlen leányával, csak annyiban gondolkodott, hogy nevéből et hozzatott számomra, nevelőnként mondam, mert ezeket mi okból, nem tudom, gyakran változtatta.

Végre a sok változásokat valószínűleg megunván, férő nevelőt hozott számomra. Nevelőm alig 20 éves leheté, én pedig akkor 14-ik évemben jártam. Atyám akkor falusi lakunkat egészen elhagyván, városba ment és csak három év múlva tért vissza. É három év elég volt arra, hogy köztém és nevelőm között a legbensőbb viszony fejlődött. De nem akarom önt e tárgyval untatni, szerettem őt, miként egy romlatlan s 17 éves leányka szeretni képea. Atyám hazajövele után csakhamar észrevette viszonyunkat, neveltetésemet beártnak nyilvánítá, s nevelőmet eltávolította.

Fájt, nagyon fájt, amidőn búcsút vettem tőle, öröklőséget s tudja az ég, meg mit nem ígertem neki! Ő távozt, búmmal magamra hagyott, busultam amigien egy kínos fájdalom legalább egy időre a búmat felejteté. Oh higyje meg orvos ur, sokat elviselhet egy ember, azt monda, hogy a lelki erő gyenge, pedig ha ez így volna, akkor én már nem lennék az élők között.

(Vége köv.)

Lob Ignác.

Kiadó hivatal:
Fischel Fülöp, könyvkereskedés, Ujvárosban utca 518 szám.
Előfizetési ár:
Félévi évre 3 forint, Félévi 3 forint, Negyed évre 1 forint 50 krajczár.
Hirdetmények:
3 hasábról hetente egykor 7 krajczár, többnapos hirdetésekért 5 krajczár.
Helyi hirdetés 30 krajczár.

ZALA

Szerkesztői iroda:
Hova a lap eszlelmi részét illető közlemények küldendők:
Ujvárosban utca 518 szám.
Bérmunkálatlan leveleknek semert kasszába fogadjatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.
Nyitási:
Pétitsora 10 krajczár.

MEGYEI ÉRDEKŰ, KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS GAZDÁSZATI HETILAP

Több egyet hivatalos közlönye.

Meghívás.

A zala megyei gazdasági egyesület tagjai tisztelettel felkérnek, hogy 1876-iki évi február 8-án délutáni 3 órakor Zala-Egerszegén, az egyesület helyiségében megtartandó tavaszi számoló közgyűlésre minél nagyobb számmal megjelenjenek. Előforduló nevezetesebb tárgyak:

- Az elnökök megválasztása.
- A pénztár állapotának tisztázása.

Zala-Egerszeg 1876. január 10.

Árvay István
ügyvezető elnök.

Farsangi elmélkedés, mely bűntök is megjár.

Ma holnap annyira belemerülünk a panaszkodásba, hogy mikor megelégedésünket akarjuk majd kifejezni, ha lesz rá ok, elő kell rántanunk Ballagi szótárát, hogy felkeressük az illendő szavakat a megelégedés fogalmának kifejezésére, mert bizony bizony, ha még sokáig tart ez így — elfelejtjük. Mintha a boldogtalan emléktől krach utóhatásában csak most volna érezhető. A mulatóhelyek atmoszférájára valami titkos bánat fellege nehezedik. A mosolygó szem, a derült kedv mintha csak álarczok volnának, melyek mögé csak néhány pillanatra rejtőzött a számító komoly arc, a bánatos kifejezés.

Ne legyenességük, úgy is hiába volna és szomorú dolog lenne, ha azt az egykedvű komor physiognomiát mindenkinéi a blazirtság, a kedvtelenség rovására kellene írunk.

De van, ami ki nem elégít a mai mulatságoknál, Hol az a közvetlenül a szívből fakadó öröm, a lélekből fakadó derűtség, mely az arczot ragyogóvá teszi, s nem engedi hogy ott legyen vonása ama kényszernek melylyel az öröm, a kedv nem természetes, csak fél, s csak takarója az elégedetlenségnek. Vagy annyira neki finomodtunk már, hogy a fesztelenséget illedelmien tartjuk, a minél nagyobb fesztelenséget finomságnak?

Nem specialis esetről beszélek, ilyenre nincs anyagom; csak az általános képről vonom le a tanúságot, mely nekem azt mondja, hogy a mulatozás iránti hajlam, (mi a társadalmi élet kifejlését nagyban akadályozza) ijesztő mérvben fogy.

És ez mindenesetre szomorú jelenség.

Az életnek meg vannak a maga bajai, de meg vannak örömei is.

Nincsen szemalomra méltóbb ember, mint az, ki az élet örömeit, melyek mai napság a nagy terhek következtében úgy is rövidítvék, élvezni nem akarja, vagy ki ezek iránt érzékel nem bír. Egy hajdankori bölcs tanító mondá már: Van idő a munkára, van idő a pihenésre, van idő a szomorúságra, van idő az öröme. Kinek az életörömei iránt érzi, nincsen, az csak félig ember. A lélek nem foglalkozhatik komoly munkával folytonosan, a kedély vidorsága csak ébreszti erejét. Az egyensúly csak így tartható fenn. De ezek csak elméleti dolgok, mik a papirosou megállnak és nem bántanak senkit. De hát mit akarok tulajdonképen mondani? Igaz! hogy nem fényes napokat élünk, de még jókat sem, ez azonban előttem nem fejt meg azt a talányt, hogy holgyeink feltűnő csekély számmal látogatják a bálakat. Azok, kik a táncvigalmak varázsát képezik, s kiknek jogában állana, hogy az élvezet színművét vegyék és osszák ki mindazoktól és mindazok között, kik bűvészkörökben oly szívesen felejtik legalább pilla atnyira az élet terheit. Mi lehet ennek az oka? Talán a papa néma tagléjtással adja tudtul, hogy a rónyi hosszú szabó contót nem fizetheti? Vagy pedig?

No de sokféle lehet az, nem is kívánjuk kutatni. De hát kezdjenek valamit e szépek. Ha a hatvanas években az alföldi szűkölködők javára jelentek meg egyszerűen, ami szépségükből és bájukból nem vont le semmit; akkor tegyék meg azok, a kik másképp nem tudnak, most az általános pangás kedvéért. A mulatságokban nem szívesen nélkülöztettek és mulatságok tisztán a mulatás, nem valami más mellék dolog kedvéért. Van még farsang, lesz még dinom dánom. Félre tehát a búval. Szébb napok is derülnek még reánk. Foglalóul is kell mutatni tudni, s a költő is azt mondja, ha nem is egészen úgy:

Minden farsangnak leszakaszd virágát.
S élj az idővel.

Dr. Curneral.

Gyermekhalálozás hazánkban.

Dr. Leszner Rezső ur, — előbb tapoleczai, most kismartoni orvos „Hon” 299-ik számában, amely tudományos szakismerettel, ép oly meleg humanitással, — de sőt hazafisággal és ép oly szép, correct — mondhatni: felekölt irállyal ír a hazánk és fajunkbeli kis gyermeknek aránytalan nagy halandóságáról. — Érdemes, hogy kivonatilag részletezzük.

Statistice kimutatja ő, hogy ámbár hazánkban nagyobb a szülöttek száma mint sok másutt, p. o. Belgiumban 33 lélekre esik évenként 1 szülött, nálunk 24 lélekre, tehát nálunk több szülöttek, — mégis Belgium népessége jobban gyarapszik, mint hazánké, mert nálunk minden 27 emberre — ott csak 43 emberre esik egy halott, s ott a halottaknak csak 40%-ja, — nálunk több mint 50%-ja gyermek, tehát nálunk felénél több a gyermekhalott!

Ez nagyon meggondolni való szomorú állapot, — egy humanitási, mint főleg nevezetiségi szempontból! — Mit terem a fa, ha idő előtt hull le virága? — Mivé lesz a nemzet törzsa, ha gyermekei aránytalanul és korai sírba hullnak? — Az európai népcsaládokkal csak úgy állhatjuk ki a léteirő versenyt, ha hogy számárányban is velük lépést tartunk. Fajunkat úgy is szaporíthatnánk tartjuk. Nem szabad úgy leolvadnunk, mint ahogy az európai török birodalom törzs török faja olvadt. Mert idővel mi is úgy járhatunk, hogy a mellék ágak nagyon túlnövik a törzset. — Ott ismeretes oka e bajnak a több neijőség. Nálunk ez ok nincs.

De a derék Dr. ur bajunknak való okait is szépen kimutató elméleti czikkjében. Fő okoknak mondja népünknek „atalismus”-át. — Keleti nép vagyunk. Sok bajra rámondjuk, összedugott kézzel, hogy „a sors így akarta.” Közmondása a gyermeke halálán kesergő szülőknek, hogy „az Isten elvette” pedig tán csak saját szülői gondatlanságuk. Az is közmondása népünknek, hogy „halál ellen nincs orvosság!” — Nincs hát ... végleges orvosság, de halál késleltető, életet nyújtó orvosság igen! — Népünk már ha orvosiasához nyúl is — csak későn, a fűhöz, fához kapkodás végperceiben, — akkor is a titokzatos, babonás kuruzsoláshoz. A valódi tudományhoz, az erre készült szaktudóshoz kevés a bizalma.

Azért mondja az irás: „elvéssz a nép, mely tudomány nélkül való.”

Azért fakadt ki a nevezett humanus és hazafi orvos ur azon anathemára, hogy a „természet is, odatörökzik, hogy kiostálja a gyöngéket” vagy is hogy a halál is a műveletlen, babonás, öngyógyezéseket elhanyagolóknál és ezek gyermekeinél tartja legdurább aratását.

E műveltelenségből folyik, hogy keveset vagy semmit se adnak a levegő szellőztetés és tápszor befolyására az élet-halál kérdésében. Pedig ezek életkérdéses dolgok!

Jókaink a „Jövő század legényé”-ben leírja, hogy az akkor majd epidemiec divatba lendő „Skorbut”-féle iszonyatos betegségét egyedül csak levegővel, szellőztetéssel, a beteg aljakainak örökös nyitvatartásával fogják gyógyítani. — Lehet hogy az akkor majd nem regény, de valószínű lesz. Mert rendszeren aki mi ellen vét, azáltal bűnhődik és azáltal gyógyul is.

A levegőt — e minden porczikánkat kívül-belül körül ölelő finom elemet nagyon kevésbe vesszük — tán éppen azért, mert oly láthatatlanul finom és mert mindenütt ingyen munka nélkül ott van. Pedig ebben él minden. E nélkül minden semmi. Ez tudónknak, vérünknek, tehát testi életünknek első főfeltétel. Minden született ember és állat legeslegesében is levegőt kér — csak azután tejet és minden más. (Találón feleli a magyar ember mikor pajtása kérdési, hogy mit vetél a vásárra: „hát levegőt!”)

A levegő minden életteremtésnek — tehát még a növényeknek is legelső létezősége, még pedig ebben a harmonikus vegyítékben, miként azt 3. elemből t. i. élelyből, kőnyéből és légyéből v. fojtanyból a teremtő bölcsen vegyített.

Tudós vegyészünk megmutatták már, hogy a levegőből külön választván az élelyt: az ebbe fűghehang alá borított kis madár eleinte nagyon is vigad lélekzettel, ugrál, de e moho gyors lélekzés miatt kis tüdője rövid 10 percz alatt megszakadt, tiszta légyon vagy fojtanyban pedig még hamarabb megfűt. Levegőtől kapja vértünk a piros színt, — azt helyen tartozkodik emberke halványan.

Látatik, hogy a természet úgy alkotja és vegyíti a mi ket övedző levegőt, amint éppen tudónknak, vérünknek életünknek nélkülözhetlenül szükséges.

Rontunk meg aztán mi a levegőnek azon természet rendelté részarányát — s élünk oly elemektől megkurtított levegővel, világos, hogy önelétünket is kurtítjuk.

Pedig ezt tesszük, ha nem tartunk tiszta, száraz jó lakást, mert a szobai szemet, penész, növény hulladék, de még a szagos virágok, ablak muskátlik is oly gőzökkel s gázokkal töltik meg a szobai levegőt, melyek az azt belélegező tudónkat, főleg kisdedeinket sorvasztják, ölik.

Ezt tesszük, ha naponként nem szellőztetjük, — főleg sok egyén lakta szobánkat, mert a tudós és vér a levegőből éppen ennek hasznos élely részét, hamar elhasználnak, marad utóbbra a károskony légréz, akkor azt szedi magába, de aztán sorvad is tőle, — persze lassan alig észrovelhetően — azért is nem hisz népünk. Pedig ragdolhatna, hogy mikor egy lakodalom vagy csapszék párateli szobájából szabadba lép: mily józú nagyot lélekelik. Pedig mondani szokja az elájultja vagy részegfejre, hogy „vigyátek a levegőre, majd kiszívja fejét a friss lég.”

Anglia kűdős levegője sok bort és szesz italt tevőn esztékesség, — még nek is sokan vannak ott, akik hamarjában nem tudják megmondani, mikor ituk utóljára vizes! — Az így ott elhasapódzott ittaság ellen alakultak aztán a „mértékletességi egyletek” De míg az volt jelszavuk,

hogy „ne igyál bort, mert halál van benne,” kevés tagja volt, mert látták, hogy isznak és mégse halnak rögtön, — aztán úgy fordították a jelszót: „vizes igyál: élet van benne.” Ezt aztán jobban elhitték és jobban követték. Pedig egyre megy.

Mi se úgy mondjuk hát népünknek: „Szellőztess, mert különben meghalsz,” mert az emittli lassu halálást nem látván, nem hiszi, de úgy mondjuk, hogy: „szellőztess tovább élsz!” Sokszor sokat tesz a kifejezés mikéntje.

A földmivelő nép nem is tudja, mennyire szerencsés hogy nyári életének legnagyobb részét az Isten szabad levegőjébe tölti s arra sem gondol, hogy mit áldoz a tisztviselő, szoba tudós életéből. Hanem aztán téli életének nagyobb részét annálkább egészségtelen, tömött szobában tölti népünk egymás hátán, sok helyütt még állataikkal is együtt.

Igazolá is a fenirt orvos ur: hogy a nemzetünkben nagy gyermek-halandóság legnagyobb a téli hónapokban, — és még nagyobb az elstnyulása — s ezzel az ivadék országos elcsenővesedése.

Mékkora bajok oly kicsinynek látszó okokból! Már ha a száraz, tágas téli szoba nem kerll is népünknek mindenütt, de a tisztán tartás és szellőztetés kerül. Eszeljük őket e kicsinynek látszó dolgok nagy horderejére.

Alulirt a helyi iskolának oly feltétellel ajándékozta egy szomszédos kert, hogy a tanító urak napközben tartoznak megjártni az iskolában egymáshatán naphosszat görnyedő növendékeket. Sajnálom az utónövédék ily testi, lelki elstnyulását. Mert csak ép testben lehet ép lélek.

A minapi „Zala”-ban is a roz és szűk iskola miatt szóltál fel egy derék emberbarát. Marháink számára gondoskodunk tágas, száraz jó iskoláról — gyermekeink úgy hiszem előbb válnak! Az irás szerint ezeké az Isten országa, de ezeké „Hazánk és nemzetünk s fajunk jövője is! Ezekben éli tul magát az egyes — a nemzet. Ezekben leszünk itt lenni halhatatlanok.

Iskolákat hát — jól, egészségest, világot az utónövédéknek, a nemzetet bimbóink.

Czigány Károly.

A képzőművészeti társulattól.

A napi események zajából nem érintve, csöndben de szakadatlanul folyt a munka a mult nyáron át késző őszig a mű csarnokon azon kis palotán, mely czéljához méltó díszben emelkedik a sugáron s mire elkészül nemcsak a legszebb boulevardunknak hanem az ország fővárosának egyik ékesége, díszes leendő. — Az állványok leple mögött erőlyesen kidomborodó oszlopokra támaszkodik a díszcsarnok boltozata s pillérel pilérré hajanak át a félkör alakú széles ablakok merész ível. — A természetből rakott homlokzat tavaszszal teljesen elkészül; ugyanakkora marad még a termék belső felszerelése, de már ma is tető alatt áll az egész épület, s mint halljuk jóv élelejn már megnyílik a magyar művészeti háza, melyhez, mint a koronázási dombhoz egy marok földet, úgy át vitt értelemben az ország minden része s a nemzet minden rétege szolgáltatott egy egy építőkövet. — Somorú éveknek fényes és derült emléket fogja képezni az a műcsarnok, mert világszerte fogja eszébe juttatni mindannyiunknak, hogy az ország áldozatkészsége valóban közhasszú, nemzeti esztétikák szemben a legsúlyosabb közviszonyok nyomása alatt sem szokott kiapadni.

Erről fényes tanúságot tesz az a körülmény, hogy a műcsarnok javára a telek aran kívül már 200.000 forintot meghaladó tőke van beszerelve.

Szép eredmény, de a mű teljes befejezésére még mintegy 60.000 frntnyi összeg szükséges. —

A biztató előzmények után nem kételkedünk benne, hogy ez az összeg is megkerül, és pedig a nyilvános adakozások fogtatása útján. — Ez irányban tett nagy fontosságú és sikert ígérő lépésekről van tudomásunk.

A műcsarnok építésére alakult országos bizottság ugyanis közelebb Mailath György elnök, Haynald Lajos kalocsai érsek, Baró Nopcsa Ferencz a király asszony főudvarmestere, továbbá Jókai Mór, Pulsaky Ferencz, báró Podmaniczky Frigyes, Ráth György, Than Mór s Várady Gábor bizottsági tagok aláírásával tehetősebb városi önkormányzatunkat egyenkint felhívta a műcsarnok építésének befejezésére szolgáló alapítványok tételére. — Az országos bizottság e felhívás közzétételé által közegeen kívül azon igen észszerű szempontból indult ki, hogy, miután egyes hazafiak a szobán forgo czéllra már jelentékeny adakozásokat tettek, az ország polgárainak nagy része pedig, a jelen súlyos viszonyok között egyenkint nagyobb erőszítással, a dozatra nem képesek, most már a vagyonosabb testületeken van a sor s főleg ezeknek válik feladatává a közművelődési czéloknak erőlyesebb felkarozása, különben pedig a hazai művészet támogatása körül, mely téren még eddig kereset áldoztak s mely érdekek mégis az országos bizottság megalindult iparos mozgalommal tagadhatlanul benső kapcsolatban állanak. —

Mert világosan áll előtünk az, hogy a városi testületek áldozatkésze hozzájárulása mellett sikerülni fog a műcsarnok épületet táhermenesen, az az oly módon léteíteni, hogy az országos képzőművészeti társaság, mint kezdeményezője és hivatott ápolója a műcsarnokban megtestesített közszélekuak, nem lesz kénytelen hosszú éveken át saját és a műcsarnok jövedelmét az építkezésére felvett torhek fölösztésére fordítani, akkor azonban megindulhat az az áldozatos tevékenység, melyet ezen országos vállalat létrejöttétől méltán elvárhatunk s nem csak az iparmuseum gyűjteményei lesznek ez új falak között hozzáférhetőleg és díszesen elhelyezve és iparművészeti tanfolyammal kapcsolatba hozhatók, hanem az eddig rendelkezésre állott járulékkal együtt, évenként legalább 15.000 forint lesz az alapítók között kisorsolando művek vásárlására fordítható.

Szóval, azon előnyök, melyeket az által kívánunk biztosítani, hogy az ipar museummal kapcsolatos műcsarnok

felépítése után a hazai művészet és a hazai magasabb mű-
velési kifejezésére biztos alapot teremtenek; a vidéki vá-
rosi területek élénk részvétele folytán, azonnal érvényesíteni
hatólagos nem csak a főváros hanem a vidéki polgárság
érdekeire is; s tekintve azon körülményt, hogy a műcsar-
nok építési vállalkozásokkal a végelszámolás csak 1878-ban
történik, az alapítványok tételére felkért városok 3 évre
számolhatnak fel az elvállandó terheket s ez esetben az ál-
duszat mérve is alább száll az előrendő czélok nagyságával
szemben.

Ily közel állván a kitűzött cél előtt, melegen kell
óhajtani, hogy az országos műcsarnoki bizottság köztisz-
teletben álló tagjai által megindított befejező lépéseket a
lehető legelőrebb siker koronázza.

Levelezés.

Tapolca vidék. T. mezővárosi hírneves esperese a
mult héten iskola ügyben levelet írt a helybeli városi kép-
viselő testülethez s azt már kívül a borítékon is úgy czi-
mezte hogy adassék „a keresztyén katolikus város közön-
ségnek.“ A képviselő testület — melynek tán egy 3-
ad része esetleg éppen nem is katolikus keresztyén — már e
cimzésen méltán megbeszélkedvén, egyelőre bontatlanul
visszaautasítani akarta az ekként nem neki szóló levelet,
hogy keresse meg a felekezetes esperes ur e katolikus
városát a hol találja (?) mégis azon reményben, hogy tán e
külső tohibát a belczim és beltartalomban igazítva vagy
igazolva látja: felbontá. De bizony belül is csak oly tör-
vénytelen absurdumot talált — mert arra figyelmezteté a
szerinte „katolikus városi hatóságot“ hogy a helybeli új
szárda javára mult évben megszavazott 200 forintot s tüzfát
adja meg.

Felütiényt a mult évi tanácskönyv; megtaláltott
azon városi végzés, mely szerint akkor a zárdának nem
ugyan évenként de egyszer mindenkorra 200 frt. segély sza-
vatattott.

No inzen a megszavazás és az erre figyelmeztetés szép
és helyes dolog, — hanem nagyban helytelen a kérés e-
vel czime és formája! Mert hát kath. városi képviselőtől
kéri, a mely nem létezik. — azon városi testület pedi:
a mely ígerte és adja: az nem katolikus. Mert még ha egész-
ben ily felekezeti volna is egy város és képviselő testü-
lete, még akkor is helytelen és nevetséges volna azt így
czimezni mai napság!

No de ez mind nem újság, — mert bőven is ismerete-
tes a főtisztelendő urnak tulzó — s a mai modern
civilisatio nívau-ját sértő túlságos felekezetesége, — ha-
nem más új bajokat szült levele (ha ugyan bajok azok) és
még szendergett sérelmeket szőlőit életre vele, miket ő
éppen nem kívánt, de a város se, most még t. i.

Az izr. polgárság, és képviselőség — melyet a levél-
író, főtisztelendő magaslataból látatlanok lát, (mintha nem
is volna) — holott a városnak bizony jó nagy részét
teszik és birják is, a helyi intelligenctiának is nagy részeit
képviselek: már csak hogy létezésüknek legalább a levél-
írónál is jelét adják felültették az 1870-iki t. cz. 25 §-át
mely azt mondja, hogy ha vannak felekezeti iskolák me-
lyek eddig a községi vagyomból dotáltak, joga van a
községnek ezt továbbra is adományozni, de akkor azon
községbe más felekezetiük szinte hasonló arányu adományt
követelhetnek iskoláik számára.

Es e végzetes levél óta követelnek is!
Amde a város az eddigi iskolái adozásait is alig bírja
(mert zárda és felsőbb népiskolája is van.) Mi lesz tehát?
1-ór az, hogy a nép nagy része szidja azon ominosus
levelet (nem ám az íróját!) De ez is még hagyján volna
— hanem:

2-ór egy más szendergő eszmét (itt ott „rem“et) is
újra ébresztett e levél: a „közös népiskola“ eszméjét —
és pedig nagyon természetesen, mert az izraelita iskola új
követése a 25 §. szerint is nagyon világosan joga, —
de az is világos hogy ezt is a város nem győzi fentartani —
világos következtetés tehát hogy össze kell venni a 2
gazdaságot, — világos pénzközből is felállítani kell a
törvényes közs. iskolát!

Az is világos azonban hogy ezt mindenki inkább sze-
reli, csak a levélíró főtisztelendő ur nem. De hát az ő le-
vele siettetni ezt: — igaz hogy ő maga ártatlan benne. Szja-
sokszor a botnak éppen a nem várt vége szakad a ke-
zünkbe! deakosan úgy hívják, hogy „nemezia.“

Ennyi sok „világos“ mellett mi „nem világos“ immár?
hát a bygotteria — most az sötét! — Hát aki maga „vi-
lágos“ csak mást akar sötétségbe tartani: azt hogy hívják?
Az is világos végre: hogy a korszellel világát sem
véka alá borítani nem lehet! — Jól mondá egy francia
vértanu hogy:

„Leitni lehet a hajnal kiáltó kakaát — de azért csak
egy elkövetkezik a hajnal!“ —

Czigány Károly.

Helyi és megyei hírek.

Bál krónika. Táncvizgalmra nézve sohasem szo-
kott a legjobb omen lenni, ha el kell halasztani. A jan. 7-ki
bálra azonban rossz idő miatt történt elhalasztás daczára kedv
teljesen nézett a tánc istennője, mert a fiatalok társaság,
mint e bál rendezője, mindent elkövetett, hogy a haragyi istene-
ket kibékítse. Már bizony a Zöldfa vendéglő teremére rá
sem lehetett ismerni oly gyönyörűen, oly izélesen volt fel-
dizsítve. Azon ragyogó szépségű hölgykoszorúból, mely a
földszínti teremnek még igazán disse volt s az életgyül-
löt is képes lett volna kibékíteni az élettől, a következőket
említi még emlékezett után: Blau Eugenia, Clement-
né Palinból, Csépan Ilka, Csépan Ilona, Csésznák Ilka,
Fesselhoffer Lina, Gelich Emma, Godina nővérek, Gózyon
Marcsa, Gulyás Jenőné, Hencz Antalné, Kollay Ida, Laky
Krisztófné, Maár Adél, Molnár Hedvig k. a. és sok mások.
A bála-yai tisztelt Mártonkovits: Károlyné ó nagysága vé-
gzeté szokott szeretetre méltó vonzó modorával.

(Tornagyűlési közgyűlés.) A nagy-kanizsai torna-
egylet vasárnap 16-án tartá évi közgyűlést. Létfolyását —
röviden a következőkben adjuk. Elnök Velbach Mór úr
előszóval a közgyűlésre megjelent tagokat, felkéri titkárt,
Hoffmann Mórt, hogy a választmány megbízásából készített
évi jelentését olvassa fel. A jelentés éljenzással fogadtattott.
Elnök ur még néhány szóval megődván ezt, megválasz-
tattak a pénztár és leltár felülvizsgáló bizottságok. Az el-
sőbe Grünhut Alfréd és Eisler Miksa urak, a másodikba:
Rothschild Zsigmond és Gansel Adolf urak. — A közgyű-
lési jegyzőkönyv hiteltelensége felkértek: Löwy Adolf,
Marton Vilmos urak. Halpben Mór ur, még indítványt tesz
a diástorázás megtartása ügyében, mit a közgyűlés meg-
tartani határoz, de a módosítók megállapítását az új va-
lasztmányra bízza. — Az egyenruha tekintetében is meg-
állapodás történt, amennyiben májusig mindenki kéznek
nyúlhatott szürke subbonyi és szürke nadrágot csináltatni.

— Az igazgatóságok é. választmányának jegyzőkönyvileg
készenléte saavastatik. A saavastásbizottságba bevá-
lasztatván: Hoffmann Mór, Marton Vilmos, Kohn Ödön Bichler
Lajos, és Steiner Ignác urak, a saavastás megjelölt s követ-
kező eredményt szolgáltatott. — Megválasztottak: Elnökké
Velbach Mór ur, egyhangulag, alelnökké: Weismayer Mór,
titkárra: Hoffmann Mór ur egyhangulag, pénztárnokká:
Kohn Ödön, műfelügyelővé: Halpben Mór, szertárnokká:
Goldstein Fülöp, választmányi tagokká: Löwy Adolf, Eben-
spanger Leo, Milhoffer Ödön, Rothschid Saimu, Bacbrach
Gyula, Lenkey Károly urak.

(Dalárda estély.) A helybeli dalárda Sylvester éje-
lén helyiség hiányában elhalasztott estélyét mult csütörtök-
ön tartotta meg az ujjonnan megnyílt Szarvas vendéglő
nagy terében. Szép és pazar fényű, gázal világított hely-
iség, mely pártját keresi a provincián. Páholyk, szép
karzat, izéless díszítés közönségünk kedves mulató helyé-
vé teendik e teremt Mint már lapunk mult számában is
említtük, a dalárda s többi énekarabokból kívül egy kis
vig operettét is betanult, mely a közönséget folytonos de-
rült kedvben tartá és fényes tanúságot tett dalárdaik ipar-
kodásáról és szorgalmáról. A nagy terem és mellékhelyi-
ségek kitűnő berendezése, a nagy karzat lehetővé teszi,
hogy a tánczó közönség, kényelmesen mozoghat, a néző
közönség pedig mindent láthat anélkül, hogy a tánczókat
kavarná. A közönség egy része, ugyan előbb tánczott
el, de nagyobb része 4 óráig reggel áldozott Terpaichorének.

Főtisztelendő Sárts Menyhért urtól, kit olvasunk
lapunkban megjelent kitűnő társadalmi cikkéből elég
jól ismernek, levelet kaptunk, melyben a következő vég-
zés fölvételére kér meg bennünket. Közöljük annál szív-
esebben, mert általa Sárts Menyhért ur ártatlansága kide-
rül:

1308/B.875. Kir. ügyész ur szabadlábán levő, kormány
ragalmazása büntetéssel gyanúsított, volt homok-komáromi
lelkész Sárts Menyhért elleni büntügyre vonatkozó vizsgá-
lati iratokhoz azon indítvánnyal terjeszti elő, miszerint ne-
vezett ellenében a további büntvádi eljárás kellő bizonyíté-
kok hiányából bezüntessék.

Végzés. A bemutatott vizsgálati iratok szerint Virth
János, Schmidt József és Kucs János tanuknak abbéli val-
lomásai, melyszerint vádlott Sárts Menyhért lelkész to-
lyó évi július 18-án a homok-komáromi templomban a nép
előtt a jelen szabadolvi kormányt vallástalannak, isente-
lennek, erkölcsi és anyagi bukást előidézőnek nyilatko-
totta volna, — vádlottnak határozott tagadása, s 14 más,
az isentisítéletlen ugyanakkor jelen volt tanuknak elen-
kező vallomása folytán kellő bizonyíték erővel nem bírva,
— vádlott ellenében a további büntvádi eljárás kellő bizo-
nyítékok hiányából bezüntetni rendeltetik.

Miről a kir. ügyész ur, panasziott Sárts Menyhért,
egy a szerzet tartományi főnöke értesítendő.

Kelt a nagy-kanizsai kir. törvényszék 1875. évi de-
cember hó 3-ik napján tartott üléséből.

(p. h.)

LOVÁK EDE,

jegyző

— A hó végével Nucsecz József ur, Zalamegye 1-
ad tanfelügyelője Zala-Egerszegre teszi át lakását. Oszinte
sajnálkozásunkat fejezzük ki távozása fölött, de egyszer
amind azon reményünknek adunk kifezést, hogy hivatalos
ügyeiben többször lesz szerencsénk az általános tisztelet-
ben álló tanférfi városunkban üdvözölhetni.

— A keszthelyi dalegylet 1876 január 1-jén tartá
tánczcal egybekötött dalestélyét egy oly tekintélyes szá-
mu közönség részvétele mellett, hogy azt a nagy táncsterem
alig fogadhatta be. A dalegylet által előadott darabok ez
egyszer nem sikerültek úgy, hogy a közönséget tökéletesen
kielégíthették volna, de annál több tapsvihart arattak
Fisch Károly és Harsányi János urak, kik ez alkalommal
két gyönyörű remek szerkezetű költeményt a legnagyobb
szabotossággal, kitűnő hangteljességgel szavaltak. Tánczra ke-
lőlvén a sor, alkalmunk volt szemelmeinket a keszthelyi kép-
seinknek legeltetni, kik ez alkalommal mind egybegy-
lén, — különben is az egész közönség a legjobb kedvben
együtt maradt reggeli 4 óráig. Kívánjuk, hogy azon jó
kedv, azon szép öröm, melyet a közönségnek az új év első
napján tapasztaltunk, egész éven át maradjon a keblekben.
Lev.

— Olvassuk el. Nem ritkán történik hogy a vidéki
gazda vagy más egyéb kézműves egyszer mászszor gaz-
daságához v. mesterségéhez használt gépeit javítani kénye-
telen. — Ekkor beáll annak szükségé, hogy ama hibás jó-
szágait, tetemes költséggel, vagy a vidék nagyobb váro-
sába, vagy pedig a fővárosba vigye. Így történik aztán,
hogy mit helyben vagy vidéki kisebb városokban 1—2 fit-
ért a szakértő iparos kijavítva, az 10-szer annyiba kerül,
mihelyt a nagy városra kell szorulnia. — Tapasztaltuk ezt
é napokban, midőn a helybeli szikvizgyár tulajdonosa, va-
lamely a gépnél bekövetkezett törés miatt munkájában
fennakadt! — Ha helyben szakmáját jól értő gépész nincs
a gyárosnak nem marad egyéb hátra, mint Budapest va-
lamely gépgyárához fordulni segélyért, mi vagy 16—17
ftjába kerül volna. Így pedig azonnal segítve volt a ba-
jon és alig került tizedrészt költségre az illetőnek. Még
több más tekintélyes férfi valódi szerencsésnek mondja,
hogy Kemény Béla gépész ur itt helyben megtelepedett,
mivel szakavatottsága, úgy szinte pontos és jutányos szol-
gálatát által sokakat megment attól, hogy gépeivel — mi-
sok költséggel jár — a városba forduljanak. Vidéki gazda-
közönségünk, nem különben érdekelt iparosaink érdekében,
nem mulaszthatjuk el, e vidékünkre nézve valóban nyere-
ménynek mondható körülményt, felemlíteni és Kemény
urat, mint szorgalmas, műértő fiatal iparost a n. é. közön-
ség szives pártfogásába ajánlani. Tapolca, január hó 16-
ikán 1876. (r. l.)

— **Kitüntetés.** Soós Mihály premontrei áldozó és a
keszthelyi gazdasági tanintézet tanárának e minőségben
szerezett érdemei elismerésül, a Fel-ége a király, a Ferencz
József-rend lovagkeresztjét adományozta (Lev.)

— A „Neue freie Presse“t a hírhedt magyarrefre-
ser becsi lapot, mely mindig szid bennünket, több ezer pél-
dányban elődök a kulturális barbar magyar közönségen a
keszthelyi hazafias „Polgári olvasó egylet“ nem tudja ke-
beléből kipusztítani, lévén annak az egyleti tagok közt egy
hatalmas pártja.

— **Zala-Egerszegről** írják: miszerint az ottani méssa-
rosoknak azon rossz szokásuk is van, hogy a pia-
con, és az utczán létező szekéjnél egész sereg ka-
tyákat tartanak, melyek nyáron a legelőről haza térő
marhákat megtámadják, a városban zavargást okoz-
nak. Legközelebb egy iskolába menő leányt rohan-
tak meg a főpiacon, ledöntötték, s ha több férfi azon-
nal ottalára nem siet, talán őse is tópic. — Az eszt a
szolgabíróhoz fejjelentetvén, onnant a gyepmester azon uta-
sítást kapta, hogy heti vásárokon a kutyákat fogdosza
tesse. Ez meg is történt, de csak az ötöknyi lebecsék-
kel, a kiirtandó méssáros kutyák pedig egész bátorággal
átesegették a fajakra intészt író háborút, sőt a kis tes-

vérecekék sikoltozása folytán kedvet mutatnak a támadó
interventióra, és az író actiót még ex sem fordította ellenük.
Hol itt a hiba? a rendeletben, vagy a fogantatásban?
Vagy most már a kutyákra is kiterjed azon gleichberech-
tigung, hogy a kis bűntöt felakasztják a hatalmasokat pe-
dig futni engedik? — Lev.

— A keszthelyi járási tanítóör 1875. nov. 18-án
tartott értekezletére az „Eötvös alap“ eszméjét elfogadván,
kebeléből „alapítvány gyűjtő“ bizottságot választott. A jeg-
yzőkönyv értelmében Bíró József, mint a kör elnöke, a bi-
zottság tagjait névszerint Csathó Alajos, Ertl Károly és Pölts
Pál urakat febr. 16-án alakuló közgyűlés megválasztására
hívta egybe. Megválasztván Bíró József elnökke, Ertl Ká-
roly jegyzővé, Csathó Alajos pénztárnokká, elnök indítvá-
nyozza; keressék meg a Zalam. ált. tanító testület járási
körének nagyobb része, hogy az „Eötvös alap“-ot elfogadják, az
arra vonatkozó alapszabályokat hozzá melőbb küldje el.
Annak vételével a bizottság azonnal megkezdí működését.
Ez indítvány elfogadtatván, a bizottság elnökét kéri fel,
hogy az általános tanítótestület elnökével tegye magát
érintkezésbe. —

(Uj zenemű) Táborzky Pasch nemzeti zeneműkeres
kedésében megjelent és hozzánk beküldetett: „Szemérem“
erederi magyar műdal. Irta Losonczy. Zenéjét nő közép-
hangra zongora kísérettel szerző; Zimay László, ára 60 kr.

Irodalom.

Megjelent a hozzánk beküldetett; A kis birtok
földhitei szervezése a kis birtokosok országos
földhitei egyesülete és az ezzel szövetséges mezőgazdasági
előleg egyletek által, írta: Dr. Kakujsay Gyula.

Ezen cianosan kiállított 124 nagy 8° lapra terjedő
füzet a kis birtoki földhitei szervezésével foglalkozik. Nem
célunk ezuttal az előtűnk fekvő könyv bővebb ismerte-
tésével foglalkozni, csak jelezni akartuk. A könyv bővebb
ismertetésére különben is egy e szakmában avatott tollu
munkatársunkat kértük fel. Az ügyet azonban mi is o-
ly fontosnak ismerjük, hogy előre is figyelmeztetjük reá kö-
zönségünket, és említtük: hogy a munka a tárgyalási kap-
csolatban lévő különféle érdekek szigorú szemmelartásá-
val nagy tudományos készültséggel fejtgeti tárgyát, min-
denütt kiemelve a gyakorlati érdekeket és előnyöket.

Az előleges tájékoztatás szempontjából itt közöljük
a munka tartalmát. A munka a bevezetéssel együtt a kö-
vetkező szakaszokból áll: 2) Mik történtek mostanáig a
kisbirtokosok földhitei érdekében 3) Vázlata a kisbirtok-
osok országos földhitei egyesületének. 4) A mezőgazdasági
előleg egyletek. 5) A szövetségi egyletek viszonya az egyc-
sületben. 6) Miképp segítse elő a kormány és törvényhozás
a szervezet létrejöttét? 7) Ellenvetések a tervbe vett li-
te szervezett ellen. 8) A Schulze Delitzsch-féle előleg egyc-
letek a galicziai „Rustical Kredit Anstalt“ s az ezekkel
rokon bel és külföldi intézmények. 9) A kisbirtoki hitel
szervezet hatása a kereskedelem és ipar felvirágoztatására.
10) A legközelebbi teendők.

Ajánljuk, melőtt bővebben is hozzászólnánk t. olva-
sóink figyelmébe.

Csarnok.

Egy barátnő története.

Beszélyke.

(Vége.)

Atyám visszaérkezése után gyakoriak voltak a ven-
dégek nálunk, mu attak s kártyáztak, azonban atyám nem
időböltés végett kártyázott, ő mint állítólagos barátai suso-
gásából kivéhettem, a világ zajában egész vagyonát elköl-
tötte s most kártyázás által igyekezett rongált anyagi vi-
zonyát helyreállítani, nyereségért kártyázott. Azonban
mint rendszeren történni szokott, ha valamely hinárból ki-
akarunk vergődni, hogy annál jobban esünk belé, atyám
is a kártyázás közt meg vagyonának maradékát is veszté.

Egy este élénken ment a kártyázás, atyám, mint ren-
desen vesztett, ellene egy hatvan éves hírneves, kéjencz
kártyázó ajánlotta neki a kártyát.

„Uram!“ szóla ő dühösen „nincs már mit nyerni
tőlem, vagyonom teljesen veszte van s nincs mi vissza-
nyerné azt.“

„Oh pedig most bizonynyal nyert volna uraságod.“

„Hm, tán még sem oly szegény uraságod.“

„Biztosim, szegényebéd vagyok, mint a templom
egere.“ szóla atyám ingerülten s fájdalomlag hangon.

„De ha volna uraságodnak egy jószága, mely ellen
én ötvenezet frtot teszek.“

„Mi az, mi az, szóljon mi az!“

„De hisz tudom, uraságod azt nem teszi kártyára,
tudom uraságod nem akarja vagyonának egy részét vissza-
nyerni.“

„Szóljon, vagy a halál fia, mi az, amivel nyerhetnék?“

„Na, én leánya kezét gondolom.“

„Mit leányom kezét, leányomat önnök?“

„Na, hiszen mondom, hogy uraságod nem teendő ezt
a pénztelen kincset kártyára, tudtam, hogy nem akarja
vagyonának egy részét visszanyerni.“

„All!“ kiáltá atyám, „kártyát ide!“

„Nem úgy uram, szóljunk világosabban, ha én veszt-
tek 50,000 forintot fizetek, ha ön veszt, leánya keze enyém.“

„Ördög, áll!“

„Becsület szávat kérném!“

„Becsületazavam rá!“

A mellékszobában hallottam a jelenetet, oh nem bi-
rom leírni, mit akkor éreztem, a pokol minden kínja sem
mulja fel akkori fájdalomam.

Mint megkövültlen álltam helyemen, bámulatomból
csak az rázótt fel, midőn az öreg kéjencz ott benne mondá:
„megyek szép aramat üdvözölni.“

E szavakat a szobában hangos bahoták és atyám ka-
romkodása követé. En e szavak hallatára azonnal elhagy-
tam azon házat, hol ifjúságom legzesebb éveit, hol szerel-
mem édenjét, de egyszerűen a pokol kínjait is átéltem.

Terv nélkül kóboroltam, mig ide P.-be érkeztem, kol-
duli nem tudtam, munkát pedig nem kaphattam, éhségtől
kínosva, éltemnek véget akarték vetni; akkor mentett meg
örvos ur.“

„Es mi neve atyjának?“

„B — Zoltán.“

„B — Zoltán?“ kérdém kíváncsian, a pamagról fel-
ugorva.

„Igen, igen! Tán tud róla valamit? Oh mondja!“ ri-
mázkodék a nő.

„Nem, nem keveset. De mégis valamit, mit tud atyám-
ról? Oh mondja ne kínoszon, megöl a bizonytalanság.“

„Atyja egykori iskolatársam volt, most a városban
nálam tartózkodik.“

„Oh aicsánk, aicsánk!“ kiáltá a nő, s magával va-
gadvá, házasomb sietett, hol félig ajultan rogyott atyja
karjaiba.

Láb Igazs.

Jegyzőkönyve

a zala-megyei gazdasági egyesület Zala-Egerszegén 1875-ik évi november 3-án tartott közgyűlésének.

Jelenlevők:

Arvay István ügyvezető elnök — Ngos Modrovits Gergely, zalavári apát, Glavina Lajos, Farkas David, Hetyényi Ferenc, Skublica László, Dervarits Nep János, Thassy Mihály, Mayer Jakab, Bessenyei Ernő, Kaiser Zeigmond, Tamás Ferencz, Skublica István, Bogyay Antal, Szily Dezso, Skublica Zeigmond, Szigethy Antal gazdasági egyesületi tag urak. — az utolsó ugy is mint jegyző.

Arvay István elnök ur, üdvözölve a megjelent tagokat, és az örömet nyilvánítja a felett, hogy a tagok nagyobb számban megjelenni sziveskedtek, mert csatlakozó bizonyságot látja ebben az érdekeltségnek, melylyel a gazdasági egyesület iránt viselkednek, mi egyezségről nyílt tanácsoknak, hogy a gazdasági egyesület általános elismert oly közhasznú intézmény, mely ha rendeltetésének és céljainak tevékenyen megfelel, a megyei gazdasági érdekeket, s ez által a gazda közönség anyagi jólétét előmozdítja, mely hasznos működésénél fogva viszont a gazda közönség b u z g ó t á m o g a t á s á r a b i z o n t s á m i t h a t v á n , a g a z d a s á g i e g y e s ű l e t felvirágzását, az egyesekre és az államra áldásos hatását, annak maradandó fennállását teljes jogos reményvel várhatja. Ezután a közgyűlés megjelöltnek nyilvánítván, felhívja a közgyűlés különös figyelmét, azon bocsos munkálatra, melyet az 1875-iki évi augusztus 2-i közgyűlés 7098. számú végzéssel kiküldött bizottság, az egyet sikeres működésé végett 103 875 sz. a. előterjesztett, s mely javaslat az egyesület tagjainak a mai közgyűlésre lett meghívásokkal egyetemben, egész terjedelmében meg is küldetett. A bizottság 103 875 sz. a. beadott javaslatára napirendre kitéve a felett a közgyűlési tanácskozás és határozás a következőképp történt meg.

81 103—1875.

A gazdasági egyesület vagyoni állapotát tisztába hozása és biztosításáról.

Felvetetvén a kiküldött bizottság javaslata I. pontja, melyben az egyet további sikeres fennállása és működése előfeltételül az egyet vagyoni állapotát tisztába hozását és biztosítását jelölve ki, véleményezi, hogy a jelzalogilag nem biztosított, sem be nem fizetett tőkék, valamint a hátralékos kamatok és tagsági díjak is behajtassanak, s a ennek kapcsolatában felolvasatván a f. é. augusztus 2-iki közgyűlés 8795 sz. a. kelt végzésével a rendes tagsági díj hátralékosok iránti véleményével megbizott kiküldött bizottság 112 875 sz. a. benyújtott jelentése több rendes tagsági díj hátralékosok a követelések rovatából, s a hátralékosoknak a tagok sorából kihagyása, mégis a hátralékosok behajtása végett kir. járásbírósi vidékenként az egyet tagjai közül megbízottak választása iránt:

A közgyűlés a bizottságok véleményét s javaslatát elfogadja, mert meg van győződve miszerint a végett, hogy a gazdasági egyesület az alapszabályokban kitűzött bármilyen vállalatba bocsátkozhassék, bármilyen fontosabb és nagyobb szerű alkotást vagy működést kezdhesen, szükséges hogy a rendelkezésére álló pénzeréjét ismerje, mert csak így lehetséges biztosítást s az egyet pénzeréjének megfelelő intézkedéseket tenni: a közgyűlés tehát az egyet legelső és legényegesebb teendője, és további sikeres fennállása s működése előfeltételül az egyet vagyoni állapotát tisztába hozását s biztosítását tartván, minthogy e végre a gazdasági egyesület már a múlt 1874-iki évi novemberi és 1875-iki évi februári, májusi és augusztusi közgyűléseken oly értelemű határozatokat hozott, hogy az alapítói tőkék vagy bekebelezéssel jelzalogilag biztosítsanak vagy befizetessenek, a hátralékos kamatok és tagsági díjak behajtassanak, ezek teljesítése azonban a határidő a mai napi közgyűlésig kiterjesztetett, a közgyűlés ezennel határozatképp kimondja, hogy ezen határidő lejárván ez meg nem hosszabított, hanem a kitűzött határozatok értelmében az alapítói tőkék, melyek eddig sem be nem fizetettek, sem jelzalogilag nem biztosítottak, valamint a hátralékos kamatok és tagsági díjak is szükség esetében bírósági is behajtassanak.

Ej végből hogy az illetőknek e befizethetőség könnyítések a Balatonfüredi kir. járásbírósi kerületére Möröcz Kálmán ur; a tapolcai kir. járásbírósi kerületére Csige Pál ur; sümegi kir. járásbírósi kerületére Takács Alajos ur, a keszthelyi kir. járásbírósi kerületére Csésznák László ur, a nagykanizsai kir. járásbírósi kerületére Martinkovics Károly ur, a letenyei kir. járásbírósi ker. Czigány Bertalan ur, a lendvai kir. járásbírósi kerületére Horváth László ur, a csáktornyai kir. járásbírósi ker. Horváth György ur, fiok egyleti elnök, a Zala-Egerszegi kir. járásbírósi kerületére Thassy Lajos pénztárnok ur gazdasági egyesületi tagok, az illető járásbírósi határozatok tartozásait mennyiségét kifizető névjegyzéknek megküldésével megbízottnak s felkéretnek, hogy az illetőktől a lefizetendő alapítói tőkék, kamat és rendes tagsági díj hátralékokat bevenni, a bevezendő összegeket Thassy Lajos pénztárnok ur kezére Zala-Egerszegre az egyesületi pénztárba beküldeni, — a netán behajtottak vált hátralékok iránt pedig körülményes értesítést adni, s egy a pénzt az egyesületi pénztárnok urhoz, valamint a behajtott hátralékok és lefizetett alapítói tőkék kimutatását, s a netán behajthatlanok gyanánt mutatkozó követelések iránti körülményes és indokolt értesítések legkésőbb 1876-ik évi január hó 15-ig Arvay István ügyvezető elnök urhoz beküldeni sziveskedjenek; ügyvezető elnök ur utasítatik, hogy a beérkező értesítéseket és kimutatásokat az egyet pénztárnok ur 1875-iki számadási megvizsgálására a 7098—875. számú végzéssel kiküldött bizottsággal közölje, a mely egyszersmind utasítatik, hogy a beérkező értesítéseket legkésőbb a jövő 1876-ik évi februári közgyűlésig véleményezt, s ezek egy a számadási vizsgálat eredménye szerint az egyesület vagyoni állapota felül az egyesületi pénztárnok urral egyetértőleg leltárszerű kimutatást terjesztessen be; — utasítatik továbbá ügyvezető elnök ur, hogy azon alapítói tőkék, melyek 1876 évi január 15-ig sem be nem fizetettek, sem jelzalogilag nem biztosítottak, valamint minden hátralékos kamatok és rendes tagsági díjak a jelen határozat értelmében is peruton is behajtassanak, mire névbe az alapszabályok értelmében de különösen is felhatalmazatik hogy a gazdasági egyesület mondott követeléseinek peruton behajtására kir. járásbírósi járásonként az eljáró ügyvéd saját belátása szerint választassék s meghatalmazással ellátva, teendő intézkedéseiről pedig az 1876-ik évi februári közgyűlésre jelentést betérjessék.

Ezuttal a küldöttök 112 875. számú előterjesztése értelmében Anisits Dániel, Bardis Ferencz, Cserhák Károly, Danits Antal, Eöri István, Klein Ignác, Forster Kálmán, mint a kik elhaltak, Boor Károly, Baudisch Gyula, Horváth János, Király Mór, Lérant Tamás, Nagy Lajos fővadásza, Schindler János, Veczko Alajos, Wolheim János mint kik részint ismeretlen helyre s meggyéből elköltöztek, részint vagyoni, körülményekben annyira változtatást szenvedtek, hogy a hátralékok behajtása törvény útján sem remélhető, a rendes tagok sorából összes tartozásaikkal együtt kitöröltettek.

Mg. Gróf Battyányi Zeigmond ur tekintettel arra, hogy a gazdasági egyesületnek elnöke, e végzés megküldésével ismételve feloldoztatik, hogy alapítói tőkék, kamat és rendes tagsági díj tartozásait az 1876-ik évi február havi közgyűlésig annál inkább lefizetni el ne mulasztssa, minthogy különben úgy tekintetik, hogy az egyesületi tagok sorából egyelőre leendő kihagyására belenyugszik! — kijelenti azonban az egyesület, hogy a Gr. ur elleni alapítói tőkék, hátralékos kamatai és rendes tagsági díjak iránti követeléseit teljes érvényben továbbra is fenntartja.

Mindezekről Arvay István elnök ur, egy a járásbírósi vidékenként megválasztott egyleti tag urak, és Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés megküldésével azzal értesítettek, hogy az alapítói tőkék az alapítói tagok által bepereltetők még földterhmentési vagy szállóvaltsági kötvényekben lefizethetők, s hogy Thassy Lajos pénztárnok ur felhívatik, miszerint a már eddig jelzalogi bekebelezést végett kezére átadott kötelezőket jelzalogilag bekebelezhesse be, a mire a szükséges kiadások az alapítói tagok terhére előlegkép a pénztárból ezenfelül utalványoztatnak.

82 103—1875.

A gazdasági egyesület székhelye, és közgyűlési helyei iránt.

A küldöttök a 103 sz. a. betérjesztett javaslata II. pontjában előadván, hogy miként egy részről a gazdasági egyesületnek 1860-ik évből történt alakulása idejében hazánk akkor fenn forgott politikai viszonyainál fogva nem csak czélszerű de szükséges is volt, a gazdasági egyesület közgyűléseit Zala-Egerszegre, mint a megye székhelyén tartani azon tekintetből is, hogy az akkori élénk politikai érdekeltségnek fogva a megye székhelyén összegyűlt közönség egyszersmind a gazdasági egyesület közgyűléseiben is részt vehessen, s viszont a gazdasági egyesület közgyűléseire a megye székhelyén összegyűlt tagok az országos és megyei közügyek felett is egymással értekezhesenek; ugy másrészt a változott politikai viszonyoknál fogva most már ezen ok megszűnve a bizottság nem tartja annak sem szükségét, sem meggyőző indokát, hogy miért kelljen a Zala-megyei gazdasági egyesület székhelyét és közgyűléseit Zala-Egerszegre tartani, sőt az egyesület virágzott élte hanyatlásának egyik okát éppen azon körülményben látja, hogy a gazdasági egyesület közgyűlései a megye közgyűléseivel egy napon Zala-Egerszegre tartatnak, a mikor a megyei iskolai tanács egy b megyei bizottságok választmányok, s politikai körök üléseit tartják, így a gazda közönség több oldalról érdekelve és elfoglalva lévén, a gazdasági egyesület közgyűléseire oly csekély számban jelennek meg, hogy magat érdemesebb és nagyobb szerű határozatokra eléggé hivatottnak nem érezvén, egyszerű ügykezelési működésén kívül mit sem eszközölhet: azért a bizottság a gazdasági egyesület újabb tevékenységére átalakulását úgy véli megtörténhetni, az egyesület üdvösebb működését azzal reméli eszközölhetni, a gazda közönség érdekeit azzal látja istapolhatni, ha a gazdasági egyesület székhelye Keszthelyre tétetik át, s a közgyűlések is Keszthelyen tartatnak, mint ahol az országos gazdasági tanintézet felállitva, országos gazdasági szakérők összpontosítva, s mindazon elemek, a miket az elmélet és tudomány tanit a gyakorlatban alkalmazva megtestesítve vannak s hol a gazdasági egyesület a tanintézet közreműködése és támogatása mellett a legkisebben működhetik: miert is a bizottság a Zala-megyei gazdasági egyesület székhelyét jövőre állandóan Keszthelyre átteendőnek s közgyűléseit is ott tartandóknak véleményezi.

E javaslat beható tanácskozás után, a melyben Bessenyei Ernő tag ur által még felhozott, hogy a székhelynek Keszthelyre áttételét még a tanintézet mellett felállított kísérleti gazdaság és különösen a magas fokú álló állómlivvelés és borkelés gyakorlati alkalmazása s az abból merithető tapasztalat és tanulság is indokolja: a közgyűlés Glavina Lajos tag ur indokolva kifejtett ellenindíványát egyhangulag elfogadta és a következő határozatot hozta:

Habár a közgyűlés a gazdasági tanintézeteket a földmivvelés és általán a mezői gazdaság fejlesztése és emelésére nélkülözhetetlen szükséges és felette jótékony hatású intézménynek tartja, a miert is a keszthelyi tanintézetnek felállitása, — s az 1874-ik évi folyamában a magas kormánytól szóba hozott megszüntetése ellenbe annak Keszthelyen leendő további meghagyása iránt a legnagyobb érdeklődéssel, a legtisztább jó akarattal viseltetvén, töls kiálthatott teljes erővel és buzgalommal egy a társadalmi téren, valamint a megyei törvényhatóságnál és a magas kormánytól közreműködött, mely hazafias támogatásának is eredménye lön, hogy a keszthelyi gazdasági tanintézet ott továbbra meghagyatott, s fennállása biztosítottan remélhető, s így a gazdasági egyesület támogatta úgy eddig is és fogja támogatni tehetése szerint jövőre is a tanintézetet, — habár a tanintézet mint ilyen, — e rendeltetése és hivatásánál fogva is az egyesület támogatni nem képes — s az egyesület ezt nem is igényli; — habár továbbá a gazdasági egyesület nagyra becsüli azon gazdasági szakérőket, melyek a tanintézet körében az e mélet is gyakorlati oktatás terén működnek, valamint kellő mérvben méltányolja azon tapasztalásokat is, melyeket a tanintézet mellett létező kísérleti gazdaság és magas fokú álló állómlivvelés és gyakorlati borkelés folytatásából gyűjtteni lehet, mindazáltal tekintetbe véve, hogy gazdasági egyesület vagy annak közgyűlése mint testület sem nem alkalmas, sem nem hivatott, sem anyagi idővel és rendeltetéssel nem bír arra, hogy ily minőségben a tanintézetben elmélet vagy gyakorlati tantervi tanulmányokkal foglalkozzék, — hogy továbbá a szállószéri és borszási szakosztály úgy is állandóan Keszthelyen működik, így neki minden alkalom nyújtatik arra, hogy a Keszthelyen felállitott emittett magabizkos szállómlivvelés és borkelés eredményeit felhasználja és feladata szerint alkalmazza, s így a tanintézetnél működő gazdasági szakérőknek is közvetlen alkalom és tér nyújtatik tudományukkal és tapasztalásukkal a gazdasági egyesület körében közreműködésük: a gazdasági egyesület egyáltalán nem látja sem indok-

oltnak, sem szükségesnek, sem czélszerűnek, de elfogadhatónak sem azon javaslatot, hogy a Zala-megyei gazdasági egyesület székhelye Z-Egerszegről Keszthelyre áttétessék, vagy a közgyűlések mind ott tartassanak, mert Zala-Egerszeg lévén a megye székhelye, igen gyakran történik, hogy a megye vezető tisztviselője a gazdasági egyesülettel, illetőleg ügyvezető elnökével rövid utólag és sürögösen érintkezik, s töls véleményét kíván, valamint gyakrabban előfordult, és előfordulhat azon eset, hogy a gazdasági egyesület közgyűlésén hozott valamely határozat folytán rögtön a megyei közgyűléshez kell fordulni, vagy a megyei közgyűlés tárgyalásában előfordul valamely nemzetgazdasági vagy a megyei gazdasági közönséget igen érdeklő a megye közgyűlésén is sürögösen elintézendő oly tárgy, a mely felett hogy a megyei gazda közönség saját ugy a megyei s országos érdekek szempontjából nyilatkozhassék, és annak értelmében a törvényhatóság közgyűlésén nézetét nyilvánítsa, érdekeit érvényesíthesse felette szükséges mindazon előnyök elesenek, ha az egyesület székhelye nem Zala-Egerszegre, mint a megye székhelyén lenne; — azért már a czélszerűség is követeli, hogy a Zala-megyei gazdasági egyesület székhelye Z-Egerszegre, mint a megye székhelyén legyen, a minthogy ennek kifejezést adtak, már az egyesület alapítói is kikötvén, illik az alapszabályok 16-ik §-ban, hogy az egyesület közgyűlései rendszeren Zala-Egerszegre — mint a megyei és gazdasági egyesület székhelyén tartandók, de éppen azért nem is szükséges, hogy az egyesület székhelye Zala-Egerszegről Keszthelyre áttétessék, mert az alapszabályok 16. §. értelmében a közgyűlések rendszeren ugyan Zala-Egerszegre tartandók, de ezeken kívül Keszthelyen vagy a megye más közönségében is tarthatók közgyűlések, a borszási szakosztály pedig eddig is ugy is Keszthelyen tartá üléseit; de továbbá a gazdasági egyesületi tagok legnagyobb részének érdeke is követeli, hogy a gazdasági egyesület közgyűlései rendszeren a megye székhelyén, a hol a megyei közgyűlések is megjelennek, tartassanak, és a gazdasági egyesületi közgyűlésekre utazással külön idő és költség vesztéséggel ne terheltesse, hanem a megye székhelyén összegyűlt közönség egyszersmind a gazdasági egyesület közgyűléseiben is részt vehessen; azon felhozott nehézmény pedig, hogy a megyei iskola tanács, megyei bizottságok, választmányok, a politikai körök is a megyei közgyűlés első napján tartván üléseit, ezek miatt a gazda közönség a gazdasági egyesület közgyűléseire csak csekély számban jelenhetik meg, — könnyen megszüntethető ugy, hogy az egyesület közgyűlése a megyei közgyűlése második napjára tétessék: — mindezeknél fogva a közgyűlés határozatképp kimondja, hogy az egyesület alapszabályai 16 §. értelmében a Zala-megyei gazdasági egyesület székhelye Zala-Egerszegre lévén az alapítói által kitűzve, ezt onnant, az alapszabályok megváltoztatása, az alapítói világosan kifejezett akaratának megsértése nélkül máshová áttenni nem lehet, azért az egyesület székhelye továbbá is Z-Egerszeg mint a megye székhelye leendő; az egyesület özi és jövőre rendszeren közgyűlései Z-Egerszegre a megyei közgyűlések második napján tartandók, — azonban 1876-ik évtől kezdve rendszeren egy nyári közgyűlés Keszthelyen lesz tartandó, a borszási szakosztály pedig üléseit rendszeren Keszthelyen tartandja.

83 103—1875.

A Nagy Kanizsán tartandó tenyész állat, bor és gabona vásár, és a Keszthelyen tartandó borvásár elhatározásáról.

Tárgyalás alá vétetett a bizottság 103 875 sz. a. beadott munkálata III. részének I-ső pontja, melyben a bizottság jövőre minden évben Nagy-Kanizsán a májusi országos vásár alkalmával tenyész állat — s bor vásár, — Keszthelyen pedig minden évben ősszel borvásár rendezését és tartását javaslatba hozza! — és Szily Dezso tag ur indíványára, Augustus végén gabonavásár tartása iránt:

A gazdasági egyesület azon tapasztalattól inditva, hogy a közéletben az adás véreket az eladó és vevő közötti kölcsönös bizalom leginkább megkönyviti, s a kölcsönös bizalom által előidézett gyakrabbi érintkezés a termelő és vevő közötti összeköttetést élénkíti, biztosítja, és állandósítja, megvan győződve hogy a gazdaközönség érdekeit előmozdítja s ezzel egyszersmind a gazdaság emelését is eszközli, ha a gazda közönsége ily irányban erkölcsi tekintetével támogatja, ennek előlése végett a bizottság javaslatát elfogadván, s határozta, hogy a gazdasági egyesület által jövőre minden évben Nagy-Kanizsán a májusi országos vásár alkalmával az egyesület vezetése és felügyelete alatt tenyész állatoknak és borknak, Augustus hó végén gabonának, — Keszthelyen pedig minden évben ősszel borknak eladás végett kiállítás vagyis N-Kanizsán a májusi vásár alkalmával tenyész állat és bor vásár, augustus végén gabona vásár, Keszthelyen pedig ősszel borvásár rendeztesék és tartassék oly általános módozatok szerint, hogy a termelő illetőleg tenyész az eladásra kiállitandó tárgyakat bejelentvén, és saját költségén a vásár színhelyére állitván, azok a gazdasági egyesület illető szakosztályai által megvizsgáltsassanak, s azok iránt véleményt adjanak; mely a vevők által mindenkor megtekintendő, s az ekkép vizsgálat s bírálat alá vett tenyész állatok s borkok azután az egyesület felügyelete alatt a tulajdonosok által eladásra kiállitván, a szakosztály adott véleménye egy részről a kiállitott tárgy minőségé felül a vevőknek erkölcsi biztosítással szolgál, másrészt az az által nyújtott előny a tenyészők és termelők törekvéseit növeli, míg időt után a vásárnak és kiállításnak érdeket, az által a forgalomnak lendületet adand, mi ismét követve a gazdaságra is jótékonyan hatni, és elősegíteni fogja. Hogy pedig ez által a gazdasági egyesület saját érdeke is előmozdittassék, ezen tenyész állat, bor és gabona vásár kiállitást a fennbéli módon az egyesület — az alapítói és rendes tagoknak ugyan ingyen, nem tagoknak azonban mérsékelt díj fizetés mellett követendő. Ezen végzés tehát az állattenyésztési, földmivvelési és borszási szakosztályoknak illető szakosztályi elnökeik útján a végezt adatik ki, hogy ezen elhatározott tenyész állat, bor és gabona vásárok megtartásának módozataik részlete, a fizetendő díjak a minden egyéb a létezését és kivétel tekintetében szükséges teendő iránt körülményes tervezetet, és szabályokat készítsen, s azt az 1876-ik évi februári közgyűlésig mulhatatlanul betérjessék. (Vége következik.)

Felolvasó: HOFFMANN MÓR.

adott új kötelezést is visszaadott. Erről GAA
Endre ur a végzés megküldésével értesítettik.
93 107—1875.

Báró Páthy György ur, mint a megyei lényezés hi-
szojag elnökének 61875. sz. a. kelt azon megkeresésére
hogy a múltig földmivelés ipar, és kereskedelmi m. kir.
ministerium által 12599/75. számú leirattal e megyére
engedélyezett lényezés jutalom díjazását ezen évben Al-
só-Lendvén október hó 27-én délután 2 órakor rendelte
megtartandónak, amelyre a gazdasági egyesületet is meg-
hívta, ügyvezető elnök ur szaval jelentvén, hogy a gazda-
sági egyesület képviseltetésére Horváth György fiok-egy-
leti elnök urat fel.
Tudomásul vétették.

94 109—1875.
A földmivelési ipar- és kereskedelemügyi m. kir.
ministerium 22860/875. sz. alatt a „Gazdasági Szemle” a
bécsi közéleti lapban czimú mű egy példányát megküldi.
Köszönettel fogadtatik, a könyvtárba elhelyeztetni,
és a könyvjegyzékbe bevezettetni rendeltetik.
95 110—1875

Sipos Károly egyesületi tag ur a perlaki szedreskert
kezeléséről számolását az 1871—1875. évekről 112 frt. 15
kr. készpénzzel együtt betérjesztvén, Szigethy Antal tík-
ár szóval jelenti, hogy ezen összeget Thassy Lajos pénz-
tárnok urnak a bemutatott nyugtája szerint kezére adta
Sipos Károly ur által beküldött a Thassy Lajos
pénztárnok urnak a tíkár által már átadott 12
frt. 15 kr. a pénztárba beutaltatik, — a a számla-
sok megvizsgálásával Aray István kortészi szaka-
osztályi elnök ur és a kertészeti szakosztály e vég-
zés kiadásával megbízatik, jelentése pedig a jövő febr-
ruári közgyűlésre elvártnán.
96 111—1875.

Horváth György fiok-egyleti elnök ur az 1875-ik évi
május hó 4-iki közgyűlés 53. sz. a. hozott végzése folytán
a perlaki szedreskerről jelentését betérjeszti.
Aray István kertészeti szakosztályi elnök ur
akkor adatai ki, hogy a jelentés alapján a per-
laki szedres kert iránt a jövő februári közgyűlés e
javaslatot betérjesztési sziveskedjék.
97 113—1875.

Nagyságos Simon Vincze ur csornai és túrjei prépost
alapítói tőkéje letérlesztésére egy darab nagy-variadi 15641.
számu s egy db. soproni 16971. számú mindegyik 100 frt-
ról szóló; és 1876. évi május 1-től kezdődő 19 szelvény-
nyel ellátott földterhermentesítési kötvényt beküldvén, Szi-
gethy Antal tíkár jelenti, hogy azokat Thassy Lajos pénz-
tárnok urnak a bemutatott nyugtája szerint már átadta.
Nagyságos Simon Vincze ur csornai prépost
által 200 frt. alapítói tőkéje lefizetésére beküldött a
pénztárnok urnak már kezére adott földterhermentesít-
ési kötvények a pénztárba beutaltatnak s Thassy
Lajos pénztárnok ur utasítatik, hogy amennyiben a
kamatok is kiegyenlítették, az alapító kötelezvényt
eredetben szolgáltatassa vissza, a netán hátralék kama-
tok iránt pedig főtisztelendő Kiss Lajos túrjei urada-
mi kormányzó urhoz forduljon. Arról nagyságos Si-
mon Vincze ur, ugy főtisztelendő Kiss Lajos ur és
Thassy Lajos pénztárnok ur végzésileg értesítetnek.
98 114—1875.

Thassy Lajos egyesületi pénztárnok ur jelenti, hogy
Skublics István, Szent-györgyi Horváth Pál, Czigány Ber-
telan urak, mégis múltig gr. Széchenyi Istvánnó urhölgy,
ugy néhai Vida Lajos ur maradéka alapítói tőkéiket szől-
őváltási kötvényekkel kezére lefizették, a azoknak akik
a kamatokat is kiegyenlítették, eredeti kötelezvényt vissza-
adta, akik pedig a kamatokkal hátralékban vannak, azok-
nak eredeti adósléveleit visszatartotta.
Pénztárnok ur jelentése tudomásul vétetik, s a
befizetett szőlőváltási kötvények a pénztárba be-
utaltatnak, hogy a kezére befizetett kötvények szá-
mait a kimutatásba bevezesse és a kisorsolást min-
denkor figyelemmel kíséresse. Erről a végzés kiadásá-
ról értesítetik.
99 116—1875.

Thassy Lajos pénztárnok ur bemutatja a pénztári
készpénz mennyiség-kimutatását, mely szerint 1875. évi no-
vember 3-án a pénztárban volt 1 db. ezüst 3 frt. 3 db.
ezüst 1 frt. 5 db. ezüst huszas, és 509 frt. 57 kr. o. é.
Tudomásul vétették.
100 116—1875.
A főtisztelendő túrjei prépostság alapítói tőkéje lefi-
zetésére 2 db. u. m. 24,457 és 24,458. számú mindegyik
1876. évi január 1-én esedékes és továbbá 31 db. szelvény
nyel ellátott szőlőváltási kötvényt betérjesztvén.
A befizetett szőlőváltási kötvények a pénztárba
beutaltatnak, s Thassy Lajos pénztárnok ur a végzés
kiadásáról értesítetik, hogy a mennyiben a kamatok
is kiegyenlítették, az alapítói kötelezést a főtis-
telendő túrjei prépostság részére főtisztelendő Kiss
Lajos kormányzó ur kezére, ki egyszersmind erről
jelen végzés közlésével értesítetik, Szigethy Antal
tíkárral tértvénye visszavétele mellett szolgáltatassa
vissza.
101 103—1875.

Az Erdélyi gazdasági egyület az 1875. évi október 11.
597/875. sz. a. ezen gazdasági egyesülethez intézett meg-
keresésben előadván, hogy a sajnos tapasztalat szerint ha-
zai törvényhozásunk és kormányunk, sem szellemileg, sem
anyagilag nem támogatja földmivelési állapotunkat oly
mértvén, mint a közgazdasági érdekeink helyes felfoga-
sával pártolnia kellene, a végett keresi meg az együletet,
hogy az erdélyi közgazdasági érdekek ügyében törvények
hozatala, — a földmivelés és általában a mezőgazdaságat kü-
lönböző ágának országos pénzerővel nagyobb mérvű tá-
mogatása végett a képviselő házhoz intézett kérvényét ezen
egyesület felirattal támogatassa, a hozandó határozatról pe-
dig a megkereső erdélyi gazdasági egyesületet értesítse.
A közölt kérvényben is kifejtett okokból a köz-
gyűlés az erdélyi gazdasági egyesületnek az ország-
gyűlési képviselőházhoz intézett kérvényét helyes-
lően, azt támogatni és a végett a mélyentisztelt kép-
viselőházzal részéről is kérvényileg ezen közgazdasági
érdekeinkre oly fontos ügyben hazafias gondoskodás
és intézkedésre a jelzett irányú törvények hozatalára
felkérni, és erről a megkereső tisztelt erdélyi gazda-
sági egyesületet a végzés és felirat megküldésével
értesíteni határozta.
Eznek következtében a következő felirat intéz-
tetett a képviselő hához:
Mélyen tisztelt képviselőház! Az erdélyi gaz-
dasági egyesület az 1875. évi okt. 11-én 597/1875.
sz. a. hozandó intézett iratában közölte velünk a mé-
lyen tisztelt képviselőháshoz intézett alázatos kérvé-
nyét, melyben az erdélyi birtok és egyéb közgazdasági
viszonyok rendezésére mielőbbi törvények hozata-
lát, továbbá a földmivelés s általában a mezőgazda-

sági érdekeknek országos pénzerővel az eddiginél
nagyobb mérvben leendő előmozdítását s a végett a
szükséges összegek megszavazását kérelmezte. A Za-
lamegyei gazdasági egyesület a mai napon tartott
közgyűlésében a megtartott tanácskozás s az ügynek
minden oldalról megfontolása után azon megállapo-
dásra jutott, miszerint tekintetbe véve azon körü-
lményt, hogy a kéz- és gyáripár egy a kereskedés
terén Európa legtöbb állama által annyira túlszár-
nyalva lettünk, hogy hasznánk népségének zöme majd-
nem eg. edül a földmivelés, mezői gazdaságat és nyers
termelésre van szorítva, és nemcsak ezeknek foglal-
kozását, kereset módját, élet fenntartását, de magán
és közjövödelmeinknek is legbiztosab és legtagasab tör-
rását az képezi; ez azon tén, a melyen a legszere-
sebb, legbiztosabb s leggyorsabb haladást, fejlődést,
emelkedést magán és közjövödelmeink fokozását ér-
lehetők el, ha a magas kormány és törvényhozás az
eddiginél kiválóbb gondjába fogadta, szellemi és
anyagilag erővel támogatta, istápolta volna.
E tekintetből fogva, bár érezzük a közadóz-
soknak a felajánulásig sulyosan reánk nehezodő nagy-
ságot, de épen azért, hogy a mezőgazdaságat emelésé-
vel, jövödelme gyarapodásával a ternek viésele is
könnyítessék, melegen óhajjuk, hogy e kiváló föld-
mivelő országban a mezőgazdasági érdekek a kor-
mány és törvényhozásnak is kiváló gondjában része-
süljenek, mind szellemileg, mind pedig anyagilag
pénzerővel elősegítsenek, támogatassanak, miért is
jelen tisztelet- és bizalomteljes kérvényünkben a mé-
lyen tisztelt képviselőházzal megkérjük, hogy az er-
délyi gazdasági egyület által betérjesztett kérvényt
részletes és beható tanácskozás alá venni, az ország
erdélyi része birtok és közgazdasági ügyeire vonat-
kozó a kérvényben részletezve előadott törvények
javaslatba vételére az illető kir. ministeriumokat utas-
ítani, az üdvös törvényeket meghozni, általán pedig
a földmivelési és mezőgazdasági érdekek támogatá-
sára a költségvetések tárgyalásánál a siker remélhe-
tése végett a kellő szükséges összegeket az eddiginél
nagyobb mérvben megszavazni hazafias gondoskoda-
sággal kegyeskedjék.
A mélyen tisztelt képviselőháznak
alázatos szolgálja.

102 114—1875.
A Somogy megyei gazdasági egyesület az 1875. évi
augustus 2-án tartott közgyűléséből közölvén a nm. föld-
mivelési ipar és kereskedelemügyi kir. ministeriumhoz
a közösi és magánérdők kezelés és fenntartásairól mielőbb
törvény alkotása végett intézett feliratát, annak támoga-
tása s hasonló szellemben felirat intézésére kérte meg az
egyletet.
A gazdasági egyesület sajnosan tapasztalja, hogy
mint a kérvényben is igen híven kiemelve van, ha-
bár a sulyos mult és jelen idők folytonosan neveke-
dő terheinek csak némileg is fedezhetése végett, de
mindamellet nem menthető könnyelműséggel ordeink
kezelésében oly megdöbbentő visszaélés követetett
el s üzetik folyton, mely egy a törvényhatóságok,
valamint a kormány és törvényhozás örökös s gon-
doskodó intézkedéseit a legsürgősebben igényli; ettől
indítatva Zalamegye közönsége már a mult évben
kérvényt intézett a magas ministeriumhoz általában
egy rendszeres erdőtervény és ha ez még hosszabb
időre húzódná a közösi erdők fenntartása és gon-
dászása iránt rendszabályok életbe lépítése végett; a gaz-
dasági egyesület tehát a somogy megyei gazdasági
egyesületi tehivásának a legkétségesebben teáz el-
get, és az erdőtervény mielőbbi meghozatala végett
a nm. földmivelés ipar és kereskedelmi m. kir. minis-
teriumhoz intézett kérelméhez csatlakozván annak mi-
előbbi teljesítése végett ugyanazon nmélt. kir. minis-
teriumot felirattal üszeteleveljezően megkérni, s erről
Somogy megyei gazdasági egyesületet értesíteni hatá-
rozta.
Ennek következtében a következő kérvény in-
téztetett a nm. földmivelés, ipar és kereskedelemügyi
kir. ministeriumhoz:
Nagyméltóságú földmivelési, ipar és kereskede-
lemügyi kir. Ministerium!
A Somogy megyei gazdasági egyesület az 1875
évi augustus 2-án tartott közgyűléséből a végett ke-
reste meg a zalamegyei gazdasági egyesületet, hogy
egy általános rendszeres erdőtervény mielőbbi meg-
hozatala végett a nm. kir. ministeriumhoz intézett
kérvényét, ezen gazdasági egyesület is felirattal tá-
mogatná.
E megkeresés a Zalamegyei gazdasági egyesület
1875. évi november 3-iki közgyűlésében tanácskozás
alá vétetvén, a közgyűlés határozatában azon meg-
győződésünk adott kifejezést, miszerint sajnosan ta-
pasztalja, hogy ha bár a sulyos mult és jelen idők
folytonosan növekedett terheinek csak némileg fed-
dező végett, de mindamellet semmikép ki nem
menthető könnyelműséggel nem csak az uradalmak
s egyes birtokosok, de a községek birtokában levő
erdők pusztításában (mert kezelésnek nem is mond-
ható) oly megdöbbentő rombolás és visszalés követ-
tetett el a nélkül, hogy a fokozatos tenyésztés ugyan-
ott életbe léptetett volna, s e működés üzetik foly-
tonosan, hol még anyagot a jelenben is, hogy e puszt-
ítás a legkomolyabb aggodalommal tölti el az egy-
ületet a jövendő iránt, s ezen üzelmeknek megakadályo-
zása egy a törvényhatóságok, valamint a kormány és
törvényhozás örökös s gondoskodó intézkedéseit a
legsürgősebben igényli. Ettől indítatva a Zalamegyei
gazdasági egyesületet a legkétségesebben csatlakozva
a Somogy megyei gazdasági egyesület által ez érdem-
ben a Nagymélt. kir. ministeriumhoz intézett kérvényhez
ezennel tiszteletteljesen s hazafiai bizodalommal meg-
kéri a Nm. kir. ministeriumot, hogy az erdőknék, ezen
nagy közérdeklő fontossággal bíró vagyonnak, minden
rendszer nélküli pusztítás megakadályozása végett
egy általános rendszeres s különösen a közösi
erdők fenntartását és gondozását biztosító és magában
fogláló erdőtervénynek a törvényhozás útján mielőbbi
meghozatala iránt a szükséges törvényes intézkedé-
seket még az országgyűlés jelen időzaka alatt meg-
tétetni kegyeskedjék.
Hazaírti tisztelettel a Nagyméltóságú kir. minis-
teriumnak alázatos szolgálja.

103
Ügyvezető elnök ur előterjeszti, hogy 1875. évi má-
jus 3-iki közgyűlés 35/76. számú végzésével Skublics Ist-
ván tag ur utasítva lett, hogy az egyesület részére a te-
nyész bikák megvásárlására keszére adott 2000 frtről szá-
mát terjeszse be; ezen meghagyásnak azonban nem

tett eleget: mire a személyesen jelen volt Skublics István
ur bejelenté, hogy számolását a jövő 1876. évi februári
közgyűlésre be fogja terjeszteni.

Skublics István ur a végzés kiadásával ismét-
ten felhívatik, hogy a felvett 2000 frtről számadását
az 1876. évi februári közgyűlésre mulhatlanul betér-
jeszteni el ne mulasztassa.
104.

Aray István ügyvezető elnök ur jelenti, hogy egy
a Báán Kálmán urnál állomásozott az árverés megtartására
kiküldött Mg. Horváth Mór urnak az 1870. évi november
3-iki közgyűlés 4. számú végzésével helybenhangodó jelen-
tése szerint. Báán Kálmán ur részére főtisztelendő Polgar
Ignác ur által 180 frton megvett tenyész bika árát vend
Báán Kálmán ur az 1873. évi nov. 3-iki közgyűlés 4/108
1873 és 1874. évi február 129 1874. számú végzésből
meghagyására is mindedig le nem fizette.
Aray István ügyvezető elnök ur a végzés ki-
adásával utasítatik, hogy a 180 frt. o. é. vételét
1873. évi nov. 3-tól 6% kamattal együtt Báán
Kálmán urtól törvény útján is hajtsa be, mielő egy-
szermind Báán Kálmán ur is jelen végzésrel érte-
sítettik.
105

A jelen jegyzőkönyv hitelesítéséről.
A jelen jegyzőkönyv hitelesítésével időb Sku-
blics László és Farkas Dávid urak bizatnak meg.
Egyéb elintézendő tárgy nem lévén, elnök ur a meg-
jelent tagoknak sikeres hazafias közreműködésükért s a
közgyűlés ügyvezető elnök ur ügybuzgó fáradaimáért jegy-
zőkönyvileg szives köszönetet szavazván, elnök ur a köz-
gyűlést befejezettnek nyilvánította. Aray István: m. k.
elnök. — Időb Skublics László m. k. — Farkas Dávid
m. k. — Szigethy Antal m. k. jegyző.

Pantheon.

Hellaszám kincse egy elomló rom, —
Tied hazám: egy szentelt fájdalom!
Eötvös.

A régi görögök és rómaiak elhunyt jelesek-
nek arcképeit — még inkább szobrait, egy e
végre épített csarnokba s ókták össze gyűjtteni és
nyilvános közszemlére kirakni — kegyeletű a mult
iránt és buzdító például a jövőre! — E diszcsar-
nokot' ugy hívták hogy „Pantheon” — Nekünk
ilyen még nincs! —

A mi elhunyt jelesünket legfeljebb a m. tu-
dományos akadémia — vagy Kiszaludi társaság
(ha ezeknek tagjai voltak) szokják egy egy em-
lékbeszéddel — a szépirodalmi lapok egy egy em-
lékirattal — egy-oda rajzolt tenyérnyi arckép
másolattal — s mióta akademiánknak háza van
ennek falára tett arckép kifüggesztéssel szokjuk
megtisztelni.

Egy két szobor készül — az utóbbi időkben
— lassu közadakozás útján — néha hiányos el-
kezeléssel — vagy hibás kivittel, mint Kiszaludi
Károlynak nem monumentális de „monstrualis”
szobra B. Fűreden . . . s ha egyik másik nagyne-
hezzen elkészül, tündünk hol és hová legyen az
állítva? neki s nekünk is illendő helyen? . . .

Jelesünk még idáig oda utalva vannak, hogy
maguk örökítsék meg magukat — hátrahagyott
művekben! No ezt teszik is.

Gondoljunk mi tán, hogy a régi Pantheonok'
fényes csarnokai — az obeliszek s pyramidek
sugár csucsai egy is halomra dűltek, — a
hires Memnon szobrokat a Sahara homokja —
Herculanum és Pompeji diadal ivot a láva ár ha-
muja, — Babilon toronyait, Ninive bástyáit China
kőfalait, Dárius függő kertjeit — mind, de mind-
annyit, mit ember kéz emelt: ugyan ez emberkek
eltörülte már! Az ó világ classicitását a középkor
vandalismusa, a pogány mór remekek a kereszt-
ténység vakbuzgósága törülte el, — a keresztény
oltárokat a török düh sikkalt el, ezek mecsétjeit
még a kereszt hadnak szent vezérei. — Egyik
emberkéz, a másik emberkéz munkáját sokáig meg
nem tűri — s ha ez megtörténék is — nem tűri
az . . . idő! —

A Platok, Szokratesek — Cicerók szobrai el-
enyésztek. Év ezredek viszontagságai még a márv-
ványt is megörlötték, melyből faragva voltak!

De műveik azok a kis apró betűk — e fe-
kete kis gnómok, e holtan is élő lelkek, e „szel-
lem óriások” maig is élnek sőt életnek, ezer meg
ezer embert vezetnek, vigasztalnak. Az új kor min-
den nagy embere a régi remekirőkből nő nagy-
gyá, — mindeniknek van egy egy kedvenc köny-
ve, a görög vagy romai classicusok közt l. —
Hány ember, van ki már minden iránt elfáslut, az
élettel is meghasonlott, de egyedüli örömét, viga-
sát ezekben feltalálja. —

Az „örökmécs” lángjai kialszanak, de a re-
mekirők apró betűiben lobogó örök igazságunk
szellemi lángjai soha! Elterjednek ezek fűbe, fába,
levégre megelevenítik a követet — a félholta-
kat, mert a szellem Berzsenyink szavai szerint:
„A koporsóból kitűr
Eg etet kér!” —

Sólon — Licurgus szobraik elporladtak, de
bölcse törvényeiket ismerjük. Mózes kőtáblái el-
törödztek, de a rájuk irt „tiz parancsolat meg-
maradt; Bölcse Salamon kardját — melylyel a ci-
vakodó két anyának az egy gyermeket elfelezni
akarta volt — rég megetté a rozda — a királyi
trónust is, melyről a bölcse itélet diktálva volt, —
de a bölcse itélet fenmaradt! —
Ezért nem öröklődünk tán mi — elhunyt je-
leseknek Pantheonát állítani? gondolván, hogy

bálokba jár és elmondja miket látott.

A mióta eszemet tudom, nál mindig volt a faragón, leszen is még csak a világ világ marad, s a mig egy fér- fu és egy nő éni fognak mondhatom, sokban részt vet- tem, nem azért, mintha valaminek dühös táncos volték, hanem inkább azon okból, mert szeretek gyönyörködni mások jó kedvében, de aztán meg hiszem hát nekem is csak van szívem, érzésem, mely a szépek látására annyira mennyire új életre szeret ébredezni. Ezért bálokban leg- inkább megtehetni, hol a pompa, kedély és vigalom évan- gál minden, a mi az érzékek életre valóágát fejvilla- nyozni képes. Ez okozta, hogy ez évben is részt vettem a legközelebb megtartott — „nobel” és „Studenten bálokban. Hé! Istenem! be sok szepet láttam azokban, legkivált a nobelbálokban; szívemet majdnem szét repesztette az a sok szépség, — mit csodálni nem lehet, mert a merre csak nézett az ember, k lönbség nélkül anyagokat, tündéreket láthatott a magát a tündérek ábrándos világában képzel- hekte. Volt abban oly sok szép kisasszony, hogy az ember ne- veltet nem is volt képes észben megtartani. A terem fa- lak valami féle fényes, csifra papirosal csiszelték be, a függönyök Bécsből érkeztek, de még a gardiánsot is pak- róz fedte, csakhogy azok az anygák — valami kép meg ne hűtsék lábacskaikat; gyertya anyyi égett, mint a hány csillag ragyog az égen, volt is fény, majdnem hogy szeme világot nem vezetette az ember.

3-6 forint mint utcán a fidiús, egy repült a kaszába egy egy személyi kártyáért, azért aztán tánczo- hatott óráge apraja világos viradig ba bírt a lába; a jó bor, pecsenye, pezsgő örömeiben kinálkozott és íhatott, ehett is mindenki annyit mennyi bőrébe fért, ha tudni illik pénzt otthon nem felejtette. A bál öltözék kivétel nélkül feltűnő és költséges volt, legfurcsábbnak tűnt fel az, hogy minden szoknya után valami lepedő féle portéka csuszott mászott, sepepte a lábak elől a port és fényesi- tette a padolatot. Nézetem, kérdeztem, de senki sem tudta megmondani, hogy mire való legyen az, annyit vettem észre, hogy nehéz lehetett, mert midőn ezen nők lépcsőkön men- tek fel felé, egyiket az édes mameja a másikat az édes papa vitte ülben kedves leányokajka után a bálteremig, hol lelették és földön hagyták csuszni, mázuji, mint szokás a nagy szán után kötni szokott kis szánkát csuszatni a ma- lomban az erdőre. Az ifju urak nem győzték dícsérni szem- ben, elfordulva szidalmazták, ugy mond: „ily öltözködé- s mellett táncolni lehetetlen,” és ugy is lett, mert táncs közben legutóbb féclizivé lett; legázolták, letiporták, mintha érteke nem lett volna, pedig dehogya is nem volt, volt bir, annak, mert nagyon soknál többet ért az a csuszó mázó szoknya lepedő az egész öltözködé. Később halogattam, hogy „schlipp-schlepp” a neve, mások „szoknya sörpnek neveztek. Egyet megleptem és az 3 meter, hosszú volt. Hgy mennyi viszást okoztak azok a schlipp-schleppok, szoknya seprük, arról csak annak lehet tudni, ki a mulatságban részt vett.

Egy bolos, egy szabó és egy süster töprenkedve áll- tak az ajtó mögött, s majd alig tettek egyebet foházko- dásnál, egyike a másika a fülebe sugott, fejüket csírágát- tak, de érteni nem lehetett, hogy mit beszéltek. A szna- czok is voltak jelen, és ezek egyre mára jegyezgettek a neveket, ugy mond: „ilyen a világ: itt a bál, vigalom és és eldorádó otthon a sira om és szükség; itt a pompa és fény, a háznál adóság adóhátralék és executio, az ország vajadásban, ist nines gond a multa a jövőre, halad a viga- lón az élet, emelni kell az adót még csak lehet.”

Bolond Istok aggódik, ugy mond: mi tesz így ma holnap a világtól, és legkivált, midőn az emberek jgre is mennek táncolni, hogy nyomorúsággal gyűjtött fillérei- ket a magasan álló hold és csillagoknál áldozhassák: kö- vetkezik „a macskura” bál melyben hogy minél számo- sabbban jelenjenek meg, már csak azért is kívánatos, mert ezéja a „kised ovoda” töképenzt szaporítani az áldásos intézmény minél inkább biztosíthatására. Lesz tehát álarcz, dumino, s tudj Isten még mi; különben ma ugy is anyyi az álarcz, hogy az ember alig képes maga magát felismerni. Jó volna, ha valamilyan egylet keletkezne, mely azt mon- dná: Szabadítsuk fel a fényűzés rabszolgasága alul magun- kat az egyszerű öltözködé által, és mondjuk ki minden tartozkodás nélkül, hogy az egyeletnek ezéja meg- törni a fényűzést, ebben utat módot kijelenni s egy taka- rékossággal gazdálkodással egyszerűíteni a család- köröket.

I r o d a l o m.

A „Földmívelési Érdekeink” című gazdasági lap, melyet 1863 óta Máday Izidor a gazdaközönség folyton növekedő részvéte mellett szerkeszt, 1875. évre szóló elő- fizetési felhívása mellett az 1875. évi folyam tartalomjegy- zékét küldte be szerkesztőségünkhez. Ezen tartalomjegy- zék szerint a lap 170. névszerint elősorolt s a gazdvilág és szakemberek legjelősebbjait magában fogó munkatársak mellett az 1875-ik évben 400 tölcikket és 1260. a tartalomjegyzékbe foglalt vegyes közleményt hozott — az üz- leti hírek s hasonló állandó rovatokon kívül. E lap tartalmának gazdag volta és életkegerőli szá- mot ad a következő rovatbeosztás: Minden számban hoz egy a napi kérdésekhez szóló vezércikket és négy-öt ne- gyobb eredeti cikket; minden a gazdasági gépszert terén elmerülő újdonságot a legkiválóbb szakemberek által is- mertet, a magyar-óvári gépkísérleti állomás jelentései benne állandó rovatot képeznek; ad mulattató olvasmányul szep- trodalmi becszel is bíró eredeti tárczacikket, melynek árge a természetudományok vagy a gazdasági élelből áan merítve, a lótevénytársi rovatban, mint az összes lótevényt- tási bizottmányainak elfogadott közlönye, minden e szakba vágó kérdésekkel tüztesen foglalkozik, ezenkívül minden számban hoz gazdasági kezeitő ábrákat és esen rovatok- ban: „Bel és külföld”, „Lótevénytársi szemle”, „Szakegy- letok működése”, „Vegyes közlemények”, „Szakirodalm”, „Sport”, „Móházat”, „Kertészet”, „Magyar szárlapok szemléje”, „Földmívelési statisztika”, „Birtokváltozások, pályázat, ok”, „Kiallítások”, „Versenyek”, „Ülések határ- napjai”, „Személyi hírek”, „Vetéseik állása külföldön” min- den számban tömb kivonatban küll mindazt, mi a földi mívelési édekő nálunk és a külföldön felmerült. „Videk- tudósítások” rovat alatt az ország minden vidékéről vett rövid tudósítások közléseivel a gazdasági életet az egész ország gazdasági állapotáról gyorsan és kimerítően táj- okoztatja. A „szerkesztőháza intézett levelek” rovat al

rendelést, továbbá a király és királyné magyar érzelmét stb. beszéde nagy hatást idézett elő. Az intézeti név. dal- egyesületi Soós beszéde után lért négyesben „Hazádnak rendületlenül... stb.” szabatosan énskék Klág József, karmenter vezetése mellett. Balás Árpád közönetet mond van a vendégköröknek, az ünneplői beszár. (Lev.)

— Fájdalom! Keszthelyen részvét hiány miatt nem alakulhatott meg, több lelkes férfiak által indítványba hozott „mkedvelők köre.” F. hó 15-ra hirdettet alakuló közgyű- lése oly csekély számu közönség je ont meg (még az in- dítványozó urak néhányának is megtört a buzgalma) hogy id. bizottság kijelenté miszerint a további működéstől visz- sza áll. (Lev.)

— Térésüké miatt lapunk mai számából is elmaradt a tárcza, miután a zalamegyei gazdasági egye- sület novemberi közgyűlésének érdekes és fontos jegyző- könyvét annyiszor megszakítani nem akartuk. — Jövő számunkban egyszerűen érdekes cikket hozunk, a mult számunk irodalmi rovatában röviden említett: Dr. Kaku- jay Gyulának A kisbirtoki földhittel szervezéséről irt mun- kájáról.

— Hibásan közöltetett a mult számban megjelent „Keszthelyi járási tanítóköri” címze alatt beküldött köz- eményben Bíró József indítvány. Kérjük eképp kiigazítani: „kerestessék meg a „Zalam, ált. tanító testület” élnöke s kéressék fel, hogy azon esetre ha járási körének nagyobb része az „Eötvös alap” mellett nyilatkozik, az arra vonat- kozo alapsz. hozzánk... stb.” (Lev.)

— A „Balaton és Vidéke” társzerkesztésé/t Szeitz Ká- roly polg. isk. t. vette át. — Tiszteit szerkesztő úr! Minthogy a „Balaton és Vidéke” keszthelyi lap — melynek féleven át társ szer- kesztője valék — kiadója (alias szerkesztő) Sógor György ur lemondásom indokait alosával közölni elmulasztotta s helyette legutóbbi számában oly módon közölni meg „fá- radozásaimat”, mintha a felmondó ő és nem én lettem volna jónak láttam uraságod kedvelt lapjában ismertetni, misze- rint én a nekem élvezetes foglalkozástól önként léptem vissza, melyre egyike okot a fővárosba leendő költözésem szolgáltatta. — Kérve soraim szives közlését, a szokott ud- variasággal maradtam tisztelt szerkesztő urnak N. Viden 1876. Január 20. Kalmár Béla.

— Új könyvek. A Franklin-Társulat Budapestben ismet néhány kiadásában újabb megjelent s igen csirosan kiállított könyvet küldte be szerkesztőségünknek meg pedig: Bernstein. A természet könyve. 17-19 füzet. Egy-egy füzet ára 50 kr. E négy füzet tartalma: XVII. füzet Képzelmii utazás a mindenségbe II. stb. — A föld- palya nagyagról stb. Az égi tüneményekről stb. XVIII. füzet. A nap és az élet I. — Az élet forrása. Az erőfenn- tartás törvénye. Az örökmozdony és az emeltly. — Az ugynevezett hű- anyag. — A hű lenye. — Külle és belső mozgás. — Miként változik az mozgás hővé a világűrben. ... A napfoltok és a zodiacusi fény. — A teljes naplogatkozás július 18-án 1860. — Mit tanulhatunk a nap- fogatkozásokból stb. XIX. füzet. A nap és az élet. II. — A sötét csillagok és a vi- lagűr ködföldjei. — Az üstökösök. — Az aszter. — Hogy lehet meg- mérni a fényugarak vegyi erejét. — A nap mint az élet előfeltétele stb. Igazságügyi rendeletek. 1875. Első füzet, a kereskedelmi törvény- könyv életbejuttatására vonatkozó rendeletekkel Ára füze 80 kr. Példatár a mértékkel való számoláshoz az iskolai haszna- latra Szerkesztő Kordos Gusztáv. Egyeszmind pótfüzet az általa szer- kesztett „Műderek utatához.” Ára füze 40 kr. Aufgeben Sammlung zum Rechnen mit den Metermassen für den Schulgebrauch verfasst von Gustav Kordos. Zugleich ein Ergänzung- heft zu seiner Methodischen Anleitung zum Rechnen mit den Meter- massen. Preis 40 kr. Olcsó könyvtár 15. és 16-ik füzete. 18 füzet. Szegelen és húsz Bessély. Irta Kemény Zsigmond. Füze 30 kr. 16. füzet. Hernani. Szomorujatek öt felvonásban. Irta Hugo Victor. Fordította Szász Károly. Füze 30 kr. Történelmi könyvtár 18. 19. füzete. Ára egy-egy füzetnek 40 kr. 18. füzet. Árpád és a magyarok letelése. Irta Dr. Toldy László. 19. füzet. Magyar nemzeti vertanok. Irta Aldor Jure.

— Az „Apollo” című zeneműfolyóirat ötödik kötete legújabbban megjelent első számának tartalma: 1) Valso Magyarányi Józseftől, 2) Fonó dal. II. Virágos réten. Salón darabok Wachtel Aureltől, 3) Béli emlékek, keringő Nagy Bélától. 4) Két kedvelt népdal, „A falu rosszából”: I. Sze- rettelek én sokáig. II. Fogadásom tiltja szeretmi. Zongorára ártira id. Abrányi Kónél. A boritekon előfizetési felhívás — A zene történelmi Kapi Gyulától. — Vegyes előfizetési ár egész évre 6 frt, félévre 3 frt. A jelen száu 1 frtért küllön is megszerezhető. Az előfizetés vidéken legcélsze- rűbben a postahivatalkónál postautalványozás után eszük- zölhető, Budán az „Apollo” kiadóhivatásában iskola utca 681. sz. a. Az eddig megjelent kötetek leszállított áron mozgerezhető; és pedig egy kötet leszállított ára 5 frt. bármely két kötet ára 9 frt., három kötet ára 12 frt mind a négy kötet ára 15 frt

— Fischei Fölöp kiadásában legújabbban megje ent: „A Bűn utján.” Regény Irta: König Ewald. Gusztáv. Fordította: Gyúrom Antal. Minden 14 nap alatt megjelenik egy egy füzet, 3-4 ivnyi tartalommal. Ára 20 kr. Az első két füzet már kapható — Az egész regény 20 füzetet terjed. — (Népünknek az új mértékről) való fogalmaina k illusztrációjul szolgáljon két atyafinak e párbeszéde: Ugy egy komé, már most a vasat is kilával adják.” — „Nem kilával komán, hanem filigránnal.” „Nem is tudom ki gondolta ki ezen nyelvkiacimító szöveget, s minek hozták be Magyarországon?” — No hát tudja komán ez az új mérték Garibaldi okoskodta ki s a mi eddigi mértékünk- nél nagyobb szabta, csakhogy a zsidók ne gazdagodhassanak! Több közszében pedig nyíltan zárolódnak az új mérték ellen, mondván, hogy azt a tudatlan népmeg csalására é megkárosítására a zsidók hozták be, kiket már is több hely- len is elkeaseredett kifakadásokkal illetnek. Népünket ezen tévhit és sötét tudatlanságból erredő gondolkodási módjáról felvilágosítani néptanítóink, de leginkább papjaink vannak hivatva. Az utóbbiak a szöszékről magyarázzák meg a nép- nek az új mérték lényegét és hasznát, mi által semmi esetre sem fognak profanatiót elkövetni, mert a felvilágo- sodást, tudományt és ismeretet terjesztő szavak ópp oly szentek, mint az evangélium igéi. — Rövid hírek. Felsőes királyasszonyunk anyja, a mult heten súlyosan megbetegedett, de már jobban van. Királynők Münchenben tartózkodik. — Névtelen levelek- kel fenyegetik Lőcsé városát gyujtogatók, azzal fenyege- tőzvéen, hogy az egész várost felperzelik. — Fehérvárott Soidosné a mult napokban vendégszerelt. — Angliában nagy megalom van készülőben a nők politikai jogai érde- kében. Folyó hó 30-án Pozsonyban Thaly Kálmán érdekes felolvást tart: Társadalmi, művészeti és művelődési vi- szonyainkról II Rákóczi Ferenc fejedelemsege alatt. Ljub- snatica felkelővezére viszávonult. — Lasser osztrákminis- tert a guta ütötte, de már jobban van és néhány nap mulva ismét fölkelhet. — A Londonban nem rég meghalt Rothschild Anthoy hátrahagyott vagyon 10 millió font sterlinget tesz. — A Belgiában strickeolo munkások száma 15,000. — Japán császára reformot-reform után hoz be birosalmában. Legköze ebb emelte törvényre az általános hadkötelezetéget. — Milán szerb fejedelem anyja, Obre- novits Julia fejedelemné azúl. Hunnyady grófné Pozsony- ban e hó 20-án kelt egybe Arenberg herceggel.

olyan maradandót ugy se állíthatunk, mint azok maguk, a maguk irott műveikkel. Igaz! De azzal még is tartozunk: hogy mikor távoznak, elbucszunk nagy azellemüktől — szí- veinkben és ... a napi lapok hasábjain! — A mult év végén is két nagy szellem bucsu- zott el tőlünk: Toldy Ferenc és Báró Kemény Zsigmond. — Nagy szellem, nagy hazafi, nagy író mind a kettő Alig látni: hol pótolhatók hamar- jában? — Kiki tudja: kik és mik voltak ők a magyar ha- zának és nemzetnek. A lapok részletezték érdeme- meiket. Az akademiában Gregus és Szász Ká- roly mondanak emlékbeszédet reájuk. Mindkettő abban tűnt ki főleg: hogy oly nagy magyarok voltak és mégis mentettek a magyar ember közös — ugyszólván erendő bűnétől: a tulzásokba eső szenvedélyességtől. Higgadt közép uton járt mind a kettő — mindenben. Mindegyike nagyon de nagyon szereté a hazát, — és ép azért óva félté is azt minden tulhajtástól. — Éles, mély, de nem vissza riasztó kritikus volt mind a kétő, menten az irigy féltékenykedéstől, kicsinyes tor- zsalkodástól, reactiói szülő dűfödésektől, anélkül hogy szellemi fölényüket éreztetni igyekeztek volna, de a szerény tehetséget mindenütt méltatva és felkarolva. Ugy látszik hogy egyedül a haza és nemzet ügyének szentsége — a melyért éltek — sugározta be őket és sugalmazta összes tetteiket, miglen csak éltek. Legyen felettük könnyű a hazai föld — és nehéz éretttük a honfűbű! — A mely nemzetnek „jelenében” ily nagy ha- lottai vannak: annak még m szeze van halála! sőt — an nem is lesz?! — Czigány Károly.

Visszhang. Meglepetve olvastam e becses lap f. é. 1-ső száma- ban „Zalavölgy 1875. deczemb. 31-éről kelt „r. l.” aláírás- sal ellátott cikket; minthogy az, ugyan e lap m. é. 52-ik számába, jó akarat szellemben irt, rövid közleményem valódi értelmét félre magyarázza. Ez okból voltam bátor a kö- vetkező nyilatkozat közlése tételét kéri. Ismerve u. ys. Modrovits Gergely zalavári apát úrnak a tan- és nevelésügy terén is kifejtett buzgó munkásságát, teljesen meg vagyok győződve arról, hogy ő nagyságát ak- kor is, midőn a zalavári r. k. népiskola ideiglenes tanhe- lységéül a volt kocsma szobát szemelte ki s engedte át hasz- nálásra végett, nem tudva, hogy a nevezett helyiség tante- remnek használva mily káros lehet, azon jó indulat vezér- telte, miszerint a sok szerencsétlenséggel megküzdött föld- nép gyermekei, kik az ő kegyurasága alatt állának, vallás erkölcsös nevelés nélkül egy percig se maradjanak. Tudva ezt, legyen meggyőződve „r. l.” hogy alólirt ő nagysága igen becses nevé nem azért hozta nyilvános tette, mintha tan azzal elismert fényes érdemeiből csak egy pa- rányit is elakart volna homályosítani. Nem l mert azt tenni oly személy irányában, mint n. Modrovits G. apát ur, ki- hez hasonló birtni sokat kívánok hazánknek, hazafiai bűn volna. Nevezett közlemény írója, ismerve ő nagysága ember- baráti szívét, szerény soraival csak amá fájdalomtól akarja őt megóvni, mely érné akkor, ha az ő általa átengedett rosz terem az iskolás gyermekek és tanító testi szellemi életében különféle bajokat (rövid látás, testi és szellemi eltörpülést) idézne elő. Nagos Modrovits G. apát ur Zalavár község szellemi s anyagi érdekeinek előbbre vitelére sokat lendített s hasz- náluk fog lendíteni. Magunk voltunk egy izben fül- és szem- tanú, midőn a község lakósaíhoz intézett beszédeben, kik őt nem egyszer órákosnya megbántották, a szt. írás eme szavaival élt: „aki engem közel hajigál, én kenyérral ha- jítom vissza!” Ezekből kivetheti „r. l.” hogy Philanthrop egy kissé ismeri a zalavári körülményeket; valamint azt is, hogy benne nem völt semmi rosz akarat, mikor ama kis közle- ményt írta. Philanthrop.

Helyi és megyei hírek. — Álarczos bál. A kisednevelő egyesü etnek február- 1-én tartandó táncvigalma az előkészületeket tekintve, fény- esnek és remélhetőleg jóvödemezőnek ígérkezik, ami az üdvös czélt t. i. a kisednevelő egyesület alapítókéjének gyar- rapítását tekintve, mindenesetre kívánatos. Enek kapcsá- ban megemlíthetjük, hogy e táncvigalomra karzatjegyek is kaphatók lesznek, és pedig az 1-ső sorban 1 frt. 50 kr- jával, a második sorban 1 frtjával. Kívánjuk, hogy ezen táncvigalom minden tekintetben sikerüljön. — A nagy-kiszal kegyesrendi kath. főgymnasium tanulónak táncvizsgálma e hó 15-én igen jól sikerült s a gymnasium segély-egyletének ökjéjt 21b frttal gyarapi- totta. Hogy a jókedv nem hiányzott s a táncz-kiválóság- kiviradig tartott, azt talán említeni is fölösleges. — A zalu-egyszegi ifjuság a torna-tüzöltő egyleti ol- vasókör könyvtárának gyarapítására folyó 1876. évi január hó 29-én Zala-Egerazegen a „Zöldia” című vendégő nagy teremében tánczozal egybekötött tombolat rendez, melyre kívül özimzett uraság (és családját) tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti díj: 40 kr. Tombola jegy 15 kr. — Kezdete 8 órakor. — Meghívás! A keszthelyi ifjuság egy része f. hó 29-én Gyarmati Lajos ur termében a helybeli kórház ja- vára” zártkörű táncvizálmát rendez. Személy jegy 1 frt. Családjegy 2 frt. Kezdete fél 8 órakor. Felüliszteletek kö- zönettel fogadtatnak. (Lev.) — Szep ünneplői volt a keszthelyi gazd. tanintézet helyiségében e hó 2-én délelőtt 11 órakor; Soós Mihály promontrei kanonok és a keszthelyi gazd. intézet tanára- nak ünneplői, melyen s jeles férfiak e minőségben szer- zett érdemei elismerésül adományozott Ferencz-József rend lovagkeresztje tüzeltett fel Balás Árpád igazgató által. Az ünneplői az intézet növendékei küll tekintélyes számu közönség volt jelen. Az ünneplote: Balás Árpád és Sailer Armin üdvözlék. Mire az érdemrendjellel felkesztett ünnepl. Soós ur, állt az emelvényre, s meghatott hangon, gyönyörűen beszélt azokról az emberek akiket az ember

... gazdasági alkalmat ad, hogy egy levél fejestelen alak-
 (ában) önjelölését, megjegyzéseiket a gazdasági tudó-
 ságra hozsák. A „nyilvántartás” a gyakorlati életbe vágó
 kérdések és tudakozások, valamint az ezekre adott válasz
 foglaltatik. Az üzleti rovatra különöse figyelmet fordít, és
 abban főleg a következőkről közöl hetenkint részletes tu-
 dosítást: budapesti élelmiszer-gabonaforgalom behozatala és
 elszállítása, budapesti gabonaforgalom, és árai, buda-
 pesti marhavásári forgalom és árai, budapesti értéktőzsze-
 dérről a gazdasági érdeklődő papírok, a termény tőzsdéről a ga-
 bonaneműk és vetőmagvak, szesz stb. jegyzései, rövid tu-
 dosítás a gabonaforgalomról. Budapesti gyapjú, szesz tőzse,
 kőszesz és árai. Bécsi azarvasmarhavásári forgalom és
 árai, ugyanonnan a borju, juh és sertésvásári tudósítás a
 bécsi gyapjúáru és árai, bécsi takarmánymagvásár. Bo-
 roszlói gyapjúáru és takarmánymagvásár. Párizsi marha-
 vásár. La Villette-i tudósítás. Füzlet stb. Végül vidéki
 piaci tudósítások az ország minden részéről.

Az ábrák, melyekkel ez olvasó minden számban ta-
 lálkozik, jobbára eredeti rajzok után készülnek. Az 1875-
 ben megjelent 52 számban 118 ábrát adott, melyek száma
 és kiállítása tekintetében e lappal egyetlen magyar szak-
 lap se versenyezhetik.

A „Földmívelési Érdekeink” egy nagy sűrűn nyoma-
 tott íven gyakran (1875-ben 28-szor) mellékletekkel, he-
 tenként egyszer, hetlőn, megjelen. Előfizetési ára 2 óra
 1 frt., 3 óra 1 frt., 50 kr., félévre 3 frt., egész évre 6 frt.
 A „Falusi Gazda” című, havonta kétszer egy kis íven
 megjelenő népies nyelvezetű képes lappal együtt negyed-
 évre 2 frt., félévre 4 frt., egész évre 8 frt. Ezen lap
 ugyan a fent elsorolt szakfelnak közreműködése mellett
 főleg a gyakorlati kérdésekkel foglalkozik, a a főlapnak e
 tekintetben kiegészítő része. Az előfizetési pénzek Légrady
 tesvérekhez (Budapest, V. nádor-utca 6. sz.) küldendők.

Vasuti Menetrend.

Indul Kanizsáról.

Vonat száma	hova:	Ors.	Perc.	Idő
205	Eszék, Mohács, Dombóvár s Fiuméba	4	30	reggel
215	2	22	délután
212	Buda-Pestre	4	50	reggel
202	1	56	délután
204	11	22	estve
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	1	reggel
301	11	40	estve
315	Sopronyba	8	30	délután
203	Triestbe és Prágerhofon keresztül G. sz. és Bécsbe	4	42	reggel
201	Triestbe és Prágerhofon keresztül Grács és Bécsbe	2	39	délután

Érkezik Kanizsára.

Vonat száma	honnan:	Ors.	Perc.	Idő
316	Eszék, Mohács, Dombóvár és Fiuméből	1	33	délután
208	11	8	estve
203	Budapestről	4	12	reggel
201	1	57	délután
211	2	34	estve
314	Bécsből (Szombathely Pécs-Ujhely felől)	10	19	estve
302	3	57	reggel
316	Sopronyból	11	45	délután
314	Bécsből Grács, Marburg, Prágerhof felől	4	4	reggel
202	Triest- és Bécsből	1	13	délután
204	Triest és Villachból	10	52	estve

Felelős szerkesztő: HOFFMANN MÖR.

„Szőlő eladás

Balaton parton

Zala Megyei Kővágykőművesek Közössége a Balaton parton
 a gőzhajó kikötő mellett átellenében a Somogy-Bog-
 lár vasútállomáshoz Eszék-hegyre a O. P-nek
 pinczés szőlője m. e. 4. kat. hold szabad kézből
 eladandó.

Bővebb értesítést ad

Czigány Károly

ügyvéd Kővágy-Eörsön u. p. Kővágykál.
 258 1-1

Ház eladás.

Nagy-Kanizsán.

Hunyadi Utca.

Nagyon czél szerű lakásokkal fakamarák-
 kal pinczével és kerttel ellátott ház ked-
 vező feltételek mellett eladó.

Bővebb értesítést nyerhetni.

Maranics Helen

Hunyadi utcában.

257 1-3

Közkedvességű, orvosilag megvizsgált és jónak talált

„STAJER NÖVÉNYMEDV”

mellbetegek számára,
ara 1 üvegnek 87 kr. o. é.
 folytonosan friss minőségben.

ENGELHÖFFER IZOM- és IDEG-ESSENTIAJA

szagos alpeai növényekből.
 Kifogástalan, kitűnő szer arcz és izom fájdalmak, szédülés, kereszt
 csont fájdalmak, ideg és test gyengeség ellen és e nemű műszerek erősíté-
 sére mint legjobb hatású van általánosan elismerve-
Ara egy üvegnek 2 ft. o. é.

Dr. PRAUN több gratzi cs. k. intézet fogorvosának

SZÁJVIZE „STOMATIKON”

a foghús vérzése, a rosszszagú lehellet és fogromlás ellen kitűnő gyógyszer
Ara egy üvegnek 83 kr. o. é.

Kaphatók: Bonyhádon Beck, Sraiche, Eszéken Csúrda, Karojtovich, Argi-
 ovich, Nagy-Kanizsán Belus, Práger, Schwarz & Tauber, Kezthelyen Singer,
 Mohácsos Gezevita, Pakson Flórián, Pécsen Sipős, Kisagy & Simon, Reeh, La-
 kich, Obetko, Stirling, Szigetvárott Grünhut Koharits, Veszprémben Vizner
 uraknál.
 225 7-12

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

E porok rendkívül a legelterjedtebb esetekben bizonyultak egy
 hatásos által minden, eddig elismert házi szerek között, atagad
 hatatlanul az első helyet foglalják el; mit az sok ezer a c. szar-
 birodalom minden részéből külföldi hála-iratok a legreális-
 sebben tanúsítják, hogy a porokhozott *szorulóskodni, emésztetlenség*
geknel, gyomorhódnál, görcsök, ve torlulás és ideg-bajokban, szindobogást
nál, idegség okozta főfájás, vertigulák, végül hystériára, békér és haza-
mos álmokra hajlammal a legjobb sikerrel alkalmaztatnak, e a legfr-
tesb gyógyhatást eredményeztek.
Ara 1 eredeti doboznak használati utasítással 1 frt

FRANCZIA BORSZESZ SÓVAL.

A legmegbízhatóbb orvosok szennvedő emberiség segédelmér
 minden belső és külső gyulladás, legfőbb betegség, mindennemű seb-
 fej-, fül-, és fogfájás, régi sörvek és nyitott sebek, rák, feus. szem
 gyulladás, bennulás és mindennemű sörülés ellen, stb. stb.
1 palack ára használati utasítással 80 kr.

DORSCH-HALMAJ-ZSIROLAJ.

A legiztatóbb és leghatásosabb orvosi szer Bergenből Norvégia-
 ban nem cserélendő fel a mesteregészen tisztított halmajzsír-olajjal
 A valódi *Dorsch-halmajzsír-olaj mell- és tüdő-bajoknál, scrophu-*
lus- és rachitis-betegségekben legjobb gyógyhatással van; meggyógyítja
a legidültöb községy és csuszabajokat, valamint az időskori békértegeket-
Ara 1 üvegnek használati utasítással 1 frt.

Raktárak N-Kanizsán: Práger Béla előbb Lovák K. gy.

Csiklornán Göncz I. gyógyszer.
 Karád Bernatky A. gyógyszer.
 Kapronczán Werli Sándor gyógyszer.
 Kősegen Csacsinérisz István gyógyszer.
 Bának-Sat-Györgyön Fibicz J. gyógyszer.
 Szombathelyen Pillich Ferenc gyógyszer.

RIEPLSIE
 levállog gyógyit Dr. Killisch Drazdában,
 ban Wilhelmplatz 4 (előbb Berlin, Majdnem
 800 sikerrel gyógyitva. 249 4-52

Lyukas fogak kitűrésére

... A hamisítástól óvatok. ...
Anatherin-szajviz
 Dr. Popp J. G. cs. kir. udv. fogorvos Bécsben.
Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

ÖVÁS

Art tapasztalom, hogy az általam 26 év óta készített, és közked-
 veltség
Anatherin-szajviz
 hason nem alatt hamisították és előadták.
 A t. községy intézetek az ezen hamisítás készítői ugyanazon
 felszerelés használatát, mint minélkül én a saját gyártmányaimatellátom.
 Ennekfolyga mindenkét megjelöltem, hogy az általam készített
 Anatherin-Szajviz mindenkor teljes csomagommal J. G. Popp cs. kir. udvari
 fogorvos, Bécs Bogneregasse 2. a cs. kir. osztrák udvari csamerrel (két-
 félé sastriffoktól tartva) és a törvényesen letezt övjegyvel leas ellátva
 és mindazon készítmények melyek ugyan hasonló, de nem éppen az itt
 leirt felszereléssel lesznők ellátva, hamisításnak tekintendők, egyidőjűleg
 at is megjegyzem, hogy a hamisított Anatherin-szajviz, mely gyakran
 kárdekonny haszn, olosokban adták el, azért is, hogy egy részt valódi
 saajvizem J. birnere a hamisított által csorbultat ne szenvedjen más
 részt meg, hogy a hamisított ellen fellépessék: tiszteltetlő felkértem
 t. c. községyet, hogy a hamisítottnak megsemmisít Anatherin-szajvizet
 az előző neve megnevezése mellett, natam valódi: ellen cserélje ki.
 csás. kir. udvari fogorvos Bécs, Bogneregasse 2.
 268 4-62

!! Confiscálva !!
 és izmét engedélyezve!
Osztrák-Magyarország
 és
A szabadkőművesek.
 A szabadkőművesek rendjének felvilágosítása és nép-
 szerű leírása titkos intézményeinek.
 2 kiadás. Ara csak 1 frt. középpénzben (postautánvét
 és postautalván mellett is.
 Deutsche Verlags-Anstalt (Orlicé Rudolf tanár)
 Berlin, Wilhelmstrasse 127.
 Sz. megjegyzés. Mindenki ziesen ez érdekes füze-
 tet megzerezni, ugy mint az első kiadás némsokára el-
 fogy
 248 1-1

Hartmann Ignác
 lakatosmester W. Kanizsán Királyutca,
 közelit mindennemű
TIZEDÉS- HID- ÉS KOSÁRMÉRLEGEKET.
 a szűrés helyszíneiret és hitelesítésgépet jót áll és a legelőbbit Art számítá-
 sávításokat végző és azonnal teljesít.
 256 2-10

Wer eine Stelle sucht, eine solche zu
 vergeben hat, ein Grundstück zu
 verkaufen wünscht, ein solches zu
 kaufen beabsichtigt, eine Wirthschaft, Oeconomiegut
 etc. zu pachten sucht, eine Geschäftsempfehlung zu
 erlassen gedenkt, überhaupt Rath zu Insertionszwe-
 cken bedarf, dar wende sich vertrauensvoll
 an die Annoncen-Expedition von
G. L. Daube & Co
 in WIEN I.
 237 4*

Értesítés!
 Legjobb forgalomnak örvendő
Sütödömet Kis-Kanizsán
 kedvező feltételek mellett be-be adom. A feltételek meg-
 tudhatók alulirt tulajdonosnál.
Fleischhacker József.
 Kis-Kanizsán.
 254 3-3